

Zaaknr. : 824138
Kenmerk : 839867

Notulen vergadering algemeen bestuur 25 september 2024

Verslag van de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta d.d. 25 september 2024 om 19.00 uur

Aanwezig:

De voorzitter: K.J. de Vet

Leden: B. Antonissen-Vis, A.L.G. Arnold, W. de Beer, K. van den Berg, M.A.J.M. Broekmans, A.A. ten Cate, R.L. Dujardin, E.C. Goos, M.G.M. Gosens, A.E.J. Govers-Gabriëls, A.J.D. Hagenaars, A.J.A. Hendrickx, A.M.M. Jetten, L.H. van der Kallen, J.A.M. Kavelaars, H.L. Knook, W.W.J.F. de Koning-Bogers, C.A.M. Korst-Dingemans, G.H. Logt, L.G. Maas, P.C. von Meijenfeldt, A. Overeem, C.M.J. Pallandt, F.A.H.E. Post, C.A.J. de Regt-Taks, C.A.G. Sneep, P. Stehouwer, J.J.M. Voets

Afwezig met kennisgeving: J. Pals

De secretaris-directeur: A. Meuleman

Notulist: Y. van Lanen van Het Notuleercentrum

1. Opening

Voorzitter: Beste mensen, ik stel voor dat we gaan beginnen. Het is 19.00 uur, ik heet u allemaal van harte welkom. Ik heb een bericht van verhindering ontvangen van Joey Pals, die is er vanavond dus niet. We hebben afgesproken dat we bij aanvang van deze vergadering stilstaan bij het overlijden van het AB-lid de heer Slenders.

1.a Herdenking AB-lid Jan Slenders

Voorzitter: Beste familie Slenders, Marsia, Mirte, Marit en Nine, leden van het algemeen bestuur en andere bij Jan betrokkenen. Op woensdag 17 juli, midden in de zomer, is Jan Slenders overleden. Vandaag, in onze eerste vergadering van ons algemeen bestuur na de zomer, willen we Jan aan het begin van deze bestuursvergadering in dankbaarheid herdenken, voor wat hij voor ons en het waterschap heeft betekend gedurende vele jaren. Marcia, Mirte, Marit en Nine, we stellen het bijzonder op prijs dat jullie vanavond daarbij willen zijn, vooral om ook hier te beleven hoezeer wij allen Jan als persoon en waterschapsbestuurder hebben gewaardeerd, en zeker nu wij hem met jullie samen moeten missen.

Precies op de plaats waar vanavond de bloemen en de roemer staan, was de vaste plaats van Jan in ons algemeen bestuur. Jan Slenders, die in tijden van zijn ziekte bij het waterschap nooit verstek liet gaan. Het was nog in coronatijd, op 15 oktober 2020, dat Jan mij informeerde over de eerste signalen van nader medisch onderzoek, dat in mei 2021 gevolgd werd door een medische operatie. Heftig, maar in de woorden van Jan: we gaan ervoor. Ik sprak met Jan in die tijd over hoe confronterend medisch onderzoek kan zijn en vooral hoe kwetsbaar onze gezondheid is. Jan hoopte steeds – in zijn woorden – op ‘een nieuwe fase in mijn vrolijk leven’. Onder de aanhef van ‘Liebe Leute’ ontvingen we in 2021 communiqués over zijn gezondheid, steeds ook met een vleugje humor. ‘Stuur voorlopig geen bier, want dat schijnt niet optimaal uit te werken.’ Begin januari 2022 hoorde ik daarna via Niels de eerste zorgwekkende berichten over de verslechterende gezondheidssituatie van Jan. Mentaal is het nu onweer, waren zijn woorden van toen. Het viel hem zwaar op zijn dak. Ik had met Jan persoonlijke gesprekken over wat het met je doet, als je te midden van verhuizing en vooral in de periode van niet meer werken, met dit soort medische berichten wordt geconfronteerd. Zie het waterschap nu vooral als afleiding, was mijn advies. Iedereen hier heeft daar begrip voor, was mijn overtuiging.

Jan was lid van het algemeen bestuur van ons waterschap vanaf 2005. Hij was lid van het dagelijks bestuur in 2014 en 2015. Met hart en ziel was hij lid van de fractie van Ons Water, waarover ook de heer Van der Kallen zo dadelijk nog zal spreken. Hij combineerde het bestuur van het waterschap met het lidmaatschap van de gemeenteraad van Geertruidenberg, van 2010 tot 2018, naast zijn hoofdfunctie van docent geschiedenis en maatschappijleer en daarna diverse managementfuncties aan het Dongemond College, waar hij in 2020 met pensioen ging. Er zijn eigenlijk maar weinig onderwerpen waar Jan in het waterschap tijdens zijn lange bestuurlijke periode niet over heeft gesproken. Inrichtingsplannen, waterbergingen, beek- en

kreekherstel of een doelmatige afvalwaterketen; Jan had altijd een opvatting. Misschien viel het mij wel een beetje op dat wanneer we met de dossiers dichterbij Geertruidenberg kwamen, de stelligheid van zijn mening toenam. Misschien was het verondiepen van de Plas van Caron daar ook wel een voorbeeld van. Maar Jan was altijd constructief en loyaal, zo heb ik hem ook in zijn rol in het overleg van fractievoorzitters steeds ervaren.

Vanaf april 2022 nam de ziekte van Jan steeds meer de overhand, maar hij liet zo min mogelijk verstek gaan bij het waterschap. De AB-excursie in Rotterdam dat jaar moest hij afzeggen, steeds met spijt. 'In anderhalf jaar heb ik slechts één commissievergadering gemist' of 'Jammer dat de AB-vergadering nu aan mij voorbij gaat', belde hij mij dan. Dat Jan door zijn ziekte fysiek niet steeds bij ons kon zijn, remde hem niet dan maar digitaal onze bestuursvergaderingen thuis te volgen. Dat gaf dan tijdens de algemeen-bestuursvergadering ook een bijzondere dynamiek tussen Jan en mij als voorzitter van de vergadering, waar de overige AB-leden tot nu toe dan geen weet van hadden en waar ik als voorzitter ook weer van kon genieten. Bijvoorbeeld bij app, midden in een AB-vergadering: Kees Jan, ik zie op het scherm in de AB-vergadering dat je nu op je telefoon zit te kijken, niet doen! Ik appte dan terug: ja Jan, klopt, maar dat doe ik om jouw appjes te kunnen beantwoorden. Of: Kees Jan, volgens mij heb je net bij de eed van het burgerlid de eed van een AB-lid uitgesproken, ik zou dat maar in het verslag van deze vergadering alsnog corrigeren, niemand heeft dat toch in de gaten.

Over de betrokkenheid van Jan bij ons waterschap tot zijn laatste dagen dus niets dan lof en dankbaarheid. Deze zomer, op 8 juli, een week voor zijn overlijden, had ik met Jan mijn laatste contact. In de kathedraal van Bayeux in Frankrijk stak ik voor hem een kaarsje op vanuit een diep geloof en overtuiging dat er voor hem weer een nieuwe tijd zal zijn. Hij appte me nog als laatste terug: waardeer ik uit de grond van mijn hart.

Moge hij rusten in vrede.

De heer Stehouwer: Goedenavond. Zo'n moment is niet een moment waar ik mij helemaal comfortabel bij voel, maar ik wil hier wel graag staan en enige woorden tot u richten. Ik doe dat als voorzitter van de grootste, maar tevens ook nieuwe fractie in het algemeen bestuur. Onze fractie is pas anderhalf jaar deelnemer in het bestuur van dit waterschap. Jan was helaas al ziek bij onze start en wij hebben hem als fractie daardoor eigenlijk onvoldoende goed kunnen leren kennen. Wat we zeker hebben ervaren, als hij er was, is dat hij stevig kon zijn in het politieke debat. Hij stond goed beargumenteerd voor zijn opvatting. Jan werd alom gewaardeerd om zijn kennis en kunde en was daarbij ook nog eens een zeer aimabel mens. Het waterschap was zijn lust en leven, naast zijn gezin en zijn werk. Dat hebben we gehoord van collega's en dat hebben wij ervaren. Om met de woorden van Gerard van Maasakkers te spreken: hier heurde hij thuis. Meestal met humor en twinkelende oogjes, dan was Jan in zijn element. Jan, wij zijn blij, ik ben blij om je te hebben gekend, al was het kortstondig. Wij wensen je echtgenote Marsia, je dochters Mirte, Marit en Nine en hun gezinsleden sterkte met het verwerken van dit verlies. Bij jullie is Jan thuis. Dank u wel.

De heer Van der Kallen: Jan was een waterschapper in hart en nieren. Zo'n twintig jaar geleden leerde ik Jan kennen als collega-waterschapsbestuurder. Hij was gekozen op persoonlijke titel, toen had de politiek nog niet zijn intrede gedaan in de wereld van de waterschappen. Toen de waterschappen politiseerden en het lijstenstelsel werd ingevoerd in 2008, begon ik Ons Water en het was volstrekt logisch dat Jan, als een van de prominenten van de vorige periode in het waterschap, op de lijst van Ons Water kwam. Hij was voor Ons Water een man van het eerste uur. Hij stond in 2008 als nummer vijf op de lijst en werd met voorkeursstemmen gekozen. Dat was ook niet zo verwonderlijk, want Jan voerde echt intensief campagne op alle manieren. Als leraar heb je wel een zekere status bij degenen die als achttienjarigen voor het de allereerste keer mochten gaan stemmen en daar maakte Jan uitstekend gebruik van. Jan werd partij- en fractiegenoot en in de loop der tijd fractievoorzitter van de gecombineerde fractie Ons Water en West-Brabant WaterBreed die er toen nog was, en een tijdje ons DB-lid. Maar Jan was vooral een vriend en kameraad, een strijder voor een goed en beter waterschapsbeheer.

Jan was buiten onze waterwereld een leraar en coach, iemand die open stond voor anderen en voor hun mening en altijd bereid was ook de politieke concurrentie te adviseren. Dat was de coach en leraar in Jan. Het ging Jan eigenlijk altijd om de inhoud. Van de politiek in de waterschappen moest Jan eigenlijk weinig hebben, want water is helder en waterschappen kennen eigenlijk geen politieke kleur. Want als het over veiligheid gaat, over gezond water, wat we willen drinken of waarin we willen zwemmen of waarin we willen recreëren, dan maakt het niet uit of je links bent, rechts bent, liberaal, socialist of christendemocraat. En ja, we zijn allemaal even kwetsbaar voor de risico's van water en Jan beseftte dat terdege. Hij kon van water genieten in alle vormen.

Wat Jan kenmerkte – en dat is in de politiek buitengewoon zeldzaam – is loyaliteit tot op het bot. Jan was altijd bereid om mee te denken, Jan was altijd bereid om een tandje bij te zetten. En Jan stond voor zijn woord. Dat mag menigeen van de luisteraars echt pakken, het woord van Jan deed ertoe; hij had argumenten, hij bestudeerde de stukken en hij wist wat er in de wereld te halen viel en waarvoor we het moesten doen, en daar deden we het voor.

De waterschapswereld, dit waterschap en ik zijn Jan en zijn familie, want die heeft hem altijd gesteund, veel dank verschuldigd. Jan heb ik mogen ervaren als een kameraad en als het over water of de geschiedenis ging als een zielsverwant. Zo kijk ik naar het verlies en voor mij is dit heel confronterend, de lege stoel, de bos en de meer dan verdiende roemer. Want de roemer staat ergens voor, de roemer symboliseert de waterschapswereld en het symboliseert ook wel degelijk de solidariteit, want vroeger dronken we gezamenlijk uit zo'n roemer. Om maar aan te geven waar Jan voor stond, voor gezamenlijkheid. Als mens, als bestuurder laten we altijd rimpels achter in onze samenleving. Rimpels in de tijd, rimpels in de kinderen die je achterlaat, rimpels bij de familie die je achterlaat. Jan zijn rimpels raken mij nog steeds en ik hoop dat iedereen die hier aanwezig is en Jan kent, ze blijft ervaren. Voorzitter, tot zover. Ik wens de familie en alle anderen die met Jan te maken hebben sterkte toe om met het verlies, wat iedereen ervaart, om te gaan.

Mevrouw Pallandt: Wij zijn alle twee wel van de anekdotes en wilden graag een paar anekdotes over Jan met jullie delen. Daags nadat ik het nieuws over Jan had vernomen, zette ik mijn laptop aan. Microsoft Teams startte op en liet de chat zien van een recent fractievoorzittersoverleg, waar Jan digitaal bij aanwezig was geweest terwijl hij op dat moment zichtbaar veel pijn had. Die pijn weerhield hem er niet van om betrokken te zijn, zoals net ook al gezegd werd, bij ons bestuur en ons waterschap, want Jan had een groot verantwoordelijkheidsgevoel. Verantwoordelijkheid voor ons inhoudelijke werk en verantwoordelijkheid voor het hoog houden van democratische uitgangspunten. Het laatste berichtje van Jan in die chat was 'ik word geroepen voor het avondmaal, fijne avond!' Dat vond ik onbedoelde humor, een voorbeeld van prioriteiten stellen.

Waar ik Jan vooral om zal herinneren is heel veel bédoelde humor. Toen het algemeen bestuur in de coronatijd online vergaderde, zag ik Jan vaak met pretoogjes op mijn beeldscherm en werd die chatfunctie van Teams, of was het toen nog Zoom, regelmatig gebruikt voor onderonsjes of om taalkundige adviezen te delen. In een periode waarin het zien van collega's een 2D-ervaring werd, was dat voor mij van niet te onderschatten waarde, het was een manier om in verbinding te blijven. Jan die erover twijfelde om een berichtje over een niet nader te noemen vervuילend bedrijf op Twitter te zetten, waarna hij het naar mij stuurde en ik het heb geplaatst. Weer die pretoogjes.

De heer Maas: Vroeger, nog niet zo heel lang geleden, had Jan Slenders een weelderige, om niet te zeggen wat vermomfaaide haardos. Zijn haar zat zoals hij was: eigenninnig. En ook zijn stem paste daarbij, letterlijk en figuurlijk. Jan was een man vol ideeën, goede en slechte ideeën maar vooral eigen ideeën en daarmee was hij een voorbeeld voor velen. Hij was een influencer die er nu eens écht toe deed. Meermaals ben ik in mijn leven mensen tegengekomen die vol lof over Jans als leraar spraken en daar uit zichzelf over begonnen. En inderdaad, het is gemakkelijk om je voor te stellen hoe Jan les gaf: prikkelend en met veel humor. Ik weet bijvoorbeeld wat hij vandaag tegen me zou hebben gezegd: ik wilde mijn zwarte bloes aan doen maar ik kreeg de kreukels er niet uit gestreken, dus blijkbaar heb ik niks geleerd op school. Jan lokte op die manier heel bewust uit dat mensen zichzelf werden en dat is echt een zeldzame kwaliteit. Helaas is Jan niet echt oud mogen worden, maar hij heeft de tijd die hij heeft gehad goed besteed. Ik kijk bijvoorbeeld met plezier terug op de wandeling in mei, nog dit jaar, op een dijk niet ver van zijn huis, waar Jan – nu zonder haar maar met een blitse pet – zichtbaar nog een keertje genoot als AB-lid. Jans laatste maanden gingen helaas snel voorbij. Ik had hem zó gegund om in oktober nog naar zijn geliefde Engelse band Tindersticks te gaan, de band waar wij vaak samen vaak over spraken. En altijd sprak Jan dan ook enthousiast over zijn dochters want, zoals Cynthia ook al zei, Jan wist wat werkelijk belangrijk was. En daarom zeg ik, vrij naar de debuutsingle van Tindersticks: het is zo'n kort leven, met zo weinig tijd. Je kent het patroon wel, borduurwerk, in elkaar geflanst in elke richting. Vreemde vormen en vreemde grootten. Neem mijn hand dus maar, dan lopen we er samen doorheen. Dank je wel, Jan.

Mevrouw De Koning-Bogers: Goedenavond. Vanaf 2015 kwam ik Jan tijdens vergaderingen, bijeenkomsten en overleggen voor het waterschap tegen. Helaas is dit het verleden. Wat heb ik veel van je geleerd en wat heb ik veel plezier met je gemaakt. Ook konden we kritisch naar elkaar zijn, maar altijd met respect. We werden er sterker en wijzer van, leerden van het verleden om in de toekomst de juiste keuzes te maken. Voorbereidingen voor het georganiseerd overleg met de OR en de vakbonden staan nog op mijn netvlies. We waren allebei voor de vooruitgang van de organisatie en hebben vaak een lans proberen te breken met inzichten uit het onderwijs en andere organisaties. Wat heb ik een respect voor je inzet gekregen tijdens de moeilijke periode van je ziekte. Van de drive waarmee jij je inzette, kunnen veel huidige AB-leden, burgerleden en ikzelf wat leren. Jezelf ondergeschikt maken en denken in het algemeen belang stond altijd voorop. Zo was jij en zo wil ik ook graag aan jou blijven denken. Wat ga ik je berichtjes en blikken missen, want niet alleen de dijkgraaf of anderen van ons kregen berichtjes, maar ik denk dat iedereen wel een berichtje van jou heeft gehad tijdens vergaderingen of wat dan ook. Altijd om ervoor te zorgen dat we eigenlijk weer scherp gemaakt werden.

De Partij van de Arbeid heeft graag met je samengewerkt en we zijn blij dat we jou hebben leren kennen in goede en in slechte tijden. We wensen familie en vrienden heel veel sterkte toe.

Mevrouw Goos: Goedenavond allemaal, alle aanwezigen en met name een speciale groet aan zijn vrouw Marsia en zijn drie dochters.

In de vijf jaar dat ik in het bestuur zit van Brabantse Delta heb ik Jan leren kennen als een aimabel man. Toen Jan ons van zijn ziekte op de hoogte bracht, heeft hij op 1 april 2021 officieel het fractievoorzitterschap aan mij overgedragen. Ik was erg nieuw. Aanvankelijk wilde hij dus stoppen met het waterschap, maar ik heb hem er toch van kunnen overtuigen dat zijn bijdrage altijd heel erg gewenst is en dat het ook een goede afleiding zou zijn voor zijn ziekte. Nou, daar heeft hij wel blijk van gegeven.

Altijd konden we bij Jan terecht om over actuele zaken te brainstormen. Tot het laatst toe hebben wij contact gehouden over dergelijke zaken, bestuurszaken, over zijn ziekte. Zijn bestuurlijke ervaring en kennis heeft hij tot het laatst met verve toegepast, zowel in het algemeen bestuur als in de fractie en met veel betrokkenheid voor belangstellenden en belanghebbenden in ons waterschapsgebied. Jan, bedankt voor deze jaren en sterkte voor de familie.

Voorzitter: Dank je wel, Betty. Mijn voorstel zou zijn dat we allemaal even gaan staan en in stilte Jan herdenken.

(moment van stilte)

Dank jullie wel. Mijn voorstel zou zijn dat we met de familie even een kop koffie drinken, dat we de vergadering een kwartier schorsen en dan gaan we verder. Dank voor jullie aandacht, dan gaan we daar naartoe.

1.b Schorsing

Schorsing van 19.23 – 19.37 uur

1.c Mededelingen

Voorzitter: Ik stel voor dat we de vergadering vervolgen. Mijn voorstel zou zijn dat we zo meteen beginnen met het toelaten van John Vrinds als opvolger van Jan Slenders, en ook een drietal burgerleden die we zo meteen ook bij naam zullen noemen.

1.d AB-leden en burgerleden

1.d.1 Toelating AB-lid

Voorzitter: We hebben dan bij agendapunt 1.d.1 de toelating van het AB-lid de heer Vrinds, van harte welkom, namens de fractie Ons Water en natuurlijk de opvolger van Jan Slenders. De commissie voor geloofsbrieven wil ik uitnodigen in de persoon van Ton Overeem om het woord te nemen over het onderzoek naar de geloofsbrieven. Ton, mag ik jou het woord geven?

De heer Overeem: Graag, dank u wel, voorzitter. Ja, één nieuw AB-lid, drie burgerleden, dat wordt een heel epistel dus gaat u er maar rustig even voor zitten.

Beste leden van het algemeen bestuur, vanavond beslissen we over de toelating van één AB-lid en de benoeming van drie burgerleden. De commissie voor geloofsbrieven heeft voor beide zaken haar onderzoek verricht. Ik wil beginnen met het onderzoek van de commissie van geloofsbrieven naar de toelating van het AB-lid. Het betreft de heer John Vrinds, als lid van het algemeen bestuur, voor de vacature die ontstaan is vanwege het overlijden van de heer Jan Slenders, van de fractie Ons Water. De commissie van geloofsbrieven is op 16 september hiertoe bij elkaar gekomen. Het onderzoek van de geloofsbrieven vindt plaats op basis van wat hiertoe in de Kieswet en in de Waterschapswet bepaald is en dat wat hierover staat in het reglement van orde van het algemeen bestuur. In bijgevoegd rapport vindt u onze bevindingen. Er zijn naar de mening van de commissie geen geschillen met betrekking tot de geloofsbrief. De commissie adviseert tot de toelating tot het algemeen bestuur.

Voorzitter: Dank je wel, Ton. Dan is mijn vraag aan het bestuur: kunt u instemmen met de toelating van de heer Vrinds? Ik zie iedereen bevestigend knikken. Het algemeen bestuur besluit de heer Vrinds, Johannes Wilhelmus, wonend te Roosendaal toe te laten als lid van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta ter vervulling van de vacature ontstaan in de belangencategorie Ingezetenen, fractie Ons Water. Ik wil vragen aan de heer Vrinds om naar voren te komen om de belofte af te leggen, en ik verzoek u daarvoor te gaan staan.

Ik verklaar dat ik, om tot lid van het algemeen bestuur te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn

aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het algemeen bestuur naar eer en geweten zal vervullen. Dat verklaar en beloof ik.

De heer Vrinds: Dat verklaar en beloof ik.

Voorzitter: Dan wil ik u feliciteren met de toelating in het algemeen bestuur, veel geluk daarmee. We hebben een cadeautje om te verder te verdiepen in het waterschap. Veel succes.

Besloten:

Het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta besluit de heer Johannes Wilhelmus Vrinds, wonend te Roosendaal, toe te laten als lid van het algemeen bestuur van Waterschap Brabantse Delta ter vervulling van de vacature, ontstaan vanwege het overlijden van de heer J.A.M. Slenders in de belangencategorie Ingezetenen, fractie Ons Water. Dit besluit treedt direct in werking.

1.d.2 Toelating burgerleden

Voorzitter: Dan gaan we over tot het toelaten van burgerleden. De commissie voor geloofsbrieven heeft rapport opgemaakt over de beëdiging van de burgerleden de heer Krijn Overbeeke namens de fractie Ongebouwd, mevrouw Claudia Bock van de fractie Partij voor de Dieren en de heer Sten Rijken, fractie West-Brabant WaterBreed. Mag ik weer naar Ton Overeem kijken voor het onderzoek vanuit de commissie?

De heer Overeem: U mag naar mij kijken, voorzitter. De commissie van geloofsbrieven heeft in haar vergaderingen van 16 en 24 september 2024 onderzoek gedaan naar de op grond van de Verordening burgerleden en de Waterschapswet te onderzoeken zaken ten behoeve van de toelating van de burgerleden. Zoals uit ons rapport blijkt voldoen de voorgedragen burgerleden aan de eisen. De commissie adviseert dan ook het algemeen bestuur te besluiten tot benoeming van de voorgedragen burgerleden.

Tot slot merkt de commissie nog het volgende op. Een burgerlid wordt geacht bij iedere commissiebespreking een afweging te maken of er deelgenomen kan worden aan de beraadslaging. In die zin, dat een burgerlid bijvoorbeeld niet kan deelnemen aan de beraadslagingen over een aangelegenheid die hem of haar rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat, dan wel waarbij men als vertegenwoordiger is betrokken. Dit geldt ook voor de beraadslaging inzake een lichaam waarin hij of zij rekenplichtig is of tot welks bestuur men behoort. Tot zover, voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel, en ook voor het onderzoek met de commissie voor geloofsbrieven. Ik mag aan jullie vragen: kunt u instemmen met de toelating van de drie burgerleden, de heer Krijn Overbeeke, mevrouw Claudia Bock en de heer Sten Rijken? Ik zie iedereen knikken. Dan luidt het besluit aldus: het algemeen bestuur besluit de hierna genoemde personen, zijnde de heer Krijn Overbeeke, mevrouw Claudia Bock en de heer Sten Rijken op 25 september 2024 te benoemen als burgerlid van Waterschap Brabantse Delta, voor de duur van de zittingsperiode van het algemeen bestuur 2023-2027.

Ik wil vragen aan Krijn, Claudia en Sten om naar voren te komen en de eed dan wel de belofte af te leggen, en ik vraag jullie daarvoor te gaan staan.

Dank je wel, welkom. Als ik het goed heb dan wil de heer Krijn Overbeeke de eed afleggen en de andere twee de belofte. Dan lees ik allereerst voor de heer Krijn Overbeeke de eed voor, ik vraag u ook de hand op te steken.

Ik zweer dat ik, om tot burgerlid te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De heer Overbeeke: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

Voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik over tot het afnemen van de belofte aan de burgerleden Claudia Bock en Sten Rijken. De tekst luidt aldus: *Ik verklaar dat ik, om tot burgerlid te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid naar eer en geweten zal vervullen.*

En dan is de tekst die jullie zo uitspreken: dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw Bock: Dat verklaar en beloof ik.

De heer Rijken: Dat verklaar en beloof ik.

Voorzitter: Dank u wel, gefeliciteerd en veel succes. En voor jullie allemaal ook een boekje ter inspiratie van het werk hier. Het gaat over droogte, ja, het is nu wat natter. Veel succes, gefeliciteerd.

Ik wil nog de commissie voor geloofsbrieven bedanken, die commissie bestond uit Cynthia Pallandt, Peter Stehouwer en Ton Overeem. Bedankt voor jullie werk in dit kader.

Besloten:

Het algemeen bestuur besluit te benoemen als burgerlid van het Waterschap Brabantse Delta voor duur van de zittingsperiode van het algemeen bestuur 2023-2027: de heer K. Overbeeke, mevrouw C. Bock en de heer S.P.J.A. Rijken.

1.e Vaststellen agenda

Voorzitter: Dan zijn we toe aan agendapunt 1.e, vaststellen van de agenda, zoals die voorligt. Ik heb begrepen dat de Partij voor de Dieren een aanvullend punt heeft.

Mevrouw Jetten: Ik heb geen aanvullend punt, ik heb een punt om iets van de agenda af te halen, maar het maakt mij niet uit wie ...

Voorzitter: Ik begreep even dat de Partij voor de Dieren, dat is in ieder geval wel bij mij bekend, een motie vreemd wilde aankondigen. En ik wil u daartoe de gelegenheid geven om dat toe te lichten. Gewoon even procedureel en dan gaan we het dadelijk op de agenda zetten.

De heer Maas: Voorzitter. Wij hebben een motie vreemd ingediend over PFAS. Het is niet meer dan dat, denk ik. Ik wou misschien dit moment wel even nemen omdat er eerder ook een motie over vaarwegbeheer was aangekondigd door de heer Van der Kallen, maar die komt niet meer? Want die heeft hij wel doorgemailed.

De heer Van der Kallen: Dat is een motie ex artikel 28 en dat wil zeggen dat dat wordt behandeld en dat er eerst een DB-reactie op komt. En dan wordt hij eventueel in een toekomstige agenda geagendeerd, vermoedelijk pas na november want in november is de agenda ook al vol en het is geen motie die urgent is, wel een motie die inhoud heeft.

Voorzitter: Mijn voorstel is om met het verzoek van de Partij voor de Dieren in te stemmen en dat als agendapunt 2.f toe te voegen aan de agenda. Dan had mevrouw Jetten nog een vraag over de agenda.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Wij zouden graag agendapunt 2.e, de Adviesnota 'Aanvraag uitvoeringskrediet aanpassen watersysteem Turfvaart Rijsbergen' van de agenda willen halen. Wij hebben ons niet goed kunnen voorbereiden. Er waren in de commissie behoorlijk veel vragen, die vragen zijn eigenlijk ook in de snelheid die je kan zien niet goed beantwoord. Wij vinden het stuk niet rijp voor behandeling, dus wij stellen voor te kijken of meer mensen het daarmee eens zijn, zodat het een volgende keer beter uitgewerkt en met alle vragen beantwoord op de agenda kan komen. Tot zover, voorzitter.

Voorzitter: Ik kijk sowieso even naar de portefeuillehouder, wat die hiervan vindt, van de wenselijkheid om er vanavond wel of niet over te vergaderen of door te schuiven?

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Het is zeker wel wenselijk om het vanavond wel te behandelen. De data, ik moet tot mijn spijt constateren dat de oplegnotitie die ik u had toegezegd ook pas vandaag met u gedeeld is en dat u dus weinig tijd heeft gehad dat kan, dat betreurt ik. Mocht u daar behoefte aan hebben dan kunnen we eventueel ook nog wel vijf minuten schorsen, maar ik zou het wel graag behandeld hebben vanavond.

Voorzitter: Oké. Dan kijk ik even, over de agenda gaat het AB. Het voorstel is om het vanavond op de agenda te laten staan. Wie is voor het voorstel? Op de agenda te laten staan hè, dit is de agenda zoals die voorligt, dus ik stel het vanuit ... Ja, de agenda ligt voor, dus ik stel dan voor om het vanavond op de agenda te laten staan. Ik constateer ... Ja, sorry, het gaat over de orde en dan is dus het voorstel de agenda zoals die er ligt.

Mevrouw Jetten: Het voorstel is om het eraf te halen, maar goed, gaat uw gang.

Voorzitter: Ja, maar de portefeuillehouder geeft aan dat ze eraan hecht om het op de agenda te laten staan, dan leg ik dat voorstel zoals de agenda er ligt voor. Ik constateer dat een meerderheid van het AB het vanavond op de agenda wil laten staan. Dan is dit de agenda zoals die er ligt.

Mevrouw Goos: Voorzitter, bij interruptie. Ik heb bij agendapunt 3.c een vraag, dus dat wil ik even meegeven.

Voorzitter: Prima, bij de notulen, dan heb ik uw naam genoteerd en dan krijgt u het woord.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter.

Voorzitter: Over de agenda, ja?

De heer Von Meijenfeldt: Bij de rondvraag staat 'technische vragen', maar is het ook mogelijk om een vraag te stellen, om een onderwerp hier in het AB aan de orde te stellen? Dus een verzoek te doen, daar zou ik dan graag in de rondvraag gebruik van maken.

Voorzitter: Ik snap het even niet. Bij de rondvraag kunt u alles vragen, maar wat is nu uw vraag?

De heer Von Meijenfeldt: Nee, er staat alleen 'technische vragen'.

Voorzitter: O nee, bij de rondvraag kunt u algemene punten altijd ... Dat is een traditie van ons. Dat gaan we doen, ik geef u straks het woord.

1.f Insprekers

Voorzitter: Er hebben zich geen sprekers gemeld voor vanavond.

2. Besprekpunten

2.a Verordening vertrouwenscommissie benoeming dijkgraaf

Voorzitter: Dan zijn we toe aan agendapunt 2, besprekstukken. Dan staat allereerst 2.a, adviesnota Verordening vertrouwenscommissie benoeming nieuwe dijkgraaf op de agenda. Dat gaan we in twee termijnen bespreken. Ik zou graag eerst Anton Arnold, die voorzitter was van de werkgroep die de verordening heeft voorbereid, het woord willen geven voor een korte toelichting.

De heer Arnold: Voorzitter. Op maandag 2 september, dat is nog niet zo lang geleden, heeft u ons laten weten dat u Zijne Majesteit de Koning heeft verzocht om u per 1 mei 2025 ontslag te verlenen als dijkgraaf van ons waterschap. Uw ontslag kwam voor mij onverwacht. U gaf aan dat na een leven lang werkzaam te zijn geweest als burgemeester, lid van de directieraad van de VNG en de laatste zevenenhalf jaar als onze dijkgraaf de tijd gekomen is, zoals u zelf aangaf, voor een nieuwe tijd. En wij gunnen u dat natuurlijk van harte.

1 mei 2025, dat lijkt ver weg, maar dat is van nu af nog maar zeven maanden en die tijd zullen we hard nodig hebben om als AB tijdig een nieuwe dijkgraaf te vinden. Bij de stukken vindt u een stappenplan met daarin beschreven wat er allemaal moet gebeuren om dit ook waar te maken, te beginnen vanavond met het vaststellen van de Verordening vertrouwenscommissie nieuwe dijkgraaf 2024, want die hebben we heel hard nodig, die verordening en het tijdspad is dus heel erg krap.

Het was een goede zet van u, voorzitter, om twee weken geleden ons als fractievoorzitters bij elkaar te roepen om te bespreken op welke wijze wij op de kortst mogelijke termijn als AB zo'n verordening eigenlijk, met [niet? 0:57:01] inachtneming van alle normale vaste procedures, zouden kunnen vaststellen. De fractievoorzitters hebben gevraagd die verordening voor te bereiden door een breed samengestelde werkgroep en dat voorstel ligt nu ook voor. En met de werkgroep hebben wij aan de hand van een ambtelijk voorstel goed en heel constructief de verschillende bepalingen van de verordening besproken. Dank voor ieders inbreng daarvoor in de werkgroep.

Ik ga hier niet in, op dit moment althans, op de verschillende technische en procedurele bepalingen in de verordening. Als daar vragen over zijn dan hoor ik die graag en dan zal ik die proberen in tweede termijn ook te beantwoorden. Wel wil ik graag toelichten, want dat was wel een punt wat aan de orde kwam, waarover wij na daarover indringend te hebben gesproken als werkgroep voorstellen om een commissie te benoemen, bestaande uit maximaal een lid per fractie, te benoemen vanuit het AB. Voor ons als werkgroep was het belangrijk dat bij zo'n belangrijke benoeming als van een dijkgraaf, iedere fractie in de gelegenheid moet zijn bij de selectie van de kandidaten betrokken te zijn. Dat hoeft overigens niet te betekenen dat alle fracties ook een commissielid moeten of zullen afvaardigen, dat bepalen de fracties zelf. Het lidmaatschap van de

vertrouwenscommissie is weliswaar een eervolle taak, maar het vraagt ook veel tijd van de commissieleden, met veel afspraken waarbij je als commissielid live aanwezig zult moeten zijn. Belangrijk is dat het lidmaatschap persoonlijk is, ook in de wetenschap dat op alle informatie die je als lid van de commissie verkrijgt geheimhouding bestaat. Je kunt je dus niet laten vervangen, je blijft lid tot de taak van de commissie eindigt, met een voordracht van een van de te benoemen kandidaten en dan pas is het werk van de commissie volbracht.

Wij verwachten niet dat het feit dat als de commissie zal bestaan uit maximaal dertien leden – wat dus nog maar de vraag is – een afschrikkende werking zal hebben voor kandidaten om te solliciteren. Kandidaten die solliciteren voor deze belangrijke functie van dijkgraaf, hebben veelal een ruime ervaring in het omgaan met gesprekken met grotere groepen. En met een goede voorbereiding van de sollicitatiegesprekken door de commissie, kan ook op voorhand worden voorkomen dat een sollicitatiegesprek – iets wat we natuurlijk helemaal niet willen – überhaupt zou kunnen ontaarden in een kruisverhoor van de kandidaat, dat willen we natuurlijk niet. Een in te schakelen wervings- en selectiebureau kan ook een welkome ondersteuning bieden om tot kwalitatief goede gesprekken te komen en met goede werkafspraken kan worden bereikt dat de commissie slagvaardig kan opereren. Een breed samengestelde commissie is ook geen unicum in Nederland; zeker gemeenten hebben hier al behoorlijk ervaring mee opgedaan en van ten minste één waterschap weet ik dat dit daar ook is gebeurd.

Tot slot, voorzitter, de vele intensieve onderlinge contacten van de leden van de commissie over een periode van vijf maanden die zullen volgen, kunnen zeker ook een belangrijke bijdrage leveren aan de door ons allen gewenste betere samenwerking binnen ons AB. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Ik stel voor te inventariseren wie in de twee termijnen het woord wensen te voeren. Ik heb een amendement ontvangen dat ondertekend is door de heer Knook, het is misschien logisch dat ik hem als eerste het woord geef om dat toe te lichten.

De heer Knook: Voorzitter. Na de aankondiging van het vertrek van onze dijkgraaf hebben wij als AB de taak om op zoek te gaan naar een nieuwe dijkgraaf. Dank aan de werkgroep voor het op korte termijn voorbereiden van een verordening. Als wij ernaar willen streven om voor 1 mei 2025 een nieuwe dijkgraaf te kunnen benoemen, dan dienen we een slagvaardige vertrouwenscommissie te benoemen. Zoals tijdens het fractievoorzittersoverleg van 11 september 2024 al door onze fractie is aangegeven en door meerdere fracties van ons AB, vinden wij een vertrouwenscommissie van maximaal dertien leden exclusief adviseurs te groot. Dit zal in onze ogen geen slagvaardige commissie worden; denk alleen al aan het plannen van afspraken en de effectiviteit van de bijeenkomsten. Ook vinden wij een sollicitatiegesprek met potentiële kandidaten met dertien personen niet gepast. Wij denken dat dit misschien ook wel kandidaten kan afschrikken. Wij hebben daarom een amendement voorbereid waarin het aantal personen in de vertrouwenscommissie wordt teruggebracht naar zeven AB-leden, waarbij de voorzitter van de vertrouwenscommissie de fractievoorzitter is van de grootste partij uit ons AB, één DB-lid en vijf leden van de partijen die nog niet zijn vertegenwoordigd in de vertrouwenscommissie uit ons AB. Het amendement is toegevoegd aan de agenda en spreekt verder voor zich. Het amendement is ingediend door Ongebouwd, de BBB en de fractie van Ons Water. Tot zover, voorzitter.

Voorzitter: Dank u wel. Ik even verder in de volgorde. De heer Von Meijenfeldt.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Ik loop al een aantal jaren mee in bestuurlijk Nederland en heb in die tijd heel wat burgemeestersvoordrachten en -benoemingen meegemaakt en daarbij ook onderdeel uitgemaakt van de selectieprocedure. Het was daarbij altijd gebruik dat alle fracties de gelegenheid kregen om te participeren in de gesprekken met de kandidaat-burgemeesters. Anderhalf jaar geleden hebben wij ook binnen dit waterschap een selectiecommissie gehad voor de herbenoeming van de dijkgraaf. Nu is dat wat makkelijker dan bij een burgemeester omdat er maar één kandidaat was, maar toch bestond de selectiecommissie uit tien fracties; iedere fractie had daar een plaats in. Er waren er weliswaar maar acht die uiteindelijk vertegenwoordiging hebben geleverd, maar alle fracties waren in de gelegenheid om in de commissie vertegenwoordigd te zijn. Ik vind het ook niet meer dan normaal ten opzichte van degenen die solliciteren om tijdens sollicitatiegesprekken kennis te maken met de gedachten die leven binnen alle fracties, en ook voor de fracties om zich te identificeren met de kandidaten die zij uitnodigen voor een gesprek en verder in de procedure zullen begeleiden. Ik vind het niet meer dan normaal dat je wilt weten – dat klinkt wat ondiplomatiek – wat voor vlees je in de kuip hebt. Als je daar niet bij betrokken bent, dan is dat veel te afhankelijk van de wijze van overdracht van de informatie die door de selectiecommissie in kleinere omvang, zoals door mijn buurman wordt voorgesteld, wordt gecommuniceerd. Van die communicatie hangt heel veel af en we moeten voorkomen dat op een gegeven moment leden van het AB, die niet betrokken zijn bij de selectie, zeggen: ja, maar ik heb in die selectie geen rol gehad dus ik ben niet verantwoordelijk voor de benoeming van de dijkgraaf. Ieder AB-lid moet op dezelfde manier en met dezelfde kracht uiteindelijk achter de keuze staan die we met elkaar gaan doen. Dus in die zin ben ik

absoluut pleitbezorger van het volgen van het voorstel van de werkgroep, waarvoor wij veel erkenning hebben omdat zij zo'n goed voorstel hebben voorgelegd. Ik zou voor willen stellen, voorzitter, om straks hoofdelijk te stemmen over dit belangrijke punt want ik wil graag weten wie welke stem heeft uitgebracht in deze procedure. Kortom, wij zijn geen voorstander van het amendement.

De heer Logt: Voorzitter. Ik heb ook deel uitgemaakt van de werkgroep. Vanuit mijn deskundigheid en ervaring ben ik drie keer vicevoorzitter van een vertrouwenscommissie geweest en heb als griffier ook een procedure voor een nieuwe burgemeester meegemaakt. Er wordt gezegd 'wij zijn hier monistisch'; ik werk in een dualistische omgeving die erg monistisch is. Hier willen we, zoals de dijkgraaf in het begin al aangaf, er weer wat meer dualisme in brengen dus ik zie de verschillen niet zo groot. Het college bepaalt veel, het DB bepaalt veel, maar het AB besluit uiteindelijk. Argumenten om te komen tot een kleinere groep vind ik vanuit eigen ervaring in vier procedures non-issues. Ik heb met vertrouwenscommissies te maken gehad met twaalf tot veertien personen en dat ging prima. Mits je een goede training hebt, goede afspraken en hier – voor dertien fracties – een adviseur, een secretaris en een plaatsvervangend secretaris. Zestien personen, ervan uitgaande dat de plaatsvervangend secretaris ook lid van de vertrouwenscommissie is. Ik kom daar nog op terug. Want zij of hij, zoals nu in artikel 4 staat, kan niet pas inspringen als de secretaris van de vertrouwenscommissie uitvalt. Zoals de voorzitter van de werkgroep ook aangaf: iedereen die lid is, is dat persoonlijk, je kunt je niet laten vervangen, dus dat zul je goed moeten regelen.

Er zijn gemeenten met veertien fracties, de griffier als secretaris, de gemeentesecretaris als plaatsvervangend secretaris en een wethouder die, net als een DB-lid, dagelijks werkt met de burgemeester dan wel dijkgraaf. Zeventien personen. Ze vergaderen, maar de training is daarbij van belang om dit in goede banen te leiden. Een adviseur als DB-lid is vergelijkbaar, in mijn ervaring, en of die nu wel of geen stemrecht heeft is veelal niet van belang. In dit geval is een DB-lid ook AB-lid, dus ik kan mij voorstellen dat deze namens de fractie gaat plaatsnemen in de vertrouwenscommissie. Dat is dan vijftien personen in plaats van zestien, ervan uitgaande dat de plaatsvervangend secretaris van de vertrouwenscommissie daar ook deel van uitmaakt. Want ineens later instappen in een vertrouwenscommissie, zonder het proces te volgen, is vreemd en ik zou dat geen goede keuze vinden. Of dat een bestuursadviseur van het AB is dan wel de plaatsvervangend secretaris-directeur, is mij om het even. Ik wens in ieder geval de secretaris-directeur die het proces moet leiden op papier veel succes, want dat is af en toe ook lijden met een lange ij, heb ik gemerkt.

Dan de voordracht. Artikel 15 van lid 2 van het Provinciaal reglement – dank dat dit in het advies staat – geeft aan dat de vertrouwenscommissie niet per se één lid hoeft voor te dragen, maar het kan een in beslotenheid meervoudige voordracht zijn. Het AB heeft dan wat te kiezen. Hetzelfde reglement, hoewel dat bestreden werd, geeft onder 5 aan dat de CdK – de commissaris van de Koning – daadwerkelijk de eed of de belofte afneemt. En het proces is makkelijk uit te lijnen; je redeneert van achteren naar voren, dus terug. Je moet weten wanneer de CdK de eed of belofte kan afnemen, dan terugredeneren naar het tweede gesprek, het assessment, het eerste gesprek, dat loopt terug; brieven, uitnodigen, vaststellen profielschets en periode tot solliciteren waarbij je al aangeeft wanneer het eerste gesprek, het assessment en tweede gesprek plaatsvinden en wanneer het AB een besluit neemt en in casu de installatie plaatsvindt. Tussen het eerste en het tweede gesprek een assessment. Er vindt een tweede gespreksronde plaats en voor de eerste ronde is ook een dag training nodig. Daarvoor heb je nog een AB-vergadering ter vaststelling van de profielschets en dáárvoor een periode om te komen tot die profielschets. Deze data kun je vrij snel na de keuze voor een begeleidingsbureau opnemen in een schema en dan weet ieder lid van de vertrouwenscommissie waar hij zich naar dient te voegen. Je neemt vrijwillig deel, maar niet vrijblijvend. Wat dat betreft, voorzitter, is dat mijn inbreng in de eerste termijn.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Ik heb niet zo veel toe te voegen aan het betoog van de heer Knook, alleen maar mijn eigen ervaringen. Mijn eigen ervaringen met burgemeestersbenoemingen en met dijkgraafbenoemingen leren mij dat een groot comité werken is en een klein comité uitstekend werkt. Bij de laatste burgemeestersbenoeming, van de burgemeester in Bergen op Zoom, bestond de vertrouwenscommissie oorspronkelijk uit zes en later zelfs een tijdje uit vijf personen en die leverde een uitstekend advies af. Ik geef dat aan deze vergadering mee. Daarom steunt mijn fractie het amendement van de fractie Ongebouwd.

De heer Stehouwer: Voorzitter. Het betoog van de heer Knook en ook van mijn buurman de heer Van der Kallen onderschrijf ik volledig. Ik heb nog wel een vraag en een opmerking. Mijn opmerking is de volgende: ik heb over de mail – die hebben anderen ook gezien – een verwijt gekregen dat ik in de werkgroep zat en desondanks een amendement indien. Nu heb ik in die werkgroep – en dat weten de leden die daarbij aanwezig waren – uit-en-te-na aangegeven, daarbinnen en ook daarbuiten trouwens, waarom ik geen voorstander ben van zo'n heel grote groep. Het feit – en dat vind ik helemaal, totaal aan de orde – dat een werkgroep dan een conceptverordening indient en die ter bespreking en ter stemming voorlegt, is helemaal

oké en prima. Maar dat ontnemt mij niet het recht om ook een amendement te steunen dat anders luidt. Ik onderschrijf dus het amendement.

Dan heb ik ook nog een vraag, naar aanleiding van een opmerking die de heer Logt daarnet maakte. Ik heb dat anders beleefd, dat een aanbeveling voor een dijkgraaf niet langs de commissaris van de Koning gaat, maar dat dat anders verloopt. Overigens, dat terzijde, het is een vraag aan u want ik weet dat echt niet zeker. Het maakt in die zin ook niet zo veel uit, met dien verstande dat ik dacht dat de tijdsduur verlengd wordt, omdat het juist niet via de commissaris van de Koning gaat, maar dat van het ministerie die goedkeuring moet komen. Dus graag een antwoord daarop.

Voorzitter: Misschien meteen de helderheid daarover. In tegenstelling tot de burgemeestersprocedure, dan komt er een voordracht vanuit de vertrouwenscommissie vanuit de gemeente. Die gaat naar de commissaris van de Koning, en de commissaris van de Koning stuurt hem door naar het ministerie van Binnenlandse Zaken. Hier is het zo dat de voordracht niet naar de commissaris gaat, maar naar GS. Dat is gewoon anders geregeld. En vanuit GS gaat hij naar het ministerie van IenW. Dus het is gewoon een iets andere procedure en de heer Logt heeft gelijk, beëdiging vindt hier weer plaats door de commissaris van de Koning.

De heer Logt: Voorzitter. Aanvullend, ik heb het ook over de beëdiging gehad. En dat het via Gedeputeerde Staten gaat staat ook in het voorstel, via GS gaat het naar de minister van Infrastructuur.

Voorzitter: Ja, daar geen misverstand over, dat is in ieder geval de helderheid over de procedure. Als u het nog wilt afmaken?

De heer Stehouwer: Nou ja, ik vind het fijn dat u dat even toelicht, want bij mij was de beleving anders. Dat kwam eigenlijk door een misverstand van mijn kant dan, maar er is een tijdschema gemaakt waarin een extra vertraging zat omdat het naar een ander ministerie ging. Daar zat bij mij denk ik een stukje verwarring. Maar dan is dat opgehelderd en misschien voor anderen ook.

Voorzitter: Er is op dit moment in Nederland discussie dat een burgemeester binnen een week via de minister van Binnenlandse Zaken een Koninklijk besluit kan krijgen, en bij IenW duurt dat drie tot vier maanden. Er wordt over nagedacht waarom dat zo ingewikkeld moet zijn, want het is natuurlijk hetzelfde Koninklijk besluit. Het ministerie kan ook een beetje opschieten. Maar dat is van een andere orde. Als u uitgesproken bent, geef ik nu graag het woord aan mevrouw Pallandt.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ik herinner mij een zeer onprettige commissievergadering waarbij een eerdere versie van deze verordening centraal stond. Ik ben blij met hoe we dit uiteindelijk hebben opgelost. Wellicht extra gedreven door het aangekondigde vertrek van onze dijkgraaf, hebben wij in één avond tijd de pijnpunten met een groep fractievoorzitters van coalitie en oppositie door kunnen spreken totdat we kwamen tot een verordening waar wij allemaal achter kunnen staan. Wacht, ik ben de oude versie van mijn bijdrage aan het voorlezen. Dit is wat ik had willen zeggen, totdat ik het amendement van Ongebouwd en BBB zag. Zij willen de verordening waar we gezamenlijk toe zijn gekomen nu aanpassen. Voor een tweede keer wordt ons nu deze streek geleverd. De fractievoorzitter van de BBB was aanwezig op die ene avond waarin we alle pijnpunten doorspraken en hij ging akkoord met het voorstel dat voorligt. Dat de BBB nu dit amendement mee indient, vind ik ronduit vals. Je laat zo zien dat die werkgroep er alleen maar voor de vorm is en ...

De heer Stehouwer: Voorzitter. Bij interruptie. Er wordt hier verteld dat ik het daarmee eens was; ik was het ermee eens dat het ingediend zou worden, niet met het aantal fractievoorzitters dat deel zou nemen. Daar ben ik het nooit mee eens geweest. Ik heb uit-en-te-na – er is helaas niet gestreamd – verteld waarom ik tegen het voorstel ben dat er dertien fractievoorzitters in de commissie zouden plaatsnemen.

Mevrouw Pallandt: Dat was trouwens wel anders, de eerste keer dat we het er met elkaar in het fractievoorzittersoverleg over hadden. Toen stond u aan dezelfde kant, maar goed. Je laat zo toch zien dat die werkgroep er alleen maar voor de vorm is en dat je daar als coalitiepartij geen enkele waarde aan hecht. Zodra het eindproduct ter besluitvorming voorligt, laat je de mensen met wie je hebt samengewerkt als een blok vallen. U kunt dat recht praten zoals u wilt en dat laat ik bij u. De vraag is nu waarom Ongebouwd en BBB dit zo aanpakken. We hebben immers de zorgen die zij hadden over de verordening geadresseerd tijdens ons overleg en het is ook zojuist wederom herhaald. Daarop maakten wij de volgende afspraken. Eén: we maken aan de voorkant duidelijk welke tijdsinvestering er van je gevraagd wordt als je toetreedt tot de vertrouwenscommissie. Daar ga je mee akkoord als je aansluit. Twee: we maken al zeer op tijd een planning, waardoor de leden van de commissie er in hun agenda's rekening mee kunnen houden. En drie: we maken voorafgaand aan belangrijke gesprekken met elkaar afspraken over de inhoud en de woordvoering, zodat de kwaliteit en efficiëntie van de gesprekken geborgd blijft.

Voorzitter. Alle fracties onderschrijven het belang van de procedure om tot een voordracht van een nieuwe dijkgraaf te komen. Dat is nu juist de reden dat mijn partij ook alle fracties de mogelijkheid wil geven om deel uit te maken van de vertrouwenscommissie. Ik ga het maar gewoon zeggen zoals ik het beleef: als alle argumenten die men aandraagt om met een kleinere vertrouwenscommissie te werken zijn weerlegd en men weet hoezeer het vertrouwen van een aantal partijen geschonden zal worden door het indienen van dit amendement, wat is er dan zo belangrijk aan het hebben van een kleinere vertrouwenscommissie dat deze twee coalitiepartijen toch blijven doordrammen? Hebben ze al een kandidaat klaarstaan die niet op al te veel weerstand mag stuiten?

Afsluitend: de dijkgraaf hoort er te zijn voor alle AB-leden en voor alle fracties. De indieners van het amendement willen dat het algemeen bestuur door middel van stemming bepaalt wie er in de vertrouwenscommissie komen te zitten, als we daar niet nu uitkomen met elkaar en in het algemeen bestuur heeft de coalitie een meerderheid. Dat geeft de coalitie de macht om individuen en fracties buitenspel te zetten. Als dat niet uw bedoeling is, bewijst u dat dan maar. Tot zover, voorzitter.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Ik heb eigenlijk niet zo veel toe te voegen aan hetgeen mijn voorgangster mevrouw Pallandt zojuist al zei, want ik ervaar, de Partij van de Arbeid ervaart precies hetzelfde. Mijnheer Stehouwer, u heeft inderdaad een aantal keren gezegd dat u vond dat een grote commissie prima kon. Nu komt u daarop terug, dat is aan u, dat mag, maar wij mogen ook zeggen dat het zo is. En ik blijf dat zeggen, want u heeft het in mijn gezicht gezegd en ik ben oprecht en ik ben niet – ik zal het zeggen – ‘neerkrom’, want dat is het tegenovergestelde van oprecht.

Voorzitter, ik ga even verder want ik vind de argumenten die zojuist genoemd worden ...

De heer Stehouwer: Voorzitter. Bij interruptie, ik kan dit toch niet laten gaan. Dit is keihard een belediging aan mijn adres en die accepteer ik niet.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Ik ga verder. De argumenten die worden genoemd om het een kleine commissie te laten zijn, zijn nu precies de argumenten die wij in dit verdeeld AB niet kunnen gebruiken. Want hoe gaan wij komen tot een kleine commissie? Wie gaat dat vaststellen? Wie gaat wie vertrouwen om in een groep van zeven mensen een nieuwe dijkgraaf te gaan benoemen? Ik kijk eens even rond, dat lijkt me nog een heel spannende, want hoe gaan we dat dan doen? Wie vertrouwt hier wie zo goed, dat we dat durven? Ik niet, laat ik dat maar vooropstellen. De Partij van de Arbeid blijft bij het voorstel en wil graag de grote commissie, zodat we de nieuwe dijkgraaf in ieder geval niet opzadelen met een gebrek aan vertrouwen naar elkaar toe. En dat we proberen in dat proces – dat weet u van mij, dat heb ik al een aantal keren hardop uitgesproken – kunnen bouwen aan vertrouwen tussen deze partijen. Want dat is er niet en dat blijkt nu ook maar weer. Dan even over de genoemde praktische bezwaren. Dijkgraaf, u zit hier vandaag wederom, zoals u dat altijd doet – dat zijn we van u gewend – op een comfortabele manier leiding te geven aan een vergadering van minstens dertig mensen. Dat doet u vol verve en volgens mij is dat ook precies wat een dijkgraaf moet kunnen doen. Zou het dan niet zo kunnen zijn dat een kandidaat die dit ambt wil gaan doen, die u moet gaan opvolgen, dat ook gewoon moet kunnen doen in een vertrouwenscommissie die minder dan de helft heeft? Dus ik snap eigenlijk het probleem helemaal niet, want volgens mij is het mooi een soort van proefdraaien en dan kunnen we net goed zien of die persoon – en dat mag van mij een vrouw zijn, laat ik dat meteen maar even hardop zeggen, dan is dat ook maar gedaan – dat ook gewoon goed kan. Het mag ook een man zijn hoor, daar niet van, ik maak daarin geen onderscheid; de beste mag winnen. Als je dat namelijk niet kunt – en ik ben ervaringsdeskundige aan beide zijden – heb je hier niks te zoeken, zo simpel is het ook. Wij steunen het amendement niet, wij ontraden het zelfs heel sterk, als AB-lid maar ook als mens, omdat ik denk dat dat de verdeeldheid in dit AB alleen maar verder gaat vergroten. Tot zover, voorzitter.

De heer Ten Cate: Voorzitter. Allereerst wil ik de werkgroep hartelijk bedanken voor dat er in toch een korte tijdspanne een mooi reglement van orde is afgeleverd voor de vertrouwenscommissie, herbenoeming dijkgraaf. Daar zit eigenlijk één springend punt in, want volgens mij is iedereen het over de rest eens, namelijk uit hoe veel leden de vertrouwenscommissie moet bestaan. Toen ik enige tijd geleden het eerste concept van de vertrouwenscommissieverordening zag, dacht ik bij dertien: nou, dat lijkt me wat veel. En in mijn eigen hoofd had ik al gedacht: nou, dat moet gewoon van de fracties de helft plus één is zeven zijn. En eigenlijk ben ik, zijn wij nog steeds die mening toegedaan dus wij zullen het amendement van Ongebouwd en BBB steunen. Dank u wel.

De heer Gosens: Voorzitter. De VVD kan de adviesnota voor de vertrouwenscommissie steunen. En wat betreft het amendement, daar kunnen wij ons ook in vinden. En verder geen nieuws, dank u wel.

Voorzitter: Dank je wel, Mart. Dan kijk ik even, dit was de eerste ...

De heer Kavelaars: Voorzitter. Mag ik nog even een woordje ...

Voorzitter: O, sorry, excuus, ik heb je naam niet opgeschreven.

De heer Kavelaars: Ik stond ook niet op de lijst, dus dank u, voorzitter. Wij als fractie West-Brabant WaterBreed hebben ook nagedacht en wij vinden het een goed voorstel wat er ligt, voor dertien personen. Het amendement heeft ook goede punten, wij zitten er een beetje verdeeld in, ik zal eerlijk zijn. Ik vind dat er goede argumenten zijn voor een grote club en een kleine club. Dus dat wilde ik even meedelen. Maar de meerderheid van onze fractie is voor een klein clubje. Tot zover.

Voorzitter: Dank je wel, Jan. Dan was dit de eerste termijn. Ik heb aangegeven dat we in twee termijnen dit punt doen. Is er behoefte aan een tweede termijn, of kunnen we overgaan tot besluitvorming, allereerst over het amendement? Is er behoefte? Ja.

De heer Knook: Voorzitter. Ik had eigenlijk een verduidelijkende vraag aan Cynthia, want die geeft in een heel stellig betoog aan dat er aan de bezwaren, of de opmerkingen die tijdens het fractievoorzittersoverleg zijn gemaakt over afspraken maken en of het wel praktisch is met de vergaderingen met zo veel personen, dat dat vermeld staat in de verordening of in de stukken. Zou zij mij ook aan kunnen geven waar dat staat, want ik heb er dan denk ik overheen gelezen.

Voorzitter: Dank je wel, zij krijgt zo meteen het woord. De heer Arnold.

De heer Arnold: Voorzitter. Ik heb goed geluisterd naar de inbreng van alle fracties en ik ben wel teleurgesteld over de inbreng van degenen die het amendement steunen en ik zal ook zeggen waarom. Het gaat uiteindelijk om argumenten. En als ik kijk naar de argumenten, dan zijn er – ik heb ze bij elkaar gezet – met name van de zijde van **natuur [1:23:53]**, en ook van mijn collega's hiernaast, Gert Logt, toch wel een behoorlijk aantal argumenten naar voren gebracht, inhoudelijke argumenten, die er juist voor pleiten om toch met ons voorstel zoals we dat vanuit de werkgroep geformuleerd hebben in zee te gaan. En dat zit hem echt in het punt, en dat is ook door anderen naar voren gebracht ... Ik wil toch wel benadrukken dat op het moment dat je zo'n belangrijke benoeming eigenlijk laat afhangen van een beperkt aantal mensen, waarbij je ook nog niet de inbreng kunt hebben, dat is ook met name genoemd zojuist, dat je dan toch een aantal leden uit het AB ook buitenspel zet bij de benoeming. En een ander belangrijk punt is die slagvaardigheid. Het woord slagvaardig wordt genoemd en er zijn, ook door Gert Logt, heel duidelijke punten naar voren gebracht, dat je heel goed af kunt spreken – ik heb het ook in mijn eerste instantie naar voren gebracht – dat je slagvaardig kunt handelen, mits je dat met elkaar maar heel goed organiseert. En als het gaat om het contact met de kandidaat, dat vond ik ook een heel goede inbreng die ik gehoord heb en ik herhaal het daarom maar even: ook voor de kandidaten is het belangrijk dat zij alle fracties even gezien hebben, voordat zij überhaupt de definitieve keuze kunnen maken om toe te treden tot ons AB, als dijkgraaf. Laat ik het daar maar bij houden voorzitter, dank u wel.

De heer Voets: Voorzitter. 50PLUS gaat akkoord met de voorliggende verordening, met dien verstande dat we niet akkoord kunnen gaan met het ingebrachte amendement omdat daarin staat dat de vertrouwenscommissie maximaal mag bestaan uit zeven leden van alle fracties. Dus wij gaan akkoord met dertien leden en niet met maximaal zeven leden, omdat onzes inziens alle fracties voor 50PLUS vertegenwoordigd dienen te zijn in deze vertrouwenscommissie. Tot zover, voorzitter.

De heer Ten Cate: Voorzitter. Ik was in mijn eerste termijn nog iets vergeten, namelijk de vraag te beantwoorden van mevrouw Jetten. Wij hebben gewoon inderdaad een reglement van orde over te benoemen personen in commissies, daar hoeft dus geen aparte procedure voor te zijn, we kunnen gewoon het reglement van orde volgen zolang dat nog niet gewijzigd is. Dus dat wordt dan gewoon stemmen over wie erin komen.

De heer Logt: Voorzitter. De heer **[Boelhouwer 1:26:40]** zei in het begin iets over dat ik iets gezegd had ten aanzien van de commissaris. Dat is wel opgelost in die zin, maar ik voelde me toch ook wat woorden in de mond gelegd. Ik heb er niet op geïnterrupteerd, maar ik wil toch wel even iets anders kwijt. Als ik in een werkgroep zit, probeer ik mijn kennis in te brengen. Ik heb ook een aantal voor- en nadelen genoemd, die heb ik ook net genoemd, ik vind dat je daarnaar moet luisteren. Maar ik vind niet, als iemand in een werkgroep zit, dat pertinent ook meteen opgehangen moet worden in het AB dat die het ook met dat werkgroepadvies eens is of wat dan ook, op een gegeven moment moet die ook fractievoorzitter kunnen zijn en het woord kunnen voeren. Ik denk dat we die vrijheid wel moeten hebben, want anders ga ik in geen enkele werkgroep meer zitten. Als ik het op een bepaald punt niet haal, word ik geacht ... Maar dan moet ik dat punt wel kunnen inbrengen. Ik heb ook een punt ingebracht daarnet, wat ik schijnbaar niet gehaald heb ten aanzien van de plaatsvervangend secretaris van de vertrouwenscommissie. Ik heb er echt een bezwaar

tegen dat die er niet in zit, omdat je niet kunt vervangen daarin. Dus ik vind dat je dat wel moet kunnen doen, want ik ben ook AB-lid en het AB is algemeen bestuur. Maar ik ben het er ook mee eens, mevrouw Jetten gaf een heel mooi voorbeeld: u zit hier voor, voorzitter, met dertig mensen en dat moet je aankunnen, dan moet je ook dertien mensen aankunnen. En ik heb argumenten aangegeven waarom het niet klopt ten aanzien van planning, slagvaardigheid. Maar als men daar niet naar wil luisteren dan denk ik: laat het dan maar. Wij zullen daar inderdaad binnen de fractie ook verschillend over stemmen, vanuit verschillende ervaringen daarin. Want we zitten hier gewoon als AB-leden, zonder last maar wel met ruggenspraak. Want dat is tegenwoordig wel, in ieder geval bij de Gemeentewet, volgens mij bij de Waterwet ook. Er staat ook een aantal dingen heel specifiek in de adviesnota ten aanzien van één kandidaat, maar je kunt ook twee kandidaten noemen. Ik zou dat dus altijd doen, in beslotenheid, want er zijn voorbeelden genoeg, dat zal hier misschien niet voorkomen, maar je moet altijd voorbereid zijn, dat heb ik ook in de werkgroep aangegeven. Er is een aantal zaken niet opgenomen die ik echt heb aangegeven van, dat is logisch, maar in een verordening leg je dingen vast of in een regeling leg je dingen vast, voor als het geval toch niet logisch is dan heb je het vastliggen. Maar oké, daar is niet voor gekozen, dat heb ik ook allemaal niet ingebracht, dus die vrijheid moet je dan daar ook in hebben. Wij zullen daarin verschillend stemmen. Ik ben van mening, puur professioneel gezien: dertien mensen met een DB-lid vanuit de AB-fractie, dan heb je nog dertien mensen. Iedereen moet deel uitmaken. Maar vergeet ook niet, de kandidaat gaat beelden bekijken van onze vergaderingen en die zal misschien ook wel van een bepaalde fractie die dan niet aanwezig is willen horen waarom ... Dus je geeft een kandidaat niet de mogelijkheid om ook de andere kant te bevragen en de gevoeligheid, want die zullen echt kijken. Die kijken vanavond naar de verordening, wat hier gebeurt. Die gaan straks kijken naar de profielschets, die gaan kijken naar vergaderingen. Dat gaat echt gebeuren en die zullen die vragen stellen. Houdt u daar rekening mee dat dit gebeurt en hoe zit het dan? Hoe zit het in die verhoudingen, want ze zien natuurlijk van alles hier gebeuren. Nogmaals, processen en procedures zijn ondersteunend en niet leidend. En het gepolariseer wat vanavond ook gebeurt, daar pas ik zo langzaam ook voor. Ik vind dat we daarmee moeten stoppen, ik vind dat we als eenheid als AB eens een keer moeten doorpakken en niet coalitie-oppositie, want daar word ik zo langzamerhand echt beroerd van, voorzitter. Tot zover deze tweede termijn.

De heer Maas: Voorzitter, ter interruptie. Ik wil alleen Gert Logt bijvallen, vooral op zo'n onderwerp als dit, wat een compleet neutraal onderwerp is, een nieuwe dijkgraaf.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. De beroerdheid deel ik, die voel ik ook, die heb ik gisteren ook via de mail naar de fractievoorzitters gestuurd. Ik heb ook gezegd dat ik er echt verdrietig van word. Kijk, getalsmatig is wat anders dan aantal fracties. Getalsmatig betekent zeg maar zeven min één, drie oppositie en drie coalitie, iets heel anders dan qua fracties. En dat is nou precies hetgeen wat hier al een aantal mensen genoemd heeft, Anton Arnold heeft het genoemd, Peter van Meijenfildt heeft het genoemd, nu net ook weer Gert Logt. Een kandidaat wil graag zien wat voor dynamiek er is in zo'n algemeen bestuur. Ik kan uit eigen ervaring spreken dat dat heel erg belangrijk is in zo'n gesprek, dan wil je juist iedereen erbij en baal je ervan als er mensen niet bij zijn, want dan zie je ook die dynamiek niet en dat is echt heel belangrijk, als je de kandidaat bent. Ik gun iedere kandidaat die wij hier gaan krijgen een optimaal beeld, want wij moeten er wel als het even meezit zes jaar mee voort. Dus ik hoop echt dat wij dat aan de kandidaten gunnen, dat we het niet alleen onszelf gunnen maar dat we het ook de kandidaten gunnen. En tijd is volgens mij geen enkele factor, daar moeten mensen gewoon tijd voor maken. De slagvaardigheid is ook echt ... Ik heb voor veel grotere commissies gezeten en ik kan u verzekeren, die zijn buitengewoon slagvaardig, dat is geen enkel probleem, dat is gewoon hoe je het inregelt. Wat ik nu bemerk, en dat is precies wat Gert Logt net zei, en daarom voelt het ook zo beroerd: het wordt politiek. En volgens mij, het feit dat iemand het wil en dat een werkgroep het vastlegt, zou gewoon al voldoende moeten zijn om überhaupt geen amendement in te dienen, want dat is helemaal niet chique in dit soort dingen. Dus ik verzoek de amendementindieners ook om daar nog eens even goed over na te denken en het amendement alsnog terug te trekken, ook om te zorgen dat wij een werkbaar en verbindend algemeen bestuur gaan krijgen. Want ik kan u verzekeren dat als dit niet gebeurt en wij deze weg op gaan, het hier geen fijne jaren gaan zijn. Tot zover, voorzitter.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Mijn mening moge duidelijk zijn, ik heb hem zojuist geuit met woede en dat is een gevolg van opvoeding, maar de teleurstelling en het verdriet dat door mijn collega's wordt aangehaald zit daaronder en voel ik ook. Ik wil even ingaan op het punt van de heer Knook, dat kan ik heel kort doen: ik heb niet gezegd dat mijn bewering in de stukken staat. Ik ben zelf aanwezig geweest bij alle overleggen van de werkgroep en alle fractievoorzittersoverleggen en daarin heb ik partijen zien zwabberen in hun mening op dit punt. Ik heb zelf ook een vraag, deze aan de VVD-fractie: ik vroeg mij af wat hun redenen zijn om zich aan te sluiten bij het amendement, want die heb ik niet gehoord. Is het enkel: ik doe iets voor jou, jij doet iets voor mij ten opzichte van collega-partijen? Want als dat de argumentatie is, houd ik mijn hart vast voor de gang van zaken zo dadelijk in de vertrouwenscommissie. Dank u wel.

De heer Stehouwer: Ik dacht nog even iets toe te kunnen of moeten voegen, maar in ieder geval laat het zeker zijn ... Ik ben het overigens eens met vorige sprekers die zeggen dat dit totaal apolitiek is en moet zijn. Een dijkgraaf staat boven de partijen, dus ook het proces daar naartoe zou dat moeten zijn. Laat in ieder geval zeker zijn dat het mijn streven absoluut is – en dat heb ik misschien nog niet verwoord – dat er een gelijkwaardige positie is tussen – hoe rot ik die woorden ook vind – oppositie en coalitie. Dat zal absoluut mijn streven zijn en daar zal ik binnen mogelijkheden alles aan doen, dank u wel.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Bij interruptie. O, nou, ik ga het toch aan hem vragen: hoe stelt u zich dat voor, als er vijf partijen zijn in de coalitie en zeven in de oppositie kan het nooit gelijkwaardig zijn, mijnheer Stehouwer. Hoe stelt u zich dat voor?

De heer Stehouwer: Zoals u het schetst. Nogmaals, binnen de mogelijkheden die ik heb en hoe dat precies vorm gaat krijgen weet ik niet, maar mij zou een verhouding drie om drie lief zijn, laat ik het zo zeggen.

Mevrouw Jetten: Dan is het nooit gelijkwaardig dus.

Voorzitter: Als dit de inbreng in de tweede termijn was, dan ... De heer Overeem.

De heer Overeem: Ik wil nog graag even reageren op het verzoek van mevrouw Jetten, naar de motivatie van de VVD.

Voorzitter: Even de aandacht voor de VVD-fractie.

De heer Overeem: Dank u wel. O, mevrouw Pallandt, ja. Onze motivatie is dat we graag op een efficiënte manier ons doel willen bereiken. Daarom vinden wij een aantal van zeven helemaal prima. Wij hebben eerder ook al tegen mensen van de niet-coalitie aangegeven dat wat ons betreft het prima zo kan zijn dat wanneer er één DB-lid in de vertrouwenscommissie komt, er nog zes overblijven. Wat ons betreft, ik sluit me aan bij de woorden van de heer Stehouwer, drie-drie zouden wij best wel chique vinden. Drie van de coalitie en drie van de niet-coalitie. En daarbij ...

Mevrouw Jetten: Voorzitter, bij interruptie.

De heer Overeem: Laat u mij even uitpraten? En daarbij, laten we niet vergeten dat het werk wat de vertrouwenscommissie doet uiteindelijk belandt bij het AB, dat daar een besluit over moet gaan nemen. Dank u wel.

Voorzitter: Ik zie mevrouw Jetten nog ...

Mevrouw Jetten: Ja, zeker. Ik vind het wel heel mooi hoe dit zo gekaderd wordt, want dat is echt ... Nou ja, het is niet lachwekkend want het is veel te serieus, maar vier-drie is natuurlijk sowieso niet gelijkwaardig. Bovendien, vier van de vijf coalitiepartijen en drie van de zeven of zelfs acht oppositiepartijen, dat is natuurlijk niet gelijkwaardig, op geen enkele wijze en het gaat wel om een dijkgraaf die voor alle fracties – gewoon een is een is een – er op eenzelfde manier moet kunnen zijn en dat is er dan niet. Ik bedoel, vier-drie is natuurlijk helemaal niet gelijkwaardig. Dus ik snap eerlijk gezegd ook niet hoe dat uit te leggen valt, misschien dat mijnheer Overeem dat nog even kan toelichten.

De heer Overeem: Nou ja, de coalitie is uiteindelijk groter dan de niet-coalitie, dus als je een beetje rekenwerk doet dan komt het toch wel heel aardig goed uit denk ik, dank u wel.

Voorzitter: Ik wil de beraadslagingen gaan afronden. De heer Von Meijenfeldt nog.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Ik wil voorstellen om een schorsing te houden, want ik denk dat het uitdraait op een schandvlek voor ons waterschap en dat we de hele procedure, en zeker ook niet straks de gesprekken met de kandidaten met zo'n schandvlek moeten opvullen. Ik wil alle partijen vragen om zich te bezinnen op de besluitvorming die we zo dadelijk moeten doen, want als het op deze manier gaat dan denk ik dat veel mensen zich zullen onthouden van verdere betrokkenheid. Dat zou voor het functioneren van dit waterschap een ernstig incident zijn.

Voorzitter: Er wordt gevraagd om een schorsing, mijn voorstel is om maximaal tien minuten te schorsen, dan gaan we om tien over half verder. De vergadering is geschorst.

Schorsing van omstreeks 20.32 tot 20.40 uur

Voorzitter: Het is 20.40 uur. Ik stel voor dat wij verdergaan. Volgens ons reglement van orde gaan we eerst stemmen over het amendement.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Ik had gevraagd om een hoofdelijke stemming, dat betekent dus dat ieder persoonlijk zijn naam genoemd wordt en zal aangeven of die voor of tegen het amendement stemt. Tenzij het amendement wordt ingetrokken op voorhand, dan is die stemming wat ons betreft uiteraard niet nodig.

Voorzitter: We kunnen het ook via de kastjes laten zien, maar als u het op deze manier wilt dan gaan we dat doen.

De heer Von Meijenfeldt: Volgens het huidige reglement is dat de manier van stemmen, voorzitter.

Voorzitter: Ja, daar heeft u een punt. Ik lees de namen voor. Het gaat allereerst over het amendement wat is ingediend door de fractie Ongebouwd, de fractie van BBB en de fractie van Ons Water. Dus ik vraag aan u of u voor het amendement kunt stemmen. Allereerst de heer Kavelaars.

(Hieronder is alleen opgenomen wat de AB-leden antwoordden.)

De heer Kavelaars: Ik ben voor het amendement.

Mevrouw De Regt-Taks: Tegen.

De heer Vrinds: Voor.

De heer Van der Kallen: Voor.

De heer Stehouwer: Voor.

Mevrouw Antonissen: Voor.

De heer Hendrickx: Voor.

De heer Broekmans: Voor.

Mevrouw Pallandt: Tegen.

De heer Maas: Tegen.

Mevrouw Jetten: Tegen.

Mevrouw De Koning-Bogers: Tegen.

De heer Ten Cate: Voor.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voor.

De heer Overeem: Voor.

De heer Gosens: Voor.

De heer Voets: Tegen.

Mevrouw Goos: Tegen.

De heer Arnold: Tegen.

De heer Knook: Voor.

De heer Post: Tegen.

De heer Von Meijenfeldt: Tegen.

De heer Logt: Tegen.

De heer Dujardin: Voor.

Sneep: Voor.

Mevrouw Hagenaars: Voor.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voor.

Mevrouw Van de Berg: Voor.

De heer De Beer: Voor.

Voorzitter: Ik krijg door dat er achttien stemmen voor het amendement zijn en elf tegen. Daarmee is het amendement aangenomen.

De heer Kavelaars: Dat kan volgens mij niet, want twee mensen zijn er niet van de dertig en u hebt negenentwintig stemmen.

Voorzitter: Er is één persoon niet, alleen de heer Pals is er niet. Dus achttien voor, elf tegen, daarmee is het amendement aanvaard.

Dan gaan we over tot het stemmen over het voorstel. Ik ga inventariseren wie een stemverklaring wil afleggen.

Spreker: Voorzitter. Stemmen wij niet over het geamendeerde voorstel?

Voorzitter: Ja, zeker. We doen de stemverklaringen en dan gaan we het geamendeerde voorstel verder stemmen.

Mevrouw Jetten: Ik wil hoofdelijke stemming bij dit agendapunt, bij dit besluit.

Voorzitter: Even over de stemverklaringen. Allereerst de heer Logt.

De heer Logt: Voorzitter. Nu het algemeen bestuur een besluit heeft genomen tot een geamendeerd voorstel, zal ik met dit voorstel meegaan vanwege het democratisch genomen besluit.

De heer Von Meijenfeldt: De fractie Natuurterreinen betreurt het dat wij deze procedure opzadelen met een duidelijk teken dat dit AB tot op het bot verdeeld is over de wijze waarop deze procedure moet plaatsvinden. Wij zullen wel instemmen met het voorstel wat door de werkgroep is voorgelegd met het amendement wat erbij is goedgekeurd, om dezelfde reden als de heer Logt.

De heer Arnold: Voorzitter. Ook wij betreuren het dat het amendement is aangenomen. Erg jammer dat dit is gebeurd, zeker gezien de voorbereiding die we met elkaar hebben gehad, maar we zullen wel voor het voorstel stemmen.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Wij willen toch een signaal geven dat wij het echt heel ernstig vinden wat hier gebeurt en dat wij dat ook in de verordening niet goed vinden, dat politiek bedreven wordt over zoiets dat zo niet politiek is. Daarom zullen wij tegen deze verordening stemmen.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Ook ik spreek mijn teleurstelling in de gang van zaken uit. De fractie Partij voor de Dieren vindt het jammer te constateren dat werkgroepen een farce zijn hier en ook dat de zogenaamde wil om nader tot elkaar te komen van de verschillende partijen een farce is. Wij stemmen tegen.

Voorzitter: Dank u wel. Dan is er zojuist gevraagd door mevrouw Jetten om hoofdelijke stemming. We hebben dat eigenlijk via de kastjes, maar u wilt dat op dezelfde manier zoals we dat zojuist hebben gedaan? Dan gaan we dat op dezelfde manier doen.

Het gaat dus om de geamendeerde verordening, voor de helderheid, ook naar aanleiding van zojuist.

(Hieronder is opgenomen wat de AB-leden antwoordden.)

De heer Kavelaars: Voor.

Mevrouw De Regt-Taks: Democratisch, dus voor.

De heer Vrinds: Voor.

De heer Van der Kallen: Voor.

De heer Stehouwer: Voor.

Mevrouw Antonissen: Voor.

De heer Hendrickx: Voor.

De heer Broekmans: Voor.

Mevrouw Pallandt: Tegen.

De heer Maas: Tegen.

Mevrouw Jetten: Tegen.

Mevrouw De Koning-Bogers: Tegen.

De heer Ten Cate: Voor.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voor.

De heer Overeem: Voor.

De heer Gosens: Voor.

De heer Voets: Tegen.

Mevrouw Goos: Tegen.

De heer Arnold: Voor.

De heer Knook: Voor.

De heer Post: Voor.

De heer Von Meijenfeldt: Voor.

De heer Logt: Voor.

De heer Dujardin: Voor.

De heer Sneep: Voor.

Mevrouw Hagenaars: Voor.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voor.

Mevrouw Van de Berg: Voor.

De heer De Beer: Voor.

Voorzitter: De geamendeerde verordening is met 23 voor aangenomen, 6 personen hebben tegengestemd. Daarmee is de verordening aanvaard.

Dan nog even over de procedure. We hadden aanvankelijk voorzien dat we vanavond ook de bemensing van de commissie zouden doen. Het lijkt mij verstandig om dat niet vanavond te doen maar het voorstel wat al eerder met de fractievoorzitters werd besproken om ook tijd te winnen, dus niet eind november pas in de eerste AB-vergadering, maar eerder in een AB-vergadering elkaar te treffen. Dat zou zijn op 9 oktober, dan zou ik graag de vergadering uitschrijven om 19.00 uur. Een extra AB-vergadering over twee weken op woensdag om 19.00 uur. U ontvangt daar de uitnodiging voor.

Besloten:

Het algemeen bestuur aanvaardt in meerderheid het Amendement Vertegenwoordiging vertrouwenscommissie benoeming dijkgraaf.

Het algemeen bestuur besluit vast te stellen de geamendeerde Verordening vertrouwenscommissie benoeming dijkgraaf 2024.

2.b Adviesnota 'AEF-rapport totstandkoming kostentoedeling 2023' (incl. bestuurlijke reactie)

Voorzitter: Dan stel ik voor over te gaan naar agendapunt 2.b, Adviesnota AEF-rapport totstandkoming kostentoedeling 2023. Ook in twee termijnen. Wie mag ik in dat kader het woord geven?

De heer Logt: Voorzitter. Op 28 augustus hebben we inzicht gekregen in de werkwijze van de organisatie, het medewerkerstevredenheidsonderzoek en het organisatieonderzoek. Ik heb in de commissie al gezegd dat je zou verwachten dat er een link wordt gelegd met dit onderzoek, met dit rapport. Want er gaat heel veel goed en hier is wel erg sterk ingestoken op wat er niet goed zou gaan, keer op keer door sommigen. Jammer, ondanks heldere en duidelijke toezeggingen vanuit het DB dat wel degelijk belang wordt gehecht aan een goede en zorgvuldige kostentoedeling. Gebleken is wel dat je checks and balances in moet bouwen omdat de aangeleverde gegevens soms niet geheel juist kunnen zijn, je kunt er niet altijd op vertrouwen. Het DB heeft dit destijds naar onze mening dit goed opgepakt en in de bestuurlijke reactie maken zij het nog concreter. Van ons mag er nog wel een tijdtabel bij, wanneer wat komt en waarbij, opdat we daar zicht op houden. Tot zover onze eerste termijn.

De heer Post: Wij steunen het rapport van de AEF. Wij zijn tevreden dat het DB alle adviezen onderschrijft en beterschap heeft beloofd, dat is een goede zaak maar wij gaan daar wel kritisch mee om. Dit was namelijk niet zomaar een foutje bij deze fundamentele taak van het waterschap, waarbij op meerdere fronten door het DB, ingenieursbureaus en ambtenarij fouten zijn gemaakt die niet zijn opgemerkt. Dat is het echte zorgpunt bij ons. Er lijkt geen kritisch bewustzijn aanwezig te zijn geweest bij alle partijen en dat raakt het hele waterschap. Hoe organiseer je dat en kan dat wel? Daarom ook een vraag aan het DB: hoe gaat het DB deze cultuuromslag bewerkstelligen? Uiteraard zullen wij bij de volgende AB-vergadering zien hoe het DB deze aanbeveling in de bestuursopdracht verwerkt, hierover zijn al behartenswaardige opmerkingen gemaakt bij de commissievergadering. Daar laat ik het verder bij.

De heer Arnold: Voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Post, maar wat ons betreft had het advies van de AEF – want dat staat alleen vandaag op de agenda – en de reactie daarop van het DB een hamerstuk kunnen zijn, want we hebben daar in commissieverband meerdere malen constructief over gesproken. Maar nogmaals, ik herhaal: wij sluiten ons aan bij wat de heer Post heeft gezegd. Want wel een punt van aandacht: in de laatste commissievergadering is ook gesproken over de bestuursopdracht voor de vaststelling van die nieuwe kostentoedelingsverordening. En over die bestuursopdracht, die zou worden vastgesteld door het DB maar die ook gaat over de wijze waarop het AB en de commissie worden betrokken bij de voorbereiding van deze verordening, zijn in de commissie diverse opmerkingen gemaakt. Ook over het feit van de inbreng van het AB in het hele proces. Wij hadden verwacht dat die bestuursopdracht vandaag ook, met een oplegnotitie naar aanleiding van die gemaakte opmerkingen, zou worden voorgelegd. Dat is niet gebeurd dus we praten er nu ook over, maar wij verwachten wel dat dit punt nog op de agenda komt van het AB, maar dat zal dan wel denk ik pas 20 november zijn. Dank u wel.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Ook wij zijn blij dat AEF dit rapport heeft gemaakt. Ik heb zelf deelgenomen aan de werkgroep en ik vond het een uiterst plezierige werkgroep, we hebben veel informatie gekregen ook vanuit de organisatie, waarvoor onze dank. Bij de begeleiding van die werkgroep wil ik nog even extra stilstaan, die was ook buitengewoon deskundig en prettig dus daarvoor ook onze dank. De Partij van de Arbeid heeft nog twee vragen, eigenlijk een vraag en een opmerking, of misschien zijn het wel twee vragen. Allereerst vinden wij het fijn dat het dagelijks bestuur de aanbevelingen overneemt, maar wij zouden graag dit meer SMART willen zien. Dat is zo'n hippe term om te zeggen 'we willen weten wanneer, wie, wat en

waarom' en dan ook nog graag in een schema, zodat we het er ook over kunnen hebben. Dus dat zou wel heel fijn zijn, en het zou fijn zijn als de portefeuillehouder daar een toezegging over doet. Dan nog even een ander puntje, voorzitter. Wat ons opviel, en dat vonden wij wel een serieus punt en daar heb ik me ook ernstig zorgen over gemaakt en ik moet u eerlijk zeggen dat de vergadering van vanavond mij daar ook niet in helpt, is het punt dat de gegevens van TAUW – als u het rapport goed leest – gedeeld zijn met de formerende partijen, niet met het DB, waar de heer Van der Kallen toen nog in zat. Dus ik ben heel benieuwd, mijnheer Van der Kallen, of u daar nog even op kunt reflecteren. Want u was toen nog gewoon DB-lid en u had die gegevens gewoon moeten krijgen volgens mij, als DB-lid. Die gegevens zijn met formerende partijen – dus niet DB-leden maar gewoon AB-leden – gedeeld en niet met de andere AB-leden. Was dat wel gebeurd, dan waren er waarschijnlijk al veel eerder vragen geweest. Die gang van zaken baart ons ernstig zorgen, zo niet heel veel zorgen, en hetgeen hier zojuist gebeurde bij het voorgaande agendapunt, moet ik eerlijk zeggen, vind ik daar bijna stereotiep voor. Dus ja, ik heb echt vragen aan de portefeuillehouder: hoe kunnen we zorgen dat dat soort gedrag niet meer vertoond wordt? Dat het AB altijd voltallig iets weet, en als het aan het DB is dat het dan ook het DB is dat de gegevens krijgt en niet een stelletje formerende partijen. Want het is maar de vraag of dat überhaupt tot iets gekomen was, en toch hadden zij die gegevens al. Heel bijzonder. Ik hoor het graag, voorzitter.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Mijn fractie heeft veelvuldig over de kostentoedeling gesproken en zowel op het AEF-rapport als op de DB-reactie uitgebreid gereageerd in commissievergaderingen. De inspiratie voor een geheel nieuwe bijdrage hierover is daarom wel een beetje op. De portefeuillehouder heeft veel over zich heen gekregen en heeft zich zeer bereid getoond om de zorgen die er nog zijn bij het AB weg te halen. Zij reageerde ook positief op het voorstel om een klankbordgroep vanuit de commissie financiën aan te stellen, die vinger aan de pols kan houden bij het komen tot de implementatie van het nieuwe belastingstelsel en het opstellen van de nieuwe kostentoedeling, twee dingen die niet los van elkaar te zien zijn. Ik geloof dat het huidige voorstel is om in ieder geval de commissie steeds een update hierover te geven.

Het DB omarmt alle adviezen van AEF. Deze reacties kunnen rekenen op waardering van de Partij voor de Dieren. Uiteraard blijven wij wel waakzaam op de manier waarop de totstandkoming van de kostentoedeling in de toekomst verloopt en hoe het DB ons als AB daarin betreft. Verder wil ik nog een laatste keer hier mijn pet opzetten als voorzitter van de werkgroep c.q. begeleidingsgroep van het AEF-onderzoek. Ik wil mijn grote waardering uitspreken voor de samenwerking met en de doortastendheid van AEF. Ook de samenwerking binnen de begeleidingsgroep en de onmisbare ambtelijke ondersteuning van Elly van der Welle was heel prettig. Maar ik wil vooral ook mijn dank uitspreken naar iedereen die door AEF is geïnterviewd en zich kwetsbaar op heeft durven stellen. Hierdoor hebben wij een zeer compleet en leerzaam rapport, waarvan wij de lessen direct toe kunnen gaan passen. En dat het AB met betrekking tot dit onderwerp op scherp staat, tsja, dat is mijns inziens onvermijdelijk na wat er is gebeurd, maar ik vind het vooral een goed teken; namelijk een teken dat wij een groot verantwoordelijkheidsgevoel hebben naar iedereen die belasting betaalt aan ons waterschap, om te zorgen dat de tarieven op deugdelijke wijze tot stand komen. Dank u wel.

De heer Stehouwer: Voorzitter. Ik heb niet zo veel toe te voegen, ik ben het helemaal eens met de heer Arnold die zegt dat we hier niet moeten praten over datgene waar we niet over moeten praten, dus wilde ik maar voorkomen. Voor de rest sluit ik me aan bij de voorgangers, wij kunnen die adviesnota ten volle steunen. Bij dezen.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Naar aanleiding van de vraag van mevrouw Jetten: ja, ik zat toen in het DB en het was in dat DB heel gebruikelijk dat de portefeuillehouder die een onderwerp beheerde, in feite hoofdzakelijk geïnformeerd was. Het voltallige DB is toen in mijn herinnering niet geïnformeerd, althans mij staat dat in ieder geval niet bij. Dus dat was op zich de procedure. Of het met betrekking tot het wel of niet informeren van een deel van het AB, zijnde de formerende partijen ... Ja, daar kun je verschillend over denken. Ik vind het juist dat de formerende partijen wel geïnformeerd zijn, maar toen had in mijn beleving tegelijkertijd het AB geïnformeerd dienen te worden omdat de formerende partijen wel moesten weten – en dat is volkomen terecht – wat het speelveld zou zijn. Wat de mogelijkheden c.q. de onmogelijkheden zouden zijn. Het is jammer dat het toen niet breed gedeeld werd, want dan hadden mogelijk de vragen die Ons Water in casu heeft gesteld eerder beantwoord kunnen worden. Als je kijkt naar het hele proces, dan heeft Ons Water waardering voor het proces zoals dat gevolgd is. In de commissie is het stuk uitstekend besproken, door onze vertegenwoordiger de heer Kocx best aan de stevige kant kan ik gerust zeggen. Maar daar staat tegenover dat de portefeuillehouder wat ons betreft in de tweede termijn de juiste toon en de juiste snaar heeft geraakt bij de fractie Ons Water, dus wij hebben voor de rest geen opmerkingen verder dan die toen zijn gemaakt. En ja, het dagelijks bestuur belooft beterschap en ik ga er ook van uit dat, als je zo hard geraakt bent door de dingen die fout zijn gegaan – en dat is dit DB en dat is deze portefeuillehouder en Ons Water heeft daarin een stevige rol gespeeld – ook dit DB en deze portefeuillehouder mag verwachten dat Ons Water ook in de toekomst kritisch naar dit soort onderwerpen zal kijken. Dat is onze taak en dat Ons

Water dat aan de orde heeft gesteld; we waren niet blij in het begin met de eerste reactie van het dagelijks bestuur, dat had anders gekund en dat heeft het dagelijks bestuur uiteindelijk ook erkend. Voor mijn fractie is het altijd zo, als je een schep zand in je gezicht hebt gehad en je hebt je ogen weer open gekregen en weggeschud, dan weet je dat het beter moet. En geen beter mens die leert dan een mens die fouten heeft gemaakt, want als het allemaal goed gaat dan leer je heel weinig. Dus als je een fout hebt gemaakt, dan veronderstel ik – en ik ken bijna iedereen in het dagelijks bestuur wat langer dan vandaag – dat je hebt geleerd en dan hebben wij het vertrouwen. Of dat vertrouwen ertoe leidt dat we in slaap vallen als AB-lid, nee, dat mag u niet verwachten. Dus u moet weten dat de Hans Kocxen van deze wereld en de Louis van der Kallens van deze wereld nog altijd wakker zijn. Voorzitter, tot zover.

De heer Kavelaars: Voorzitter. Ik zal mijn woordje niet zo lang houden. Wij als fractie steunen het rapport AEF, maar ik begrijp ook dat er voor het rapport er was al wat stekken gestoken waren om het beter te doen. Er is al veel over gezegd en er gaat veel meer goed dan fout hier op het waterschap. Daar wilde ik het even bij laten, tot zover.

Voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de portefeuillehouder financiën mevrouw Van de Berg.

Mevrouw Van de Berg: Voorzitter. Dank jullie wel allemaal voor jullie inbreng. Inderdaad heb ik het hard moeten leren, als je fouten maakt, mijnheer Van der Kallen dus dank voor uw woorden. Ik hoop ook op een kritisch AB bij de invoering van het nieuwe belastingstelsel, want er staat ons echt iets te wachten. Ik wil dat ook samen met het AB doen en daar hoort natuurlijk een kritische, sturende organisatie bij en volgens mij hebben we daar een aantal zaken op ingericht, en ook een kritisch AB en een AB-commissie. Ik heb ook aangegeven dat we een klankbordgroep best wel oké vinden, maar het is iedereen op dezelfde vlieghoogte brengen van welke wijziging er zijn in het nieuwe belastingstelsel. Iedereen daarin meenemen en iedere keer in de commissie daarop terugkomen vind ik net zo belangrijk, dus vandaar dat het voorstel is om iedere commissie daarbij stil te staan. Er is een aantal specifieke vragen gesteld, met name over hoe we dat doen, dat kritisch vermogen inbouwen. De heer Post, volgens mij geeft het organisatieonderzoek daar ook een stukje aanleiding voor. We zijn nu bezig met een plan van aanpak om dat uit te werken, daar zit ook een cultuuraspect in en de zakelijkheid en het elkaar aanspreken. Dat is een traject dat nu al eigenlijk in een aantal stappen in gang is gezet, daar hoort natuurlijk ook het meer-ogenprincipe bij en kritisch naar elkaar zijn in processen. Dus we hopen dat dat cultuuraspect ... U weet zelf ook, cultuur is niet binnen een dag veranderd, daar hoort een traject bij, daar hoor je samen aan te werken en we hopen dat samen ook zo te gaan doen. Ik heb hoop dat het ook zijn vruchten afwerpt in dit soort processen, waarin men ook kritisch kijkt naar gegevens van anderen; hoe we daarmee omgaan en hoe we daar ook een stukje reflectie op hebben in de organisatie. We zijn daar in die trant hard mee aan het werk.

Dan de bestuursopdracht. Ja, de bestuursopdracht is iets van het DB, die heb ik met jullie gedeeld. Daar zijn kanttekeningen bij gemaakt, die we hebben opgepakt. Ik kijk even naar mijn portefeuille directeur, ik denk dat we in de volgende commissie kunnen aangeven hoe we die punten hebben opgepakt. Dan krijgt u ook al de nota van uitgangspunten, die wij eigenlijk als een soort leidraad willen houden voor het hele proces. Ik hoop daar dan ook de checks and balances en een planning van de SMART-heid – dan kijk weer even naar de overkant – daar ook goed in te laten komen, want ik vraag natuurlijk heel veel dingen die enerzijds er wel zijn en anderzijds moeten we nog even vlak voor de commissie een aantal dingen aanpassen. Maar volgens mij zit in de bestuursopdracht ook al de checks and balances en op welke wijze u wordt geïnformeerd over de aanpak en wanneer u aan zet bent. Om deze nu in het AB vast te stellen vind ik een grote stap, volgens moeten we de nota van uitgangspunten waarin ook de rol van het AB zit, die we in de volgende commissie krijgen, vaststellen in het AB. Dan is de bestuursopdracht, met ook menskracht en middelen, aan het DB en de nota van uitgangspunten het kader, de kaderstellende rol van het AB. Als ik hem zo mag oppakken, waarin eigenlijk heel veel dingen terugkomen, dan hoop ik dat de rol van het AB daarin goed is verwoord. Want anders gaan we iets doen wat niet gebruikelijk is, een bestuursopdracht van het DB in het AB vast laten stellen. Dus als ik u goed had begrepen ... U schudt nee, maar ik hoop dat dit u geruststelt dat in de nota van uitgangspunten ook de rol van het AB zit.

De heer Post: Waar het mij om gaat is dat u een bestuursopdracht laat vaststellen door het DB, waarin u aangeeft hoe het AB betrokken wordt voor een onderdeel, voor een groot onderdeel van het proces bij de gang van zaken. En dat kan niet, het AB kan alleen maar zeggen: wij hebben onze eigen verantwoordelijkheid om aan te geven, in het AB ... Het kan ook in de commissie maar dan moet u dat in de bestuursopdracht zuiver houden en dat hebt u niet gedaan. Dank u wel.

Mevrouw Van de Berg: Ik moet heel hard denken in welk kader ik dit moet stoppen, om het zo maar te zeggen, want volgens mij staat in de bestuursopdracht alleen maar wanneer wij het AB op stappen willen meenemen en het is aan het AB als ze dat anders willen. Maar dit was het voorstel van het DB over op welke wijze in het proces het AB mee te nemen. Ik stel voor dat we daar in de commissie nog wat langer bij

stilstaan, hoe we dat dan beter kunnen doen en waar u precieze punt nou precies zit, want ik wil dat goed doen en ik wil u ook in uw kracht zetten, dat u op alle manieren zeg maar uw positie kunt uitoefenen daarin. Maar we moeten ook naar de rolzuiverheid kijken, hoe we dingen doen. Vandaar dat ik het punt even in de commissie laat terugkomen.

Verder wil ik ook mijn dank uitspreken aan de commissie, die heel veel extra werk heeft verzet en aan het bureau zelf, dat natuurlijk op een aantal punten alles al keurig heeft blootgelegd in dezen. En de fractie van Ons Water natuurlijk, want anders hadden we een niet goede vastgestelde verordening.

Voorzitter: Ik kijk of er behoefte is aan een tweede termijn.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Volgens mij heb ik twee vragen gesteld en ik heb geen antwoorden gekregen. Dus als mevrouw Van de Berg daar nog even op terug wil komen, zou dat fijn zijn.

Mevrouw Van de Berg: De eerste vraag ging over de wijze van informeren in het formatieproces. Ik weet niet precies hoe dat is gegaan in de vorige periode, waarom wij het wel en niet hebben gekregen en hoe ... Volgens mij hebben de formerende partijen zich laten informeren door de organisatie over wat de speelruimte is, voordat ze überhaupt zeg maar tot afspraken kunnen komen. Ik sta ervoor dat alle informatie die aan het AB is, alleen aan het hele AB wordt verstrekt en daar kunt u mij op aanspreken. Dus ik ga geen andere partijen andere informatie geven. Iedereen gelijktijdig dezelfde informatie.

Mevrouw Jetten: Bij interruptie, voorzitter. Is dit een garantie voor de toekomst, begrijp ik, mevrouw Van de Berg? Dan ben ik daar blij mee.

Mevrouw Van de Berg: Ja.

Mevrouw Jetten: De volgende vraag ging over het SMART maken van de aanbevelingen.

Mevrouw Van de Berg: Ik heb het daarover gehad, dat we daar in de nota van uitgangspunten nader op terugkomen in de commissie.

Mevrouw Jetten: Dan bedoelt u bij de nieuwe verordening, maar ik bedoel op basis van deze verordening, op basis van dit verslag.

Mevrouw Van de Berg: In dit verslag hebben wij aangegeven op welke manieren – dat staat in de bestuursopdracht en dat hebben we in de commissie ook besproken – de aanbevelingen worden opgevolgd en hoe daarover naar u wordt teruggekoppeld. Die hebben we al aangegeven. Ik kan het nog een keer SMART'er maken, als het niet SMART genoeg was geweest dan moeten we dat nog een keer duidelijk maken. We hebben alle aanbevelingen aangegeven, ook in de bestuursopdracht die we vorige keer in de commissie hebben besproken, hoe we die aanbevelingen oppakken, wanneer die landt en hoe u daarover wordt geïnformeerd.

Mevrouw Jetten: Laatste poging, voorzitter, dan laat ik het ook. Kijk, het is voor een deel het nieuwe traject, maar voor een deel zijn het ook aanpassingen in de organisatie om te zorgen dat het eigenaarschap er voldoende is; hoe gaat u dat doen? Want dat is iets anders dan alleen voor de bestuursopdracht voor de nieuwe verordening. En dat is wat ik in de aanbevelingen wel lees, maar wat niet SMART gemaakt is.

Mevrouw Van de Berg: In het kader van het eigenaarschap hebben we een aantal stappen al genomen en volgens mij u daar ook over geïnformeerd. Er is een projectleider en een projectgroep, er is een nieuwe interim-portefeuillecteur bedrijfsvoering die ook de kostentoedeling en het hele proces van invoering van het nieuwe belastingstelsel tot zich neemt als een organisatieding, en die ook verantwoordelijk is voor de afspraken van derden en de aangeleverde gegevens. Dus dat zijn de organisatieaanpassingen die we eigenlijk direct hebben genomen, na de fouten.

Voorzitter: Dank u wel. Ik stel voor de beraadslagingen te ...

Mevrouw Van de Berg: Nee, ze is niet tevreden, dus ...

Voorzitter: Ja, het is nu voor de vierde keer.

Mevrouw Jetten: Nou ja, er is één aanbeveling, die staat onder 3 en dat is versterken van de bestuurlijke opdracht. Er waren twee andere die niet voldoende ... Ja, u noemt ze nu een beetje, maar ik zou u willen

adviseren om dat schriftelijk – het hoeft niet nu – nog even verder uit te werken. Want u noemt daar een aantal dingen die hier niet in staan, maar die wel van belang zijn voor ons.

Voorzitter: Dank u wel, dan zou mijn voorstel zijn om nu wel de beraadslagingen te sluiten en over te gaan tot besluitvorming. Het besluit luidt aldus:

Het algemeen bestuur neemt kennis van het onderzoeksrapport, neemt de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over, neemt kennis van de reactie van het dagelijks bestuur en draagt het dagelijks bestuur op om het algemeen bestuur op een passende manier te informeren over de voortgang van de maatregelen.

Ik constateer dat het voorstel met algemene stemmen is aanvaard.

Besloten:

Het algemeen bestuur besluit met betrekking tot het rapport 'Werken versterken – Evaluatie totstandkomingsproces kostentoedelingsverordening 2023':

1. Neemt kennis van het onderzoeksrapport;

2. Neemt de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over;

3. Neemt kennis van de reactie van het dagelijks bestuur;

4. Draagt het dagelijks bestuur op om het algemeen bestuur op een passende manier te informeren over de voortgang van de maatregelen.

2.c Adviesnota 'Inzet vastgoedbeleid voor de realisatie van KRW-inrichtingsmaatregelen'

Voorzitter: Dan stel ik voor over te gaan naar agendapunt 2.c, adviesnota Inzet vastgoedbeleid voor de realisatie van KRW-inrichtingsmaatregelen, in twee termijnen. Ik heb geconstateerd dat de fractie Ongebouwd heeft aangegeven een amendement in te dienen en ik wil graag inventariseren wie het woord wenst te voeren. Dan krijgt zo meteen de fractie die het amendement heeft ingediend als eerste het woord.

De heer Knook: Voorzitter. Voor ons ligt de adviesnota inzake het vastgoedbeleid voor de realisatie van de KRW-inrichtingsmaatregelen. Het doel van deze adviesnota is dat wij als AB een principebesluit nemen over de mogelijke inzet van het dwingend instrumentarium onteigening en gedoogplicht voor het realiseren van de KRW-inrichtingsmaatregelen. Onze fractie onderschrijft het belang van het realiseren van de KRW-opgaves. Het inzetten van dwingende maatregelen voor de werving van gronden om de KRW-inrichtingsmaatregelen te realiseren, zal met name bij de agrariërs behoorlijk wat weerstand kunnen oproepen. Met name omdat voor veel grondeigenaren onvoldoende duidelijk is wat het instrument onteigening en gedoogplicht nu precies in gaat houden en wanneer het waterschap dit kan inzetten. Het verbaast ons dan ook dat in de adviesnota wordt gezegd dat er geen communicatie-uitingen gepland zijn naar aanleiding van het besluit dat wij gaan nemen. Zeker na de onrust die is ontstaan na de uitspraak van mevrouw Van de Berg over de onteigening in de krant, naar aanleiding van het niet doorgaan van de Big Jump in Breda. Om onrust te voorkomen en te voorkomen dat dit principebesluit leidt tot onnodige vertraging van de vele projecten die het waterschap uitvoert en waarvoor gronden en medewerking van grondeigenaren nodig zijn, vinden wij een goede communicatie juist heel erg belangrijk. Het is van groot belang dat de interne communicatie en de externe communicatie over dit besluit goed is en iedereen hetzelfde uitdraagt. Het kan via de geëigende interne communicatiekanalen, maar ook externe communicatiekanalen moeten worden benut. Denk hierbij aan de website van het waterschap, de agrarische nieuwsbrief, de ZLTO, sociale media en nog vele andere vormen. Hierdoor zijn de grondeigenaren maar ook de medewerkers goed geïnformeerd over de manier en wanneer we deze dwingende maatregelen kunnen toepassen. Voor welke doelrealisatie zetten we het in, wanneer is het mogelijk en dat er ook altijd de wens is om er minnelijk uit te komen en dat de route naar de rechter niet de voorkeur heeft. Daarom dienen wij samen met de Partij voor de Dieren, de BBB en het CDA een amendement in waarin wij verzoeken om passende communicatiemiddelen in te zetten over dit principebesluit, zowel intern als extern. Tot zover, voorzitter.

De heer Dujardin: Voorzitter. Wij denken dat het goede maatregelen zijn die we hard nodig hebben om straks de KRW-doelen te halen, dus alles wat wij kunnen doen om processen in ieder geval snel genoeg te laten verlopen zijn van belang. Dus wat dat betreft kunnen wij de inhoud van het voorstel steunen. Wij zijn het overigens ook met de indieners van het amendement eens dat dat gepaard moet gaan met een goede communicatie; vooraf maar ook tijdens trajecten zul je goed moeten communiceren om misverstanden te voorkomen. Dus wat dat betreft sluiten wij ons dan graag aan bij het amendement.

De heer Post: Wat ons betreft had het hele onderwerp geen punt van bespreking hoeven te zijn. Overbodig. Het DB vraagt namelijk aan ons of zij gebruik mag maken van de mogelijkheden die de Omgevingswet het

waterschap biedt bij het bereiken van haar doelstellingen. Wat ons betreft: het moet niet gekker worden. Vanaf 1 januari van dit jaar heeft het waterschap via de Omgevingswet de mogelijkheid gekregen om onteigening in te zetten. Er zijn drie heldere voorwaarden: duidelijk beleid met projectbesluit, urgent en het moet een watermaatregel zijn van het waterschap. De KRW en het natuurnetwerk moeten in 2027 gereed zijn. Dat zijn harde beleidsuitspraken van het rijk en die datum maakt het urgent. De specifieke hydrologische aspecten ervan liggen vrijwel exclusief bij het waterschap, maar het kan bijvoorbeeld ook spelen bij een dreigende veiligheidssituatie bij dijken of waterzuivering. En let op: ook na 2027 zijn en blijven er doelen komen of doorgaan, het is geen tijdelijke kwestie. Kortom, dat zijn situaties waarbij we volgens de Omgevingswet onteigening zouden kunnen gaan inzetten. Daarom vinden wij dat het DB noch het AB zichzelf beperkingen zou moeten opleggen bij het bereiken van doelen. Zet de wet in en doe dat zorgvuldig. Uiteraard begrijpen wij echt wel waarom het DB dit agendeert, het is een emotiekwestie. Een overheid die iets afpakt van een burger, voor het algemeen belang. Dat ligt gevoelig. Er worden in de inzet voor het vastgoedbeleid twee specifieke grondzaken genoemd: beek- en kreekherstel en natte natuurplek. Onze vraag is: ziet het DB dat dit de enige mogelijkheden zijn? Misschien opmerkelijk, maar natuurorganisaties houden eigenlijk niet van onteigening. Het is een bruut middel en je hebt jarenlang ruzie met je bureaus. Ze willen er op lokaal niveau met de betrokkenen zelf uitkomen, aan de keukentafel. Koffie, een worstenbroodje en na afloop een mooie trappist. Niet via de rechter. Er samen uitkomen betekent ook ruimte voor zelfrealisatie. Ik heb zelf de nodige ervaring met onteigening voor natuur en water bij de provincie. Gezien de noodzaak en urgentie moet je een tot drie jaar uittrekken met de streek en eigenaren over een voorstel, maar vanaf dag één moet je de juridische procedure voor onteigening opstarten, als die nodig is, want die duurt twee tot vier jaar. Betrokkenen – meestal boeren – vragen ook om de mogelijkheid van onteigening. Volledige schadeloosstelling is voor hun een extra zekerheid; dan krijgen ze alle schades, waardedalingen, misgelopen rendementen et cetera vergoed. Dat kan en mag niet via vrijwillige verkoop, want overal loert Europa mee vanwege staatssteun. Gebruik onteigening dus ook om boeren een faire prijs aan te bieden via noodzakelijke aanpak bij de Brabantse Delta.

Ik kan een ervaringsfeit bij onze provincie noemen. In de periode 2015-2023 is onteigening met volledige schadeloosstelling ingezet in 168 dossiers. Dat staat overigens in een openbaar document van Provinciale Staten, wie dat wil hebben kan berichten en dan krijg je dat. In bijna alle gevallen is het minzaam geregeld. Een voorbeeld: rondom De Peel moest 160 hectare landbouwgrond verworven worden, inclusief enkele boerderijen. De gesprekken werden minnelijk gevoerd, maar tegelijkertijd liep wel de juridische procedure. De meeste van die 160 hectare konden de afgelopen 25 jaar niet op vrijwillige wijze verworven worden. Binnen drie tot vier jaar werd alles gekocht en na ruim een jaar ingericht. Door de druk van onteigening lukte dat. Er zijn wel een paar rechtszaken geweest, die zijn allemaal gewonnen. Achter die zaken zat allemaal emotie, bijvoorbeeld: ik ben het niet eens met het beleid en dat ga ik de rechter vertellen. Dat is zo. Mijn bezit is zo waardevol, er moet een miljoen bij. Dat vind je. Of: ik heb de pest aan de overheid en werk principieel nergens aan mee. Ook dat wordt gewoon genoemd. Dat gebeurt in heel Nederland, ook als ze de A2 gaan verbreden. Dat moet je respecteren, want ook dat is democratie. Heel belangrijk is een goed projectbesluit en goede communicatie. Onteigening is een emotiekwestie, richt je daar bij de communicatie dan ook op. Wij vinden dat te zwak in de stukken staan. Vraag aan het DB: gaan jullie daar ook fors op investeren?

Overigens krijgen overheden bij de bestuursrechter of de Raad van State bijna altijd gelijk. En geen tussenkomst van de rechter betekent ook dat de overheid te veel betaalt, want anders was het wel aan de rechter voorgelegd. Er is altijd een schemerzone bij waardebepalingen, je hebt ruimte nodig bij je gesprekken. De laatste vraag aan het DB: is het DB zich bewust van de ruimte bij de onderhandelingen die nodig is? En een extra aandachtspunt: de provincie komt met een KRW-impuls naar de waterschappen, en de provincie zal zonder meer ontstemd zijn als wij vrijwillig een wettelijk instrument terzijde zouden schuiven, dat kun je bestuurlijk niet verantwoorden. Wij weten dat dit onderwerp ook speelt bij andere Brabantse waterschappen. De Dommel heeft trouwens recent al ingestemd met de mogelijkheid van onteigening. Maar goed, ondanks de overbodigheid van het onderwerp steunen wij het voorstel van het DB, met de gemaakte kanttekening over communicatie. En daarom steunen wij ook het amendement van de fractie Ongebouwd. Dank u.

De heer Arnold: Voorzitter. Wat de heer Post naar voren heeft gebracht geeft eigenlijk al precies aan waar het allemaal om moet gaan, dat ga ik niet overdoen. Ik kan kort zijn: in commissieverband hebben wij hier heel goed over gesproken en zijn deze argumenten ook over de tafel gegaan. Die discussie hoeft dus wat ons betreft vandaag niet te worden overgedaan. Wat ons betreft is het een prima voorstel, waar wij ons goed in kunnen vinden. Het amendement waarin wordt opgedragen om actief naar alle betrokken groeperingen goed te communiceren over dit besluit, heeft ook onze volledige steun. Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Wij hebben het amendement van Ongebouwd mee ingediend omdat de communicatie hierover met alle partijen, zowel intern als extern, heel erg zorgvuldig moet verlopen. Er moet dus een goede communicatielijn aan dit besluit gekoppeld worden. Onteigening door de overheid voor

natuur, mag alleen maar voor een onroerende zaak waar een bestemmingsplan of een omgevingsplan voor de Omgevingswet onder ligt. Het uiteindelijke doel voor onteigening is voor het realiseren van nieuwe bestemming natuur, en niet om de kwaliteit van het water te verbeteren, wat overigens het gevolg moet zijn. Wanneer de overheid bij jou als grondbezitter aanklopt met de boodschap dat ze je grond nodig hebben, zorgt dat voor onzekerheid: waar is het voor, wat betekent dit voor de toekomst van jouw bedrijf? Het is eerlijk dat de grondbezitter volledig schadeloosgesteld wordt. Gelukkig komt men vaak vooraf tot een overeenkomst tot volledige schadeloosstelling en hoeft men niet tot onteigening over te gaan. In 2022 heeft het AB daartoe samen met het DB werkafspraken gemaakt over projectbesluiten, die het DB onder de Omgevingswet vaststelt. Hierdoor kan het DB de mogelijkheid tot onteigenen openen en voorbereiden, maar alleen het AB kan daadwerkelijk besluiten om tot onteigening over te gaan. In het besluit wordt gevraagd om in te stemmen met een principebesluit over de inzet om dit meer dwingend instrumentarium in te zetten voor de realisatie van onze Kaderrichtlijn Water. Wij stemmen hier uiteraard mee in, maar vinden het noodzakelijk om te benoemen dat het AB goed weet welk doel ze met onteigening voor ogen heeft. En het amendement – dat heb ik overigens al gezegd, maar ik zeg het nu nog een keer – voor de inzet van brede communicatie meenemen in dit besluit is noodzakelijk en maakt het zorgvuldig.

De heer Gosens: Voorzitter. In principe akkoord, maar bij lezing van het stuk kwamen we toch het woord onteigening weer tegen. Dat is eigenlijk een woord, dat moet de allerlaatste manier zijn om die grond te verwerven. Daarom vind ik het voorstel van de heer Knook eigenlijk wel een prima voorstel. Dank u wel.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Wij hebben in de commissie ook al gezegd dat wij als Partij van de Arbeid erg blij zijn dat we alle instrumenten inzetten om maximaal de doelen van de Kaderrichtlijn Water te halen. Dat is voor ons ook een hogergelegen doel en dat kan betekenen dat mensen gronden die zij in eigendom hebben kwijtraken. Wij hopen en wij verwachten dat er altijd maximaal wordt ingezet op een minnelijke manier, dat is overigens ook een onderdeel van de onteigeningsprocedure dus wij verwachten dat dat ook altijd de eerste stappen zullen zijn. Maar het inzetten van onteigening om de procedures in ieder geval enige vaart te geven en ook het halen van de Kaderrichtlijn Water doelen in 2027 nog enigszins in zicht te houden, vinden wij wel heel belangrijk dus wij vinden dat het maximaal moet worden ingezet. Wij steunen het amendement om daarover ook goede communicatie te geven, maar wij hechten er wel aan om in die communicatie ook het algemene belang goed te vertellen. Dus niet alleen het belang van de agrariër of degene die onteigend wordt, wat daar precies speelt maar ook het algemene belang van de overheid, waarom we dit doen, omdat het dan een evenwichtige communicatie is. Dus dat willen wij wel graag meegeven aan de medewerkers in de organisatie, dat dat dus niet een eenzijdig verhaal moet zijn over onteigening, maar vooral het schetsen van het totale belang en de reden waarom er dan onteigening plaatsvindt. Eigenlijk: vertellen waarom je overheid bent. Tot zover, voorzitter.

De heer Maas: Voorzitter. Kijk, de wijsheid, die hebben we in pacht. Iets wat vandaag een goed idee lijkt, kan morgen betweterig lijken. Maar toch zijn er stukken die van dermate veel wijsheid getuigen dat ze de leidraad van al het handelen van het DB moeten vormen. Dan heb ik het niet over mijn eigen woorden, maar op het KRW-essay Scherper aan de wind, dat gelukkig bij dit agendapunt in de stukken is aangehaald. En meer dan dat zelfs: het besef dringt door dat onteigenen moet. Die big jump moet gemaakt worden. En ja, natuurlijk ligt dat gevoelig, maar uiteindelijk is een individuele grondeigenaar niet belangrijker dan het algemeen belang, en het is het laatstgenoemde belang dat de overheid dient voor de volgende generaties. En alleen al door de onteigeningstitel op tafel te leggen, zorgen we voor een versnelling van vastgelopen grondverwervingsvraagstukken, en daarbij kunnen we ook nog eens een hogere prijs bieden: win-win dus. Het amendement van de fractie Ongebouwd hebben wij mee ondertekend, er moet inderdaad passende communicatie plaatsvinden over dit onderwerp. Dat betekent duidelijkheid, eerlijkheid, op tijd en met respect. Want het gaat hier om grondeigenaren waarvan wij een gunst eisen, daarbij dus steeds beseffend: die wijsheid hebben wij ook maar in pacht, maar cruciale gronden zullen we linksom of rechtsom toch moeten verwerven om iets voor de wereld na ons te betekenen. Dank u wel.

Mevrouw Antonissen-Vis: Voorzitter. Er is al heel veel gezegd, ik doe nog een kleine poging. Voor het realiseren van de KRW-inrichtingsmaatregelen zijn natuurlijk gronden nodig. De manier waarop de gronden worden verkregen, daar kunnen soms wel heel veel emoties mee gepaard gaan. Jullie zullen het wel niet vreemd vinden, maar de BBB heeft moeite met het woord onteigenen. Maar voor de volledige schadeloosstelling kunnen wij zeker wel begrip opbrengen, en als waterschap staan we natuurlijk nu eenmaal voor de opgave aan de lat en voor die verantwoordelijkheden lopen wij niet weg. We dienen dan ook graag samen met Ongebouwd, CDA en PvdD dit amendement in, om ervoor te zorgen dat er een goede communicatiecampagne wordt opgestart naar aanleiding van het voorliggend besluit. Dit geldt zowel voor het intern betrekken van de medewerkers als extern naar de diverse betrokkenen. Het is dan ook van belang om via verschillende externe communicatie een goede communicatielijn op te zetten. Dank u wel, voorzitter.

De heer Kavelaars: Voorzitter. Wij steunen het amendement van harte, communicatie is altijd heel belangrijk en vooral in dit soort situaties. Wat West-Brabant WaterBreed ook wel even op tafel wil leggen: wij hebben natuurlijk al een paar keer een grondpot gecreëerd, om in bezit te komen van ruilgrond die we dan in kunnen zetten om onze doelen te behalen. Wij zouden het eigenlijk wel heel mooi vinden als die gronden nog steeds ingezet worden om onze doelen te halen, dus via de minnelijke weg toch nog altijd te gebruiken want er zijn allicht meer mensen die liever grond terug hebben dan schadeloosgesteld te worden. Tot zover.

Voorzitter: U wilt ook het woord voeren? Nee? Het hoeft niet hoor, maar ik krijg het signaal dat u dat wilt. En dan is het uw maidenspeech.

De heer Vrinds: Nou ja, ik heb best een lang stuk. Maar allereerst dank dat u mij toegelaten heeft tot het AB en dank voor de informatie over dit middel, een principebesluit om een meer dwingend instrument te hebben om in te zetten is goed als noodzakelijk laatste redmiddel. Maar het uiterste dwangmiddel mag voor ons niet misbruikt worden als middel om maatregelen misschien sneller te realiseren en misschien binnen de termijn. Voor het eerste argument in de nota, alle mogelijkheden benutten om tijdig te realiseren, zijn we eigenlijk al te laat. Met veel grondeigenaren is zelfs nog geen eerste gesprek gevoerd, en er moeten er nog veel volgen. Een zorgvuldige procedure, waarbij alle mogelijkheden met alle grondeigenaren serieus benut worden, vergt vele jaren en dan is de termijn toch al verstreken. Bij het tweede argument – de mogelijkheid om volledige schadeloosstelling te kunnen bieden – ontstaat het risico dat dreigen met onteigening averechts gaat werken. Bij dit argument ontbreken de volgende kanttekeningen en risico's: te vroeg inzetten van het dwangmiddel onteigening wekt onnodig extra weerstand op. Een eventuele schadeloosstelling kan door grondeigenaren gezien worden als bonus voor goed onderhandelen. Een grondeigenaar kan alleen een schadeloosstelling krijgen als hij eerst duidelijk maakt dat hij in eerste instantie níet wil meewerken aan een vrijwillige verkoop en dit vertraagt juist grondverkoop. Zo'n protestbonus is een ontmoedigend signaal, zowel naar de grondeigenaren die nu nog spontaan mee willen werken als naar de medewerkers, die goedwillende eigenaren niets extra's kunnen bieden en degenen die protesteren wel. De vraag is dan ook: ook als we niet instemmen met het principebesluit, kunnen we dan in het voorstel – dat volgt eind dit jaar – een keuzemogelijkheid krijgen, waarin dan de optie staat 'een beperkte inzet van onteigening als noodzakelijk laatste redmiddel', als het anders echt niet is en niet alleen om te versnellen?

De heer Post: Voorzitter, bij interruptie. Ik hoor de heer Vrinds praten over een protestbonus. Even voor de helderheid: dat is volgens mij helemaal niet aan de orde, want het waterschap, wij, als bevoegd gezag, moeten een onteigeningsbeschikking nemen die vervolgens getoetst wordt door de bestuursrechter. Ook dat nog een keer, dat is de zorgvuldigheid, en die bepaalt. Als iemand niet wil verkopen, dan is het niet zo dat hij daarmee zeg maar een onteigening kan afdwingen die de ander niet heeft gekregen, die het vrijwillig heeft gedaan. Je hebt een gebied waarover je onteigening van toepassing verklaart, dat doet het AB, daar wordt een beschikking over genomen zoals ik daarnet zei. En wat de grondeigenaren daarvan vinden ... Je krijgt geen bonus, het woord bonus is ook ongelukkig want dat suggereert staatssteun en dan ga je meteen onderuit. Maar wij bepalen wat er gebeurt en het wordt ingezet of niet. Het is niet zo dat als je niet verkoopt, dat ze dan zeggen: nou, dan gaan we maar onteigenen. Dat kan helemaal niet.

Voorzitter: De heer Vrinds was aan zijn betoog bezig, zijn maidenspeech. Dus ik zou zeggen, maak het even af.

De heer Vrinds: Het belangrijkste had ik gezegd. Het laatste redmiddel wordt ingezet om te versnellen en daar is het laatste redmiddel niet voor.

Voorzitter: Dank voor uw mooie bijdrage. Ik kijk even verder rond wie nog meer het woord wenst. Ben ik rond? Dan wordt dat de portefeuillehouder.

Mevrouw Van de Berg: Voorzitter. Dank jullie voor de inbreng en eigenlijk ook breed gedeelde steun. De heer Vrinds heeft daar nog wel wat principekanttekeningen bij, die in de commissie eigenlijk ook al zijn benoemd en waarschijnlijk niet goed zijn weggenomen. Wij hebben zeg maar dit voornemen om dit principebesluit te nemen om ook te onderzoeken waar wij het instrument kunnen inzetten, omdat wij als handelingsperspectief in het waterschap dit nooit hebben ingezet. Vandaar dat we dit als een principebesluit aan u willen voorleggen, zodat we het ook kunnen gaan uitwerken, in welke dossiers wij dit instrument moeten inzetten, om het zo maar te zeggen.

Eigenlijk blijft altijd de vrijwillige weg, op basis van vrijwilligheid of eigenlijk het liefst zelfrealisatie de eerste stap in dit soort processen. Maar we weten ook dat het laaghangend fruit voor een deel al weg is en dat er heel veel processen wachten op wat meer dwingendheid, om het zo maar te benoemen. Dan zegt u, lees de letter van de adviesnota, om te versnellen; nee, het is gewoon om onze doelen te realiseren. Die zijn er na 2027 ook nog, vandaar dat ik dat nog een keertje wil benoemen. En dan hoor ik heel veel over de

communicatie, intern en extern. In de commissie heb ik dat ook al toegezegd, dat we dat zeker al aan het voorbereiden zijn en ook gaan doen. De reden waarom het niet zo expliciet in deze nota staat, is dat wij eerst het principebesluit wilden en dan pas de communicatie uitwerken. Maar daar zijn ze nu hard mee aan de slag, als het goed is worden nu de hoofdlijnen van het besluit – als jullie akkoord gaan – gepubliceerd in al onze berichten en in de uitwerking wordt iedereen opgelijnd om de juiste boodschap op de juiste tafels te brengen, intern en extern. Dus ik wil het amendement graag overnemen, u mag erover stemmen maar ik neem het zeer ter harte en eigenlijk zijn we dus al sinds de commissievergadering daarmee aan de slag, om dat verder voor te bereiden en eigenlijk ook al te voldoen aan uw wensen daarin.

De heer Post had nog een specifieke inhoudelijke vraag: kan het alleen maar voor beek- en kreekherstel en natte natuurgebieden? Dat is intern door onze juristen uitvoerig uitgezocht, wanneer en op welke wijze we het instrument mogen inzetten en dit is de voorlopige conclusie, dat we voor deze zaken, KRW-zaken, het mogen inzetten. Dat is gelukkig vandaag ook in de beantwoording van Kamervragen die hierover zijn gesteld door de minister bevestigd.

Volgens mij heb ik dan alle vragen beantwoord in dezen en dank ik u voor uw steun.

Voorzitter: Als dat zo is, dan vraag ik of er behoefte is aan een tweede termijn en eigenlijk ook de vraag van de portefeuillehouder, ik neem het amendement over materieel, of er dan behoefte aan is om het amendement in stemming te brengen. Dat is dus aan de indiener.

De heer Vrinds: Voorzitter. Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag over het inzetten van ruilvergooten voor minnelijke onteigening.

Mevrouw Van de Berg: De eerste stap is zoals we het altijd deden: inzet van ruilvergooten, minnelijk eruit komen, zelfrealisatie, dat zijn eigenlijk de stappen die we altijd gaan doen en die blijven we ook doen. Maar er zijn projecten waarin we het principe van onteigening al moeten opnemen, omdat we dan ook zeg maar op een andere manier kunnen onderhandelen, om het zo maar te benoemen, om ook die volledige schadevergoeding te kunnen bieden.

Voorzitter: Oké. Ik kijk naar de indiener van het amendement, wat hij met deze toezegging allemaal gaat doen.

De heer Knook: Voor mij hoeft er niet per se over gestemd te worden, als we maar een besluit nemen waar drie punten in staan. En als dat niet anders kan als met stemming, dan moeten we stemmen.

Voorzitter: Nog andere vragen voor de tweede termijn? Zo niet, dan stel ik voor om over te gaan tot besluitvorming over het amendement. Dat amendement ligt voor, mag in constatering dat het met algemene stemmen wordt aanvaard? (Ja.)

Dan kijk ik naar het voorstel zoals het er ligt, het besluit luidt aldus: *Het algemeen bestuur neemt kennis van de mogelijkheden om meer dwingend instrumentarium in te zetten voor de realisatie van KRW-inrichtingsmaatregelen en stemt in met het principebesluit over inzet van meer dwingend instrumentarium voor de realisatie van KRW-maatregelen.*

Ik constateer dat het voorstel met algemene stemmen is aanvaard, dan is aldus besloten.

De heer Knook: Voorzitter, bij interruptie. Volgens mij mis ik nu in uw besluit punt 3.

Voorzitter: Even kijken, om het zelf ook te begrijpen. Volgens mij hebben wij over het amendement gestemd, met drie besluiten. Oké, dan is inderdaad toegevoegd: 3. *verzoekt om passende communicatiemiddelen in te zetten over het principebesluit, zowel intern als extern.*

Besloten:

Het algemeen bestuur aanvaardt het amendement 'Goede communicatie over principebesluit voor toepassen van het dwingend instrumentarium (onteygening en gedoogplicht) voor realisatie van KRW-inrichtingsmaatregelen'.

Het algemeen bestuur besluit met betrekking tot de geamendeerde adviesnota 'Inzet vastgoedbeleid voor de realisatie van KRW-inrichtingsmaatregelen' tot het volgende:

- 1. neemt kennis van de mogelijkheden om meer dwingend instrumentarium in te zetten voor de realisatie van KRW-inrichtingsmaatregelen;**
- 2. stemt in met het principebesluit over inzet van meer dwingend instrumentarium voor de realisatie van KRW-maatregelen.**

2.d Adviesnota 'Actieplan biodiversiteit'

Voorzitter: Dan kijk ik naar agendapunt 2.d, adviesnota Actieplan biodiversiteit. Het woord is aan mevrouw De Regt.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Tijdens de commissie was ik er niet bij, want ik zat toevallig in een andere commissie. Ik heb wel de band teruggeluisterd en gekeken en ik heb nog een opmerking: ik vind het een mooie nota, een mooi actieplan, alleen ik mis de exoten en met name de aanpak daarvan. Nu hebben andere fracties het daar ook uitgebreid over gehad en ik wil de portefeuillehouder vragen of zij eventueel terugkomt met een actieplan om de exoten aan te pakken en hoe je dat aanpakt en wat dat dan mag kosten. Mijn voorstel zou zijn om dat misschien in een commissie terug te brengen of anders straks bij de begroting, zodat we ook in kunnen stemmen met een bepaald bedrag. Want in dit actieplan is € 250.000 opgenomen en daar worden volgens mij geen exoten mee bestreden, want dan moet je wel een beetje meer geld in the pocket hebben. Dus tot zover.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Soms komt er een onderwerp voorbij waar je niet tegen kunt zijn, wat prachtig vormgegeven is, met schitterende foto's, waar zelfs een van je hobby-elementen – kranswieren – in voorkomt als ambassadeurfunctie. En toch denk ik: wat zijn we aan het doen? Moet dit echt zo? Ik heb nog eens naar de geschiedenis van de totstandkoming van de Kaderrichtlijn Water gekeken. Politici van links tot rechts waren er eind jaren '90 van overtuigd dat dat allemaal moest gebeuren. De Europese fractie van Nederland was in mijn herinnering op één lid na enthousiast. We gingen ervoor, we geloofden in de maakbaarheid van het watersysteem, dat wij dat allemaal goed konden doen. Sommige fracties spraken hartstikke lovend over de komende jaren, dat onze kennis goed gebruikt zou worden in gans Europa voor een betere kwaliteit van het water. Het was stralend, men geloofde in de toekomst en men geloofde ook – en moet je je voorstellen, die woorden kwamen meestal van academici, van ik noem het maar de alfa's – in al die bèta's die het allemaal voor de toekomst wel even zouden regelen. En toch, dan lees je zo'n nota en soms ben je verliefd op een prachtige foto, of als een bever door onze collega wordt omschreven als een meester-ingenieur, dan denk je: is het dat echt? Dan is het wel een heel onwillige collega. Het is een charmante collega, misschien een beest om te knuffelen. Hoewel, die beesten kunnen behoorlijk agressief zijn. Maar dan kijk je eens verder en ik wil de collega's wijzen op H2O-nieuws van gisteren, de editie van 24-9-2024. Eén kopcitaat: Waterexperts slaan alarm over exponentiële groei van de beverpopulatie. Het zijn onze collega's, volgens de nota. Het zijn zelfs meester-ingenieurs volgens de nota en ze zijn knap in het bouwen van hun watersysteem, maar tegelijkertijd, als we onszelf serieus nemen, zouden we best weleens in de situatie kunnen komen dat we voor onze waterveiligheid – en laat ik de term maar gebruiken – tot beheersmaatregelen moeten komen. Als je het plat wilt zeggen: gewoon beperken, afschieten, vangen enzovoort. En dat klinkt heel hard, tegelijkertijd zeg ik, kijkend naar de Kaderrichtlijn Water, al die prachtige ideeën, en hoe we er nu in staan. Ikzelf werd omstreeks 2008 bekeerd, toen riep ik al: het gaat niet lukken, dat kan nooit, dat gaat niet werken! Maar ik was een doemdenker. En nu heb ik ook zoiets: het ziet er prachtig uit, het zijn schitterende doelstellingen en tegelijkertijd ga je als ambassadeurfunctie een beestje benoemen waar we misschien over vier, of vijf, of zes of zeven jaar moeten zeggen: het bedreigt onze veiligheid. Wat gaan we nou doen? Gaan we een ambassadeursbeest creëren en tegelijkertijd het publicitair wel heel moeilijk maken om voor onze veiligheid straks passende maatregelen te nemen? En versta mij goed, ik ben niet voor het nu afschieten van bevers. Maar toen we ze uitzetten was dat heel idealistisch in de Biesbosch, maar ze trokken zich niets aan van de Biesbosch want die bevers hebben zich over het ganse land verspreid, althans, vooral naar het oosten en het zuiden en naar het noorden, en niet naar het westen want dat vonden ze te zout. En ze vormen een steeds groter probleem. En ik heb mijn twijfels of we een ambassadeursfunctie aan de bever moeten toekennen terwijl we diep in ons hart weten dat we het beestje, hoe aardig we hem ook omschrijven als een collega en als een meester-ingenieur, misschien straks wel moeten gaan beheren. En ik vraag de collega's echt om serieus na te denken over: iets opschrijven is één ding, dat deden we met de kaderrichtlijn ook. Voor iets applaudiseren als het werd aangenomen is één ding, het waarmaken is wat anders. En straks moeten we gaan waarmaken dat we voor onze veiligheid misschien maatregelen moeten gaan nemen tegen een beestje dat we nu een ambassadeursfunctie toekennen. Collega's, sterkte in uw afweging. U mag gerust weten, mijn fractie stemt voor maar wel met een gevoel van 'waar zijn we mee bezig?' Want de doelstellingen zijn goed, maar ik heb toch een beetje het idee van straks krijgen we terug en vragen onze opvolgers zich af: wat zouden ze gedacht hebben in die tijd? Net zo goed als ik me soms afvraag: waarom hebben ze bij die Kaderrichtlijn Water gedacht wat ze hebben gedacht? Voorzitter, tot zover.

De heer Hendrickx: Voorzitter. Wij steunen de oproep van mevrouw De Regt met betrekking tot de exoten. Het actieplan biodiversiteit is ambitieus, zeer ambitieus zelfs en ook politiek getint omdat niet alle genoemde maatregelen de primaire waterschapstaken dienen en eigenlijk veel breder zijn dan dat. Deze ambities passen ook niet bij de gelden die daarvoor worden vrijgemaakt. In de commissie BSI hebben wij ons als

fractie afgevraagd of er niet een nulletje mist in de begroting. Dit geeft ons twijfels over de uitvoerbaarheid en we vernemen graag van de portefeuillehouder hoe zij dit ziet en of zij toch nog een keer aan het AB toe kan lichten hoe zij ambities en budget bij elkaar gaat brengen, en dan niet alleen voor de korte maar ook voor de langere termijn.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Het actieplan biodiversiteit heeft ons erg gecharmeerd, zoals reeds uitgesproken in de commissievergadering. De bevoegenheid druipt ervan af. Wat zouden ze gedacht hebben ooit, voorspelt de heer Van der Kallen dat men in de toekomst zal denken over de keuze om de bever op te nemen in het actieplan biodiversiteit. Wellicht heeft hij daarin gelijk, maar nog verder in de toekomst zal men denken: wat zouden ze gedacht hebben ooit, dat ze überhaupt overwogen om dieren dood te schieten? Wat door andere partijen als aandachtspunt is aangegeven, namelijk dat het plan meer concreet mag worden gemaakt – dat is vooral in de bespreking in de commissie aangegeven – is ook van toepassing op de beantwoording van vragen die wij stelden in de commissievergadering en daarna nog schriftelijk. We willen niet weten of iets kan, maar of iets gaat gebeuren. Dus daarom wil ik enkele van die vragen nog een keer herhalen met het verzoek om er een ja of nee antwoord op te geven.

De eerste daarvan is: kunt u, zoals een paar jaar geleden al werd toegezegd door het toenmalige DB, aan ons toezeggen dat er vanaf nu onder aan iedere adviesnota een kopje biodiversiteit zal komen te staan? Zodat we met zijn allen ook echt getraind worden om telkens aan dat belang van biodiversiteit te denken. De tweede vraag: gaat u in kaart laten brengen hoe het gesteld is met de biodiversiteit in de tuinen en boomgaarden van Bouvigne en hoe deze kunnen worden verbeterd? De portefeuillehouder had ons daar tijdens de commissievergadering al over gerust proberen te stellen en het verslag dat scholieren daarover hebben geschreven vonden wij erg leuk om te lezen, wij vonden ook de soorten die erin voorkwamen erg leuk, maar dat gaat niet de diepte in met betrekking tot bijvoorbeeld planten en insecten, terwijl we daar ook erg benieuwd naar zijn. En nogmaals, Bouvigne zien wij ook echt als ons visitekaartje als waterschap. De volgende vraag: gaat u verkennen of het mogelijk is om delen van de verlichting van Bouvigne uit te laten, op plekken die niet gebruikt worden of nodig zijn voor veiligheid?

En ten slotte: de Nacht van de Nacht. Onze fractie riep op om voor die gelegenheid iets te organiseren op Bouvigne of een andere significante locatie voor ons waterschap. De terugkoppeling is dat dit erg kort dag zou zijn. Maar dat is het niet, want de Partij voor de Dieren gaf het DB dit verzoek reeds in 2021, het vorige DB dus. Wij begrijpen dat zoiets van de radar kan verdwijnen, wij helpen dan ook als fractie heel graag om een dergelijke activiteiten te organiseren, bijvoorbeeld door een externe expert te helpen regelen die een workshop kan geven. Denk aan een workshop over nachtvogels, een workshop sterrenkijken ben ik zelfs bereid om zelf te geven en misschien zou de heer Post wel een workshop over nachtvlinders willen geven, maar dat zeg ik zonder enig overleg met hem dus ik assisteer hem dan graag als hij dat zou doen. Wij horen dus graag vanavond een ja of nee – en het liefst dus een ja – op de vraag: gaat Bouvigne dit jaar een activiteit organiseren tijdens de Nacht van de Nacht? Voor de nachtdieren, ook een onderdeel van biodiversiteit. Dank, voorzitter.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. In de nota Biodiversiteit voor een natuurlijk waterbeheer staan zes urgente redenen waarom het waterschap Brabantse Delta hard wil werken aan die biodiversiteit. De Partij voor de Dieren wil graag nog even de aandacht voor het vierde punt: bewustwording, educatie en ambassadeursrol binnen de organisatie. Dit is een punt waar de Partij van de Arbeid extra bij stil wil staan. Biodiversiteit dient in alle processen terug te komen, de Partij voor de Dieren gaf het net ook al aan. Ook in de nota's is het wenselijk dat het opgenomen wordt. Dan is het zo dat wij vinden dat het niet alleen in de processen terug moet komen, maar ook in de onderhoud- en investeringsplannen en in de uitwerkingen hiervan. Van een communicatieplan verwacht de Partij van de Arbeid dat dit zowel intern als extern wordt uitgevoerd en eigenlijk uitgewerkt in 2024, zodat we in 2025 ook echt aan de slag kunnen en we ook weten hoe we dit als AB-leden kunnen ondersteunen, want ik denk dat er ook voor ons hier een rol kan worden weggelegd. En dan is het denk ik ook richting de begroting wenselijk om te zien hoe we eventueel kunnen gaan agenderen op het genoemde stuk wat mevrouw De Regt ook aangaf, op de begroting van € 250.000, of dat wel voldoende is, of we hier nog in bij moeten sturen of niet. Het is dan heel wenselijk dat we nu een keer concreet ook aan kunnen geven: oké, bij deze kostenpost, bij dit punt willen we graag een ophoging, of iets van die strekking.

Dan is het denk ik belangrijk om te vragen aan de portefeuillehouder of zij hier dan ook aan mee wil werken, dus eigenlijk de twee vragen die ik daarnet ook al voorgesteld heb: wilt u graag aangeven bij welke kostenpost wij eventueel kunnen agenderen op de begroting? En daarnaast: kunt u ervoor zorgen dat de uitwerking van het communicatieplan in 2025 klaar is en dat we dat in 2024 kunnen ontvangen?

Dan wil ik nog even terugkomen op het pleidooi van de heer Van der Kallen. Een heel mooi pleidooi, en ik kan me nog heel goed herinneren dat u zelf volgens mij toen portefeuillehouder en woordvoerder was in de commissie, dat we het over die ambassadeursrollen hadden. En dat u er eigenlijk ook heel enthousiast over was en voorstander was, en volgens mij is het ook gewoon nu zo uitgewerkt en daar zijn we heel blij mee. Tot zover deze eerste termijn, voorzitter. Dank u.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Alle gebouwen, terreinen zoals dijken in eigendom en in beheer van het waterschap gaan helpen om de biodiversiteit te herstellen en te verbeteren. Natuurlijk, de argumenten zijn logisch, het ondersteunt ons in onze klimaatdoelstellingen. Wij onderschrijven de noodzaak en de urgentie sowieso tot meer biodiversiteit. Maar in die ambassadeurssoorten zit ook de bever en daar kom ik ook op terug; ik heb al meerdere mensen, partijen hierover gehoord dus ik denk dat het straks wel leuk in elkaar valt.

Wij vinden het actieplan biodiversiteit onvolledig. Er is voor de implementatie van het actieplan € 250.000 per jaar nodig. We weten niet zeker of dit het plafondbedrag is, dit is niet helder beschreven en we zien graag dat dit concreet gemaakt wordt. Onder de risico's staat benoemd dat het gebruik van natuurlijke oplossingen binnen het waterschap tot onzekerheid en onbegrip kan leiden en dat hierover gecommuniceerd gaat worden. Kan deze communicatie dus ook breed uitgezet worden, ook richting de visserij, richting de [BBE's? 2:57:47] en alle partijen die hiermee te maken krijgen? In het actieplan willen wij terugzien dat er sprake is van proactief waterbeheer, om onder andere de waterveiligheid te kunnen blijven waarborgen. We hebben namelijk heden ten dage vaak te maken – en dat hebben we vorige week ook gezien in Limburg – met de nieuwe werkelijkheid: veel overstromingen. En we zien in het plan terug dat de bever meer ruimte krijgt. Wij zien graag terug in het actieplan waar we de bever niet willen hebben, omdat we niet willen dat de waterveiligheid door meer ruimte voor de bever in het geding kan komen. We zitten niet te wachten op nog meer geperforeerde dijken.

Ook het bestrijden van exoten zoals de Amerikaanse rivierkreeft hoort in het beheerplan thuis. Het moet en- en zijn, zoals in het plan aangegeven staat: de natuurlijke vijand inzetten, maar we moeten ook echt gaan afvangen. Tot zover.

Mevrouw Goos: Voorzitter. In het plan staat dat er € 250.000 gereserveerd gaat worden. Wat mijnheer Hendrickx en mevrouw De Koning ook al aangegeven hebben, dat is wel een heel laag bedrag dus wat kun je er eigenlijk mee? Verder heb ik begrepen dat dit actieplan eigenlijk gericht is op het eigen vastgoed, bijvoorbeeld de rwzi's. Mijn vraag is: waar gaat het plan precies toegepast worden? Het is een erg laag bedrag en het is ook pas inzetbaar in 2025/2026, maar goed, het is een begin dus daar moeten we wel blij mee zijn. Tot zover.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. In de eerste plaats waardering voor de samenstellers van het actieplan zoals het aan ons is voorgelegd. Het is niet nieuw, want we hebben in het verleden als waterschap ook deelgenomen aan Countdown 2010. Dat is een hele tijd geleden, maar in dat kader hebben we ook voorstellen gedaan om de biodiversiteit te bevorderen binnen het werkgebied van het waterschap. Toen hebben we ook een ambassadeurssoort gekozen, die op dat moment voor het waterschap een belangrijke parameter vormde. Het is jammer, voorzitter, we hebben de discussie in de commissie gehad, daar zijn veel vragen gesteld en suggesties gedaan en graag had ik een oplegnotitie gezien bij de stukken zodat we gerichter konden praten. Nu blijkt ook al wel dat punten die in de commissie naar voren zijn gebracht, worden herhaald. Ik ontkom er ook niet aan om in ieder geval een aantal punten opnieuw te benoemen, omdat het nog onduidelijk is of dat inderdaad zal gaan gebeuren.

Ik zei al: waardering voor de samenstellers van de nota, van het actieplan en een hoopvolle vooruitblik qua intenties voor de toekomst als het gaat om versterking van de biodiversiteit.

Maar de financiële onderlegger is daarvoor volstrekt onvoldoende, dat is al door velen hiervoor genoemd. Dat doet geweld aan de geloofwaardige aanpak en het resultaat dat we willen behalen met de voorstellen die zijn gedaan. Dat kan ook leiden tot ontmoediging bij de medewerkers van de organisatie, die hun uiterste best doen om te realiseren wat in het actieplan staat. Onze fractie pleit er daarom voor om in de meerjarenbegroting een bedrag op te nemen dat vanaf € 250.000 in 2025 jaarlijks aanzienlijk gaat oplopen, om de actiepunten die genoemd zijn ook daadwerkelijk te realiseren. Door de Partij van de Arbeid, de BBB, van diverse kanten is daar ook op aangedrongen.

Maar wij hopen ook dat dat concreet in de meerjarenraming die wij binnen afzienbare tijd onder ogen krijgen, wordt verwerkt.

In de commissie hebben wij al benadrukt dat in actielijn 6 de communicatie meer aandacht moet krijgen, met name dan gericht op de periferie van het waterschap. Er zijn veel initiatieven gaande waarvan het waterschap kan profiteren of op kan meeliften. Ik noem er een paar: de inzet van blauwe brigades of groenbrigades, van vrijwilligers. Daar zijn al veel initiatieven van gaande. Ik wil er een noemen: afgelopen week – dat is misschien ook een actueel nieuwtje – in Breda de Blauwe Brigade opgericht. Misschien verwarrend met onze overburen, de BBB, de Bredase Blauwe Brigade. Maar goed, enige concurrentie in naam kan misschien nog bijdragen. Maar die gaan ook in overleg met het waterschap concrete activiteiten ondernemen, onder meer in de singels in Breda, om de waterkwaliteit van die singels te gaan verbeteren. Dat is één voorbeeld. Maar er zijn ook groepen die monitoren, er zijn stadsjutters die met name de singels in Breda schoonmaken, al het afval wat erin voorkomt. Ook de hengelsportverenigingen doen veel op dit gebied en ik denk dat we daar maximaal gebruik van moeten maken. Tot slot noem ik: vanavond vindt in Breda het

Groencafé Breda plaats, van de vereniging Markant. Het onderwerp daarvan is 'leven onder water'. Nou, mooier kan het niet, deze actualiteit die nu aan de orde is.

Wij dringen erop aan dat de actielijn, het communicatieplan dat wordt voorgesteld, de Partij van de Arbeid noemde het ook al en die vroeg om het in 2024 nog klaar te hebben; dat lijkt me redelijk ambitieus, ik zou ervoor willen pleiten om het uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025 klaar te hebben, zodat het daarna ook daadwerkelijk in uitvoering kan komen.

Dan hebben wij tot slot, voorzitter, nog vijf voorstellen die wij ook in de commissie al naar voren hebben gebracht en die gedeeltelijk overeenkomen met de ambities die andere partijen hebben genoemd. De financiële onderlegger is daar dus de eerste van, dat had ik al genoemd. Het tweede is ook al door de Partij voor de Dieren genoemd, dat is standaard opnemen in voorstellen van het DB, zeker als het gaat over projectvoorstellen, van een paragraaf biodiversiteit of nog iets ruimer: biodiversiteit en klimaat. Daaraan wil ik koppelen dat wij ook graag zien dat in 2025 de opname van de werkwijzer biodiversiteit in het Handboek Projecten ook daadwerkelijk gestalte krijgt. Dat is een belangrijk gegeven, want daar kunnen medewerkers dan heel concreet op inhaken bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Wij hadden ook voorgesteld – en dat wil ik ook nu weer benadrukken – om met een soort roadshow op pad te gaan als waterschap, over dit onderwerp dat we nu bespreken. Dus heel gericht communiceren, bijvoorbeeld met gemeenten, gemeenteraden, daar kunnen wij als AB-leden ook een rol in spelen. Maar ook naar het publiek toe, een breed publiek, om dit onderwerp onder de aandacht te brengen.

Dan als vierde: verankerde leefgebiedenbenadering als onderbouwing van de voorgestelde soorten als ambassadeurs, dus niet alleen soorten als ambassadeur noemen, maar geef daarbij ook aan welke aspecten daarbij qua leefgebied aan de orde zijn.

En tot slot: waarom starten de actielijnen 5.2 en 5.3 – dat gaat over bedrijfsgebouwen – pas in 2028? Dat moet sneller kunnen.

En dan nog iets in de richting van de Partij voor de Dieren: wij zijn absoluut geen voorstander van activiteiten in de Nacht van de Nacht, die gericht in het buitengebied gaan plaatsvinden. Juist het buitengebied moet in de nacht beschermd blijven tegen menselijke activiteiten. Dat komt in ieder geval een aantal vogelsoorten ten goede, ik noem dan de houtsnip en ook de nachtzwaluw; die kunnen absoluut niet verdragen dat in de Nacht van de Nacht in het buitengebied activiteiten plaatsvinden. Dus in die zin onderschrijf ik hun wens absoluut niet. Dank u wel.

De heer Logt: Voorzitter. Wij hebben het al omarmd in de commissie, ik ga niet alles weer herhalen en ik ga niet wijzen naar artikel 74-vragen die wij hebben gesteld om dit verder uit te breiden. Wij hebben ook gezegd: mochten er meer middelen nodig zijn dan staan wij daar achter, laten we aan de slag gaan. En ambassadeurs; ik zie ze als indicatoren en dan zullen we zien ... Dat is een goeie, dan moeten we even kijken hoe we daar verder mee omgaan. Het is belangrijk, in de commissie is ook al toegezegd dat de samenhang en resultaten worden bewaakt, dus ik ga dat niet herhalen voorzitter, dat is onze bijdrage.

Voorzitter: Dank je wel. Het is op hoofdlijnen, want soms heb ik het idee dat we in een soort commissiebehandeling zitten, als ik het mag zeggen. Het woord is aan de portefeuillehouder om ook de hoofdlijnen hier neer te zetten.

Mevrouw Van de Berg: Op de hoofdlijnen dan. Het is een actieplan, dat gaan we uitwerken de komende jaren. Voor het eerste jaar hadden we gedacht dat we € 250.000 nodig hadden, omdat we gewoon op een aantal onderdelen nog veel onderzoek moeten doen, een communicatiestrategie moeten maken. Maar we hebben wel zeg maar dit als nieuw onderdeel opgevoerd, hoe wijzelf onze biodiversiteit op onze eigen assets verhogen. Vandaar dat het niet op alle onderdelen is uitgewerkt, vandaar dat we nog heel veel moeten onderzoeken, vandaar dat we nog een communicatiestrategie moeten maken. En al die punten die u heeft genoemd, zijn voor ons de uitwerking die we de komende tijd richting 2025 willen gaan doen. Maar we moesten u een kader geven om geld te krijgen in de begroting, want het is nieuw om dit extra op onze eigen assets te doen, vandaar dat het niet in alle manieren is uitgewerkt. Dus dat is even de hoofdlijn, waarbij ik wel een aantal toezeggingen of geen toezeggingen moet gaan doen. En Len, corrigeer me non-verbaal wel of niet.

Biodiversiteit als kopje: biodiversiteit is onderdeel van onze bedrijfswaarden en zit in onze aanbestedingen. Ik denk dat het wel goed is om bij projecten, zoals Natuurterreinen voorstelt, altijd aan te geven wat de toevoeging is voor biodiversiteit. Maar in alle nota's, dan krijg je heel veel 'niet van toepassing', dat wil ik nog even nader bezien. Maar we doen het sowieso omdat een van onze bedrijfswaarden de kern daarvan is. Als het een oude toezegging is die we nog gestalte moeten geven, dan ga ik hem even opzoeken en kijken wat we daarmee hebben gedaan. Dat is een actie voor mij, laat ik het maar zo zeggen.

Heel snel. Alle punten van Natuurterreinen op hoofdlijnen: wij gaan zeker communiceren, zeker een roadshow, maar allemaal op termijn. Het hele team is net van start om dit allemaal uit te werken. Zijn de middelen voldoende, met al die ambities? Nee, maar wij hebben gezegd: we gaan een eerste stap maken en we nemen u daarin steeds mee. En is de bever de goede soort? Ja, ik vind van wel, maar daar kunnen we in

de toekomst pas van leren want de bever is een belangrijke indicator voor ons ecosysteem, vandaar dat die als ambassadeur is opgenomen.

Het bestrijden van exoten: laat ik het zo zeggen, we hebben een aparte exotenaanpak, daar zit een heel regieteam op. Dat is geen onderdeel van deze nota, maar ik wil jullie wel in de commissie een keertje laten zien hoe we dat doen, op welke wijze en dat daar al voldoende middelen voor zijn: zeker. En als er middelen bij moeten dan gaan wij dat zeker vragen, maar dit gaat echt over versterken van de biodiversiteit op onze eigen assets. Als wij willen communiceren over ambassadeurs, moeten we daar ook zelf iets extra voor doen.

Voorzitter: Dank u wel. Als dit terugkomt in de commissie, mag ik dan veronderstellen dat er geen tweede termijn nodig is? Jawel, hoor ik iemand zeggen.

Ja, het is even natuurlijk ook wel ... Als de portefeuillehouder op hoofdlijnen wil blijven en we dan nu weer de detaillering gaan doen, dan vraag ik me af ... We hebben commissievergaderingen en de portefeuillehouder heeft ook gezegd dat het weer terugkomt in de commissievergadering. Nu heeft mevrouw Pallandt het woord.

Mevrouw Pallandt: Voorzitter. Mevrouw Korst had het over de onwenselijkheid van geperforeerde dijken en dat delen wij, maar geperforeerde bevers vinden wij toch ook niet wenselijk. Hoewel mijn fractie nog graag met de portefeuillehouder in gesprek wil over de toepassing van drones bij de monitoring van dijken – omdat dit ook negatieve gevolgen kan hebben voor biodiversiteit en privacy – zien wij wel hoe dit een vooruitstrevende manier van werken is in tegenstelling tot de nogal barbaarse praktijk van dieren afknallen en schieten wij dus de potentie van drones niet af. Als we afspreken als uitgangspunt te hebben dat we geen dieren doden, moet u eens kijken hoe inventief we dan worden met zijn allen.

Uiteraard wil ik ook kort reageren op de heer Von Meijenfeldt, op mijn voorstel voor de Nacht van de Nacht. Uiteraard stel ik niet voor dat wij met zijn allen met harde muziek de polonaise gaan lopen, ik had in gedachte een heel respectvolle en ook kleinschalige manier om aan die nacht invulling te geven. Het kan zelfs zijn in de vorm van een interessante presentatie, waarbij we gewoon binnen zitten en er geen enkele vogel hoort wat we aan het doen zijn. Dat kan allemaal, daar kunnen we met zijn allen over nadenken. Ik denk dat er wel mogelijkheden zijn en ik denk ook dat de bewustwording die daarmee kan worden gecreëerd ook heel erg waardevol is, ook voor de dieren in het buitengebied. Dank u wel.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. Bedankt, portefeuillehouder, voor de terugkoppeling die u gegeven heeft. Er is nog heel veel in de maak, maar ik dank u in ieder geval wel voor de toezegging dat er voor 2025 het een en ander uitgewerkt gaat worden. Dat was een van mijn vragen, dus dat zie ik graag tegemoet. Dank u wel.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik zal het in hoofdlijnen nog een keer aangeven. Als we de sprekers zo aanhoren die zeggen 'het is te weinig', daar staan wij van te kijken want we weten eigenlijk nog helemaal niet wat we gaan doen. We zouden wel zeggen: hanteer de € 250.000 absoluut als plafondbedrag en daarnaast vinden wij ook dat een beheerprogramma hier heel goed bij past.

De heer Knook: Voorzitter. Ook wij delen, net als de heer Van der Kallen, wel de mening: is de bever wel een ambassadeurssoort voor ons waterschap? En helemaal naar aanleiding van wat mevrouw Van de Berg net zei, dat het ambassadeurssoorten zijn voor onze assets. Dus ik hoop niet dat zij daarmee bedoelt dat we de bevers in onze dijken willen gaan laten huizen. Tot zover.

Voorzitter: Oké. De portefeuillehouder, mevrouw Van de Berg, over de bevers.

Mevrouw Van de Berg: Op de plekken waar de bever passend en goed floreert, zeker, de bever daar, maar niet op al onze assets natuurlijk. Dat weten we allemaal, dat er een aantal zaken in het kader van de waterveiligheid zijn waar we geen bever willen, om het zo maar te benoemen. Maar ik vind het wel een typisch voorbeeld van iets, als wij het goed doen in ons ecosysteem voor de biodiversiteit, een goede visstand, dat we daardoor een bever ook kunnen omarmen in dezen. Maar ik heb alle begrip voor alles wat is benoemd over exoten en aanpak en ook over bevers. In ons werkgebied is het nog niet zo dusdanig als in het Limburgse, wat ik heb begrepen, maar ik vind wel dat we de bever en de otter daarentegen moeten koesteren als een soort indicator voor hoe het gesteld is met de waterkwaliteit. En we werken heel veel dingen uit voor 2024, maar het tweede kwartaal 2025 voor het totale plan van communicatie vind ik meer realistisch en haalbaar, maar we gaan wel aan de slag.

Mevrouw De Koning-Bogers: Bij interruptie. Maar u gaf aan voor eind 2024, dus daar was ik heel blij mee, dat u zei: dan hebben we een plan in ieder geval, waar we mee aan de slag kunnen.

De heer Hendrickx: Voorzitter. Als ik ook nog even mag, ik vind de financiële onderbouwing toch te min. Ik heb het gevoel alsof ik u mijn portemonnee geef waar € 10 in zit en waarvan u zegt: ik heb de komende jaren daar nog € 100 en € 150 en € 200 uit nodig, dus ik zou toch willen schorsen om dit even te bespreken.

Voorzitter: De vergadering is geschorst.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Maar dat kunt u toch ook bij de begroting straks doen?

Voorzitter: ... om schorsing vraagt, dan wil ik graag vijf minuten schorsen, want dan kunnen jullie dat ook even uitwisselen. Dat is wel de orde. Kort, vijf minuten. Ik zou zeggen, blijf in de buurt.

Schorsing van 22.12 – 22.16 uur.

Voorzitter: Ik stel voor dat wij verdergaan. Waarschijnlijk komt u vrijdagmiddag allemaal terug? Ik kijk naar de fractie van de BBB, die om een schorsing vroeg. Ton, wil je hier nog iets over zeggen op dit moment? Naar aanleiding van de schorsing.

De heer Hendrickx: Ja. Wij willen graag hoofdelijke stemming en ik wil ook graag een stemverklaring uitbrengen.

Voorzitter: Dat kan natuurlijk. Eerst de stemverklaring?

De heer Hendrickx: Wij zullen voor stemmen, alleen willen wij echt een veel betere financiële onderbouwing, met daarin ook een plafondbedrag. Want die € 250.000 is een start en we weten uiteindelijk niet waar we uit gaan komen en dat is echt een must, dat dat er zo snel mogelijk komt.

Voorzitter: Ja. U vraagt om hoofdelijke stemming, dat doen we normaal gesproken via het systeem. Wilt u dat ... Het hoeft niet? Oké. U heeft toegelicht dat u voor stemt, met die kanttekening. Dat is uw stemverklaring. Mag ik dan constateren dat het voorstel met algemene ...

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Ik wil ook graag een stemverklaring ...

Voorzitter: Natuurlijk, mevrouw Korst.

Mevrouw Korst-Dingemans: Wij wilden dezelfde bewoording gebruiken. Financieel is het onvoldoende onderbouwd, € 250.000 is voor ons het plafondbedrag en wij willen graag dat dat concreet gemaakt wordt.

Voorzitter: Oké. Nog andere stemverklaringen op dit moment?

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Mag ik een verhelderende vraag stellen aan de portefeuillehouder? Want ik heb begrepen dat er dus een uitvoeringsplan komt waar ook de bedragen in komen te staan, zodat duidelijk is waar het dan aan uitgegeven gaat worden. En als dat niet genoeg is, dan horen wij dat bij de begrotingsbehandeling. Heb ik het dan helemaal mis?

Voorzitter: Nee, volgens mij heeft u het helemaal goed, maar de portefeuillehouder krijgt het woord.

Mevrouw Van de Berg: Dat is helemaal juist en ...

De heer Post: Even bij interruptie. Mevrouw Van de Berg, in aanvulling op Klazien: in de nota staat een paragraaf over natuurinclusief werken, waarbij bij de nieuwe aanpak bij elk (bouw)project deze manier van werken al wordt ingebouwd en dat ook alle biodiversiteitsmaatregelen in de financiering worden meegenomen ...

Voorzitter: Dit is een derde termijn.

De heer Post: ... of heb ik het dan verkeerd begrepen?

Voorzitter: Nee, dit is de derde termijn. Dus antwoord van de portefeuillehouder of dit goed begrepen is.

Mevrouw Van de Berg: Ik kan beiden toezeggen dat u het goed heeft begrepen en ik hoop dat we dat in de begroting ook duidelijk kunnen formuleren richting de BBB-fractie, zodat zij daar ook voldoende houvast aan hebben.

Voorzitter: Mooi. Dit waren de stemverklaringen.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Mag ik nog een vraag stellen?

Voorzitter: Nee, want dit is een derde termijn, dus het antwoord is in alle vriendelijkheid gewoon nee. Dus mijn voorstel zou zijn ... Ja, dit is de orde. U bent van het reglement van orde en dan vervolgens moet ik het handhaven. Oké, na afloop kunt u elke vraag aan de portefeuillehouder stellen. Nu hebben we twee stemverklaringen gehad plus een toelichting en nu mag ik constateren dat het algemeen bestuur, gegeven de stemverklaringen die zijn afgelegd, instemt met het Actieplan Biodiversiteit. Dan is aldus besloten.

Besloten:

Het algemeen bestuur stelt het Actieplan Biodiversiteit vast.

2.e Adviesnota 'Aanvraag uitvoeringskrediet aanpassen watersysteem Turfvaart Rijsbergen'

Voorzitter: Dan zijn wij toe aan agendapunt 2.e, adviesnota Aanvraag uitvoeringskrediet aanpassen watersysteem Turfvaart Rijsbergen. En het is dus niet een commissievergadering maar een AB-vergadering. De heer Kavelaars.

De heer Kavelaars: Voorzitter. Ik zal het kort houden. Dit is een waterschapsfunctie pur sang, gewoon uitvoeren.

Voorzitter: Heel mooi. De heer Van der Kallen, ook zo.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Toch iets anders. Uit de bijlage blijkt dat de bomen blijven staan. Met een andere pet heb ik een partij voor de bomen zelfs en toch zeg ik: we hebben heel vaak een voorbeeld. Ik word niet dagelijks, maar als ik een contact heb met mevrouw Spierings – en mijnheer Spierings was hier ooit AB-lid – word ik nog aangesproken over het feit dat op andere plekken er wel vee op de dijk mag en in de Overdiepse polder de pinken van de dijk af moeten. Bomen op een waterkering zijn gewoon een risico. En natuurlijk heb ik eens een keer met een andere pet – als DB-lid – uit moeten leggen dat sommige bomen op dijken niet in de dijk staan maar erboven zweven, althans formeel boven het profiel van de dijk zitten. Dus ze staan niet op de dijk maar iedereen die erlangs loopt ziet bomen op die dijk en dat is buitengewoon lastig uit te leggen. Ik denk dat je als waterschap consequent moet proberen te zijn en uit moet stralen: als iets blijft, dat het een uitzondering is. Want in essentie hoort een dijk, een primaire waterkering, gewoon als waterkering te functioneren. Dat zijn toch elementen waarvan ik denk: het wordt niet meegenomen in dit soort discussies, dat we consequent moeten zijn. Dat we aan burgers consequent kunnen uitleggen: hier geen bomen, daar geen bomen. En de burger begrijpt dit uiteindelijk niet, want als er ergens bomen van een nieuwe dijk moeten, de dijkverbeteringsprojecten en de bomen gaan weg, zal die burger zeggen: daar en daar zie ik wél bomen op een dijk. Leg het maar eens uit.

Voorzitter: Mevrouw ...

De heer Van der Kallen: Ik ben nog niet helemaal klaar, voorzitter.

Voorzitter: Ja, maar geen commissie, AB-vergadering nu.

De heer Van der Kallen: Ik snap dat u haast hebt.

Voorzitter: Nee, geen haast, het is een AB-vergadering.

De heer Van der Kallen: Het gaat mij om het principe wat ook in de notitie staat: met het verbeteren van de kade voldoet het watersysteem weer aan de minimale eisen die eraan gesteld worden. Ik val over de term 'minimale eisen'. Iedere keer als we een werk uitvoeren, moeten we kijken naar de toekomst. En dat betekent dat, als je weet dat het klimaat verandert, als je weet dat er allerlei incidenten kunnen zijn, dat je niet moet uitgaan van minimale eisen maar aan eisen die je mag stellen voor de toekomst. Nu voldoe je aan de minimale eisen van dit moment en ik denk dat dat een te minimale aanpak is van dit waterschap. Ik verwacht eigenlijk meer. Als je werk aanpakt, doe het dan zodanig dat je – en dat moet je kunnen uitleggen – aan de eisen van toekomst ook voldoet, in plaats van aan de minimale eisen. Voorzitter, tot zover.

Mevrouw Antonissen-Vis: Voorzitter. Ik kan eigenlijk ook ... Als BBB hebben we er gewoon geen twijfel over dat het moet gebeuren, want wij vinden ook dat het tot onze primaire taak hoort.

Mevrouw Pallandt: Op een technische vraag die mijn fractie stelde voorafgaand aan de commissievergadering werd aangegeven dat de geplande aanpak voor het project niet is gewijzigd. Rondom het bespreken van de projectlijsten eind vorig jaar, gaf het waterschap aan dat de golfbaaneigenaar de werkzaamheden zou gaan coördineren. Wij concludeerden dat dit dan dus nog steeds het geval is, maar nu lezen we weer in een oplegnotitie: het waterschap is trekker van het project. Wij weten nu niet meer wat de waarheid is en daarnaast wil ik aangeven dat wij het stuk niet goed tot ons hebben kunnen nemen door de zeer beperkte tijd die we ervoor hadden, dus ik vind het ook erg moeilijk om hier een oordeel over te vellen. Lastig dus dat dit op de agenda is blijven staan.

Mevrouw De Koning-Bogers: Voorzitter. De Partij van de Arbeid heeft aangegeven bij het vaststellen van de agenda, om dit punt van de agenda af te halen. De voorzitter heeft het voorstel niet in stemming gebracht, maar zij heeft zelf een ander voorstel ingebracht. De voorzitter heeft zelfs uitgesproken dat het AB eigenlijk daarover gaat, maar vervolgens wordt er gevraagd of het voorliggende agendapunt kan blijven staan op de agenda. Dus dit vond ik heel raar, dat wil ik even gezegd hebben. De voorbereiding op deze adviesnota; de Partij van de Arbeid heeft dit niet kunnen bespreken. Helaas, zoals de portefeuillehouder heeft aangegeven, is de oplegnotitie naar ons gekomen en hebben we het daardoor ook niet met onze fractie kunnen bespreken en deskundigen kunnen raadplegen. Inhoudelijk kunnen wij dus niet echt reageren, maar mijn eerste reactie als ik de nota even snel lees is dat ik denk: hee, er zitten wat tegenstrijdigheden in. Bijvoorbeeld, zoals de heer Van der Kallen daarnet aangaf, dat bomen op de keringen onwenselijk zijn. Maar hier toch maar gedogen? Het mag misschien toch wel, een paar dan. De afvoer kan gereguleerd worden via meerdere getrapte stuwen; wat is nu dan eigenlijk precies het probleem, portefeuillehouder? Kunt u dat uitleggen? De kosten kunnen we dan ook niet goed vaststellen en de Partij van de Arbeid vindt dan ook dat we hier nu geen goed besluit over kunnen nemen, omdat we een aantal zaken gewoon missen. Er is wat ons betreft onvoldoende antwoord gegeven over de zwakste schakel, want die wordt aangepakt maar er zijn nog steeds andere zwakke schakels. Daar is geen overzicht van, er wordt daarin eigenlijk niks duidelijk opgelegd in die oplegnotitie. De Partij van de Arbeid is daarom niet akkoord op dit moment met deze adviesnota, want er zijn gewoon nog te veel onduidelijkheden. Tot zover deze eerste termijn.

De heer Voets: Voorzitter. Met betrekking tot het voorliggend voorstel Turfvaart ontbreekt de door de portefeuillehouder toegezegde oplegnotitie, met voor ons cruciale informatie. De Partij van de Arbeid heeft hierover een technische vraag gesteld. Wij hebben gevraagd om het voorstel voor vanavond van de agenda af te voeren, helaas wil het DB juist dat vanavond hierover wordt gestemd en wil het punt niet afvoeren van de agenda. Helaas geen meerderheid, daarom zal 50PLUS u melden dat wij tegen dit voorstellen zullen stemmen. Tot zover.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Mijn vraag is min of meer gerelateerd aan hetgeen de heer Van der Kallen heeft verwoord. In de adviesnota staat namelijk: op het moment dat de kade bezwijkt, is echter het grootste risico dat de afvoercapaciteit van de Turfvaart zelf belemmerd wordt door invallende bomen die op de kade staan. Waarom wordt dan toch het risico genomen dat het probleem blijft bestaan als de bomen alleen maar gesnoeid worden en op de beschoeiing blijven staan? Als dat geen invloed heeft, dan ook geen schadevergoeding. Daarnaast wil de golfbaan het zelf regelen, dat lijkt ons ook niet zo'n goed plan. Tot zover.

De heer Post: Veiligheid voor alles. Met die gedachte kijken wij naar dit dossier. We kunnen dan ook niet anders zeggen dan dat er iets moet gebeuren, er zijn risico's op verzakking en schade. De risico's zijn te groot om te negeren, dat is vastgesteld. Maar dan. Vorig jaar, bij de behandeling van de wateroverlast bij Vosdonk, deed mevrouw Govers na vragen van mij de toezegging dat bij vergelijkbare kwesties als Vosdonk voortaan goed gekeken zou worden naar de voldoende regenwateropvang in het achterland, om lokale waterpieken te vermijden. In het voorstel staat niets over aanvullende maatregelen over de fijnmazige opvang in het achterland. De Turfvaart is van groot belang voor de afvoer van water uit agrarisch gebied en de beantwoording op de oplegnotitie voldoet niet, gezien de vragen in de commissie. Onze vraag aan het DB is: waarom ontbreken maatregelen over de fijnmazige opvang in echte stroomgebiedsbenadering in het achterland? Of kan mevrouw Govers toezeggen dat die maatregelen nog komen?

Twee: wij hebben daarnet de adviesnota biodiversiteit behandeld en die is aangenomen. Bravo voor ons. Het is nu regulier beleid. In het Actieplan biodiversiteit staat: bij projecten is het van belang om natuurherstel en natuurlijke oplossing integraal mee te nemen in zowel de planvorming, het ontwerp als de verdere uitwerking in de projecten. In de bijgevoegde biodiversiteitsnota staat ook nog eens, citaat: natuurinclusief werken, het nieuwe normaal. Beide zaken zien wij niet terug in deze adviesnota. Dus de eerste toepassing van de

biodiversiteitsnota had nu bij de Turfvaart gerealiseerd kunnen worden. Vraag aan het verantwoordelijke DB-lid: waarom is biodiversiteit, integrale aanpak en natuurinclusief werken niet opgenomen bij deze adviesnota? Het is net beleid geworden. Kan het verantwoordelijke DB-lid hier iets over zeggen? En als derde: in de oplegnotitie staat dat de golfbaan om niet haar eigendom beschikbaar stelt voor het project. Zij ontvangt een gebruikelijke schadevergoeding. Citaat. Het staat pas net in de oplegnotitie en de beantwoording voldoet voor ons niet. Vraag aan het DB: wat zijn dan de schadeveroorzakende ingrepen van het waterschap? Wat is een 'gebruikelijke schadevergoeding' en wie bepaalt dat? Wij vinden dat de Turfvaart goed moet kunnen functioneren, maar wij aarzelen nu om in te stemmen. Graag eerst antwoord op onze vragen. Dank u.

De heer Dujardin: Voorzitter. Wij hebben daar in de commissie al ons oordeel over gegeven, wij denken dat het noodzakelijke maatregelen zijn dus kortgezegd: wij kunnen straks instemmen.

Voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan de portefeuillehouder.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Voorzitter. Allereerst nogmaals excuses dat die oplegnotitie zo laat tot u gekomen is, maar goed, dat draaien we niet meer terug. Ik denk dat in de oplegnotitie toch wel heel veel van uw vragen beantwoord zijn, zoals bijvoorbeeld de bomen op de kering. Daar staat inderdaad duidelijk te lezen dat het waterschap geen voorstander is van bomen op overige keringen of op de beschermingszone langs een A-watergang. Desondanks worden niet per definitie alle bomen daarom omgezaagd. De bomen langs de Turfvaart zijn door het waterschap beoordeeld binnen het project SODO – dat betekent sloten, oever en dijken op orde als ik het uit mijn hoofd zeg – en vallen daarom onder de tijdsgebonden algemene regel. Dat wil zeggen dat ze kunnen blijven staan, tenzij vanwege waterhuishoudkundige redenen een nieuwe inrichting nodig is en de bomen daarvoor niet zouden kunnen blijven staan. Alternatief 3, zoals hiervoor is beschreven, voorziet in een afdoende waterhuishoudkundige oplossing waarbij de bomen op de kade en de beschermingszone langs de Turfvaart kunnen blijven staan. Ik neem aan dat deze tekst voldoende voor u is. Daar kunt u het wel of niet mee eens zijn, dan hoor ik dat ook graag, maar dit is de motivatie waarom we de bomen hier op deze kering dus voorlopig moeten laten staan. Of kunnen laten staan. En dan de alternatieven die er zijn bij de versteviging van de kade; er zijn drie alternatieven uitgeschreven op bladzijde 2. Als u nu zegt 'ik wil dat nog even op mijn gemak lezen' dan ga ik aan de voorzitter vragen om vijf minuten te schorsen, maar ik hoop echt dat dat voldoende antwoord voor u is.

Voorzitter: Ik kijk even voor de tweede termijn, want weer een schorsing lijkt me, misschien ook gelet op het tijdstip ...

De heer Post: Ik heb nog geen enkel antwoord gekregen op mijn vragen in de eerste termijn.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Mag ik antwoord geven, voorzitter?

Voorzitter: Ja, natuurlijk.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Mijnheer Post, u vroeg naar veiligheid voor alles; ik denk dat ik daar net antwoord op heb gegeven, waarom de bomen en hoe de alternatieven in elkaar zitten.

De heer Post: Ik heb geen vragen gesteld over bomen, ik heb begrip voor wat er staat. Ik heb niks gezegd over bomen, ik heb iets gezegd over stroomgebiedbenadering, over de biodiversiteitsnota en de schade bij de golfbaan.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik denk dat ik op die vragen de antwoorden schuldig moet blijven, ik weet het oprecht niet.

De heer Post: Toch een interruptie, mijnheer de voorzitter. Wat kaart ik aan? Dat is naar aanleiding van Vosdonk, daar is toen toegezegd dat als er maatregelen komen aan een watervoerende waterloop, dat gekeken gaat worden als dat afkomstig is uit het achterland, dat er in het achterland maatregelen komen. Deze Turfvaart is erg belangrijk voor de afvoer van agrarisch water, dat is zelfs toegenomen, dus ook voor de agrariërs in de streek ... Het moet fijnmazig worden opgevangen en vastgehouden en daar ligt een toezegging: we gaan ernaar kijken. En er is geen woord in deze hele adviesnota daaraan gewijd en dat vind ik geen goede zaak, want nu is het moment om iets te doen. Maar u komt nu met een projectvoorstel om die Turfvaart te verbeteren, kom dan ook met ... Of zeg iets toe binnen deze nota of zeg toe dat er binnen afzienbare tijd iets komt, dat je dat achterland ... Om te vermijden dat die overlast door overvloedige regenval door blijft gaan. Dat is een punt dat ik sowieso beantwoord wil hebben, dat is de eerste. En die andere vrouw is eigenlijk voor mevrouw Van de Berg.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Is dat echt cruciale info voor u om in te kunnen stemmen met het aanpakken van de Turfvaart? Want u heeft het over drie stappen verder, maar als we zo elke nota die langskomt gaan behandelen ...

De heer Post: Nu word ik ergens een fuik in gedwongen waar ik niet in wil.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Nee, dat is zeker mijn bedoeling niet.

De heer Post: En ik snap dat u nu ook niet kunt toezeggen dat te gaan doen, maar ik wil ... Omdat u vorig jaar bij Vosdonk die toezegging heeft gedaan en dat ook hier weer speelt, en het gaat over stroomgebiedbenadering, dat is ook een van de kernpunten van het waterschap. Dan vind ik gewoon dat als dat speelt, dat u iets met een toezegging moet komen van hoe u dit gaat oplossen, want dit speelt nu op basis van de toezegging. Meer vraag ik niet.

De heer Van der Kallen: In feite is het betoog van de heer Post ongeveer hetzelfde als van mij. Het gaat om minimaal weer voldoen aan de eisen in plaats van dat je verder kijkt: nu doen we dit project, wat betekent dat, hoe kan het beter, hoe kunnen we op de toekomst inspelen? Uit dit stuk blijkt gewoon: je repareert iets en je laat het weer voldoen aan de minimale eisen. Maar je moet vooruitkijken. Iedere keer als we echt werk doen, moeten we proberen werk met werk te maken en dat blijkt niet uit het stuk en dat zou eigenlijk uit dit stuk wél moeten blijken.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ik hoor wat u zegt, ik denk dat ik ook begrijp wat u zegt. Maar wat nu voorligt is de veiligheid van de kade rondom de Turfvaart. U heeft het over een groter gebied daaromheen, als dat zich aandient komen we dan uiteraard bij u terug, maar voorlopig heb ik die informatie nog niet dus ik kan dat nu niet met u delen. Als het zover is zult u daar zeker van horen, maar zullen we dingen ook stap voor stap doen zodat het een beetje behapbaar blijft?

De heer Post: Voorzitter. Ik snap wat mevrouw Govers zegt, maar het enige wat ik aankaart is datzelfde inderdaad als wat daar aan de overkant wordt gezegd. Dat had ik ook bij mijn inleiding, maar gezien de lengte had ik dat geschrapt. Want dat staat ook in het stuk, aan minimale eisen voldoen. We moeten toekomstgericht werken, daar nemen we allerlei nota's voor aan, dus als u zegt dat u dat hier nog niet kunt en wilt meenemen, dan vind ik dat u parallel iets zegt van: hoe ga ik dan toekomstgericht werken? Wat hiervoor nodig is, wat hier onderdeel van is, wat deel uitmaakt van de toezegging, wat u dan wel doet. U wilt zelfs dat niet doen en dat wringt bij mij.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Toekomstgericht werken wil ik zeker wel hoor, mijnheer Post.

De heer Post: Voorzitter. Wat gaat mevrouw Govers dan toezeggen als het gaat over fijnmazige opvang in het achterland, om de afvoer van landbouwwater op een goede manier te bewerkstelligen?

Mevrouw Govers-Gabriëls: Zodra dat zover is, kom ik daarop terug.

Mevrouw Korst-Dingemans: Voorzitter. Mag ik het woord hierover voeren? Ik ben het met de heer Post eens. We hebben het in de commissievergadering – die we overigens niet over zullen doen – ook benoemd, het Vosdonk. We spreken daar in Etten-Leur ook over twee verschillende projecten en het ene project moet echt uitgevoerd worden in samenhang met het eerste project voor wateropvang. Soms kun je niet zeggen stap voor stap, maar kun je het gewoon niet los zien van elkaar, is het gewoon nodig om in de toekomst ... Daar verwachten we van u toch een toezegging dat u in de toekomst zegt: ik ga dat bekijken en onderzoeken, om te kijken hoe je daar in samenhang een oplossing voor vindt. En ik denk dat dat niet zo ingewikkeld is.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Als u die toezegging nodig heeft om hier nu een besluit te kunnen nemen over deze versteviging, dan komen we daar te zijner tijd zeker bij u op terug.

De heer Post: Voorzitter. Dat 'te zijner tijd', zou dat een halfjaar mogen zijn? Mevrouw Govers, hoor ik 'een jaar'? zeggen dat het een halfjaar mag zijn? Ik heb het idee, mijnheer de voorzitter, dat ik tegen een muur aanloop terwijl dit een fundamentele taak is voor het achterland. Ik praat over zaken in het buitengebied van natuur en landbouw en de nota zegt nota bene dat het heel belangrijk is voor opvang van agrarisch water, ik vind dat dit gewoon speelt en het wordt nu weggezet, ik loop tegen een muur aan. Ik heb ook de tweede vraag nog niet beantwoord gekregen; de biodiversiteitsnota, daar zit van alles in, ook de financiering waarover aan de overkant terecht wordt gezegd 'hoe moet je dat doen?' Dat moet deel uitmaken van het

project, het ligt voor, we hebben het net aangenomen dus ik ben ook wel nieuwsgierig wat mevrouw Van de Berg daarover zegt.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Mijnheer Post, als het u geruststelt dat we nu een knip maken; er ligt nu voor deze kade, de Turfvaart, dat we daarmee aan de slag kunnen. En op langere termijn komen we uiteraard dan weer bij u terug.

De heer Post: Voorzitter. Ik word een beetje ongerust over de term 'lange termijn'. Wat is dat? Ik probeer het ook wat SMART te maken, de term is vanavond al gevallen. SMART betekent gewoon: noem man en paard, bijvoorbeeld 'ik kom daar binnen een halfjaar bij u over terug inclusief de wateropvang en inclusief biodiversiteit'. Nou, daar kan ik mee leven voor het besluit. Anders schorsen we een paar minuten, als er even over nagedacht moet worden. Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat we even schorsen.

Voorzitter: De vergadering is even geschorst, wij kijken even.

Schorsing van omstreeks 22.39 uur – 22.42 uur.

Voorzitter: Ik stel voor dat wij verdergaan. Ik geef graag het woord aan de portefeuillehouder mevrouw Govers.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Ja mijnheer Post, ik denk dat ik een antwoord op uw vraag heb, want ik heb begrepen van onze mensen dat we al heel veel gedaan hebben in dat achtergebied, in dat achterland, en dat ik u toe kan zeggen dat we binnen een halfjaar met het totale plan terugkomen wat we al gedaan hebben en wat er eventueel nog moet gebeuren. Ik hoop dat dat naar wens is voor u.

De heer Post: Voorzitter. Met dat antwoord kan ik instemmen, dat vind ik prima. Ik neem aan dat daar ook het biodiversiteitsverhaal mee ... Ja, oké, dank u, dan zijn mijn vragen beantwoord.

Voorzitter: Mag ik dan veronderstellen dat we overgaan naar het besluit? Even de aandacht tot het bittere einde, graag.

De heer Arnold: Ik zou graag een stemverklaring willen afleggen.

Voorzitter: Ik hoor van de fractie van de Partij van de Arbeid dat er nog een vraag is, voor de tweede termijn.

Mevrouw De Koning-Bogers: Als ik de enige ben voor de tweede termijn, dan wil ik daar graag gebruik van maken.

Voorzitter: Ja, natuurlijk.

Mevrouw De Koning-Bogers: Het is namelijk zo, de portefeuillehouder heeft netjes aangegeven dat het haar spijt dat zij de oplegnotitie niet eerder heeft kunnen verstrekken. Met alle zaken die we nu hier ook als terugkoppeling hebben gekregen, vinden wij het nog steeds onduidelijker worden en vinden we eigenlijk dat deze nota gewoon aangehouden moet worden, ook al is de toezegging net gedaan om binnen een halfjaar meer duidelijkheid te geven over wat het plan van zaken is. Maar als je weet wat de plannen zijn en wat er al gerealiseerd is om zaken te pakken, dan vinden wij het beter om dat eerst inzichtelijk te hebben en dan te zeggen: wij geven een akkoord. Ik denk dat de rest hier aan tafel daar ook over zou moeten doen, want we willen gewoon goed weten waar ons geld naartoe gaat. Tot zover.

Voorzitter: Een reactie van de portefeuillehouder daarop? De vraag is eigenlijk om niet nu vanavond te besluiten.

Mevrouw Govers-Gabriëls: Volgens mij staan wij voor veiligheid aan de lat en deze kade vraagt echt om aanpak.

Voorzitter: Dat is dan de reactie op de tweede termijn. Ik kijk naar Wendy, want die kijkt vragend.

Mevrouw De Koning-Bogers: Dan ga ik ook een stemverklaring afgeven en kunnen wij aangeven waarom wij nu niet kiezen om deze notitie te steunen.

Voorzitter: Dan is er nu dus de gelegenheid om een stemverklaring af te leggen. Mevrouw De Koning.

Mevrouw De Koning-Bogers: De Partij van de Arbeid is negatief ten opzichte van deze nota, omdat die nog niet rijp is voor besluitvorming en er nog te veel onduidelijkheden zijn. Tot zover.

De heer Van der Kallen: Ons Water zal wel degelijk voorstemmen, omdat de veiligheid dat vergt. Maar eigenlijk worden gewoon voor een fait accompli gesteld en zo hoort het DB niet met het AB om te gaan. Het DB hoort bij dit soort projecten een visie te tonen en moet zo'n plotselinge verbetering als een kans zien om meer tegelijkertijd te doen. Dat ontbreekt in dit soort nota's en dat moet echt veranderen.

De heer Arnold: Voorzitter. Ik heb in eerste en tweede instantie het woord niet gevoerd, dat heb ik bewust niet gedaan omdat ik aanvankelijk, ook bij eerste bespreking, dacht: dit kan een goed voorstel worden, waar wij mee akkoord kunnen gaan. Er zijn heel veel vragen gesteld in de commissie. Wij krijgen vandaag – misschien is het gisteren geweest – een heel uitgebreide notitie, we krijgen nauwelijks de kans om die goed tot ons te laten doordringen. Dat is al een heel belangrijk punt, dat kun je niet even vlug vragen om nog even erbij te doen bij een al volle agenda die nu voorligt. En waar ik de meeste problemen mee heb: op het moment dat er dan serieuze vragen worden gesteld, serieuze punten naar voren worden gebracht – en ik heb ze allemaal gehoord vanuit verschillende fracties – en we krijgen eigenlijk toch alleen maar het antwoord 'ja, u wordt eigenlijk alleen maar gevraagd om in te stemmen'. Dan – ik zeg het even in mijn woorden, ik zal het niet graag zeggen – heb ik het even gehad. En ik vind het echt beschamend hoe deze portefeuillehouder omgaat met het AB. Ik zal om die reden tegen deze nota stemmen. Dank u wel.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Ik ga ook tegen stemmen, want ik vind dit inderdaad niet kunnen. Er zijn veel te vragen en veel onduidelijkheden. En dan wordt op het laatste moment die oplegnotie dus vandaag pas gepost, we hebben amper de tijd om er goed op in te gaan en er zijn veel te veel vragen. Dus ik stem tegen. Dank u wel.

Mevrouw Pallandt: Namens de Partij voor de Dieren-fractie, dus ons beiden, de stemverklaring dat wij ons aansluiten bij alle kritiekpunten die zojuist door collega's zijn geuit, dat is voor ons ook een reden om nu niet voor te stemmen. Dat vinden we erg zonde, het was mooi geweest als we dat wel hadden kunnen doen omdat we meer tijd en meer informatie hadden gehad.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Wat ik zojuist zei wil ik dus graag als stemverklaring genoteerd zien.

Voorzitter: Ja, dit is de stemverklaring, het staat in de notulen. Dan gaan we over tot de stemming en dat kunt u via het kastje doen. Dan ziet u dat ook eens.
Groen betekent dus voor het voorstel zoals het door het DB is neergelegd, dus: *Het algemeen bestuur stemt in met het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet voor project 800965, aanpassen watersysteem Turfvaart Rijsbergen volgens de financiële bijlage.*
Ik constateer dat 22 personen voorgestemd hebben, 7 tegen. Daarmee is het voorstel aanvaard.

Besloten:

Het algemeen bestuur stemt in met het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet voor project 800965, aanpassen watersysteem Turfvaart Rijsbergen volgens de financiële bijlage.

Motie vreemd aan de orde van de dag: laatste noodkreet van waterschappen voor het PFAS-verbod

Voorzitter: Dan zijn wij toe aan de motie vreemd: Laatste noodkreet van waterschappen voor het PFAS-verbod. Dat initiatief komt van de Partij voor de Dieren en ik zie de heer Maas al rennen naar het spreekgestoelte. Het woord is nu aan de heer Maas.

De heer Maas: Voorzitter. Het is alweer een lange avond geworden, een emotionele avond ook met de herdenking van de heer Slenders. Ook de eerste paar agendapunten waren gecompliceerd, ik hoop dat jullie nog aandacht hebben voor ons belangrijke punt, een motie die wij dus echt belangrijk vinden. ZZS, drie letters waarachter een wereld aan narigheid schuilgaat. PFAS, vier letters met al even nare gevolgen. Deze eeuwige chemicaliën verzwakken ons immuunsysteem, veroorzaken kanker en andere gezondheidsproblemen van kop tot teen. Hoog tijd dus om onze rug te rechten tegen PFAS en we zouden niet de eersten zijn die dat doen. Afgelopen april heeft advocaat Knoops namens elf belangenorganisaties een zaak opgestart tegen de Nederlandse staat. Brandweerpersoneel, Defensiepersoneel, omwonenden van Schiphol en milieufederaties doen mee. Al deze organisaties willen het rijk via een procedure dwingen om maatregelen te nemen tegen de gevolgen van PFAS. Het rijk zal zich verweren met het restrictieverbod waarover in EU-verband al een tijd gesproken wordt, maar voordat die Europese wet er is zijn we nog jaren

van praten verder. Praatjes vullen geen gaatjes, maar PFAS vult intussen wel alle hoeken en gaten van ons lichaam en de natuur. Wat te doen? Als waterschap lijken we vast te zitten in de PFAS-paradox, want de indieners van de motie beseffen dat wij, ook als waterschap, PFAS lozen via onze rwzi's en via het SNB. En inderdaad, met verouderde vergunningen staan wij bedrijven toe om hetzelfde te doen, maar moeten we daarom achterover leunen? Wachten tot het rijk besluit om eindelijk aan de bron actie te ondernemen? Nee, zegt de Partij voor de Dieren samen met Water Natuurlijk. Wij roepen het waterschap op om nog één laatste brandbrief op te stellen, in de hoop dat dat signaal wel wordt opgepakt in Den Haag. En, zeggen wij, laten we in die brandbrief iets ongehoords doen, iets dat de oren in Den Haag doet klapperen. Niet alleen de mond roeren, maar ook onze tanden laten zien. Erin uitspreken dat het waterschap zich genoodzaakt ziet om zich, als actie vanuit het rijk uitblijft, ook een rechtszaak te beginnen. Wij hebben voor zo'n juridische stap allang argumenten genoeg, materiële en immateriële. Als het rijk niks doet, maken wij zelf bakken met extra kosten en zonder verbod zullen ook onze inwoners de gevolgen ondervinden. Op hun gezondheid, op hun belastingaanslag, op hun akkers en daarmee in ons voedsel. In de rake en rijke woorden van Louis van der Kallen over ZZS vandaag: de natuur en de mens verlangen een blijvende aanpak van dit soort mishandelen van het leven. Beter kan ik het niet zeggen. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar aanleiding van de toelichting van de heer Maas wie hierover het woord wil voeren.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Wij vinden het een heel sympathieke motie, alleen hebben wij moeite met zelf de juridische procedure opstarten. Ik denk dat je dat misschien uit de weg kunt gaan door eigenlijk nu ook het DB, de dijkgraaf opdracht al te geven om vooruitlopend op eventueel antwoord vanuit het rijk samen met de Unie van Waterschappen al te gaan kijken wat straks de beste stappen zijn die we kunnen gaan zetten. Dus dan dwing je niet en je wacht niet af, je zet al een stap richting Unie van Waterschappen van 'wij moeten dat gezamenlijk gaan aanpakken', afwachting voor het antwoord. Tot zover, dank je wel.

De heer Van der Kallen: Voorzitter. Ik ga er bij staan. We hebben beperkte tijd, maar ik heb wel een echt betoog. Simpelweg omdat PFAS de media beheerst, er wordt enorm veel over geschreven, maar er zijn op dit moment honderden probleemstoffen voor de waterschappen. Vorige week woensdag was er een buitengewoon interessante bijeenkomst van de STOWA op de Wageningse berg – alleen daarom zou ik er al naartoe zijn geweest – waar dat nog eens ter sprake kwam, hoeveel probleemstoffen er zijn. En in feite is onze waterzuivering een techniek van honderd jaar oud. We wisten toen dat begon niet hoeveel probleemstoffen er zouden zijn en PFAS is een buitengewoon bedreigende probleemstof, maar dat kun je voor heel microverontreinigingen en hormonale verontreiniging van ons oppervlaktewater ook zeggen. Het vergt een andere manier van denken. Je kunt dan kijken naar de overheid, naar de landelijke overheid; je kunt ook kijken naar onze eigen organisatie zoals de STOWA en zeggen: welke ideeën leven er? Er waren bijna tweehonderd waterschappers en mensen van de gemeenten aanwezig, ook het waterschap Brabantse Delta was ambtelijk vertegenwoordigd dus de kennis is er. We moeten naar een ander systeem. De PFAS-discussie kan een opening zijn naar een ander systeem, ik noem het maar de derde of vierde trap in onze waterzuivering. Twintig jaar geleden sprak ik over de zandkorrelreactor, nu is dat nog steeds nuttig maar in feite al een verouderd principe. We staan voor een enorme opgave en de PFAS-discussie moet binnen de waterschapswereld, dus bijvoorbeeld bij de STOWA, ertoe leiden dat we gezamenlijk tot andere systemen komen. En ja, dat kost geld. En je kunt naar de overheid zeggen van 'naar de bron' en je kunt op één stof focussen; ik denk dat die overheid zijn werk moet doen, maar wij moeten ook ons werk doen en beseffen dat in onze rioleringen, via onze waterzuiveringen allerlei stoffen gaan die we nauwelijks zuiveren. We halen er stikstof uit, we halen er fosfaten uit maar niet eens alles, en aan de microverontreinigingen, aan de medicijnresten doen we vrijwel niets en ander moet anders. Ik hoop dat de PFAS-discussie ertoe leidt dat op waterschapsniveau ... En de STOWA is ermee bezig, ik ben er vorige week woensdag geweest en het was voor mij een lange dag hoor, want je gaat om kwart over zeven weg en met de fractievergadering die nog eens volgde van het waterschap, was ik over tien pas thuis. Voor een man van 76 is dat een lange dag, maar ik geef toch aan: het was een heel nuttige dag, want ik uw DB daar ook verwacht met vertegenwoordigers die verantwoordelijk zijn voor het ketenbeheer. Want het was gewoon een interessante bijeenkomst waarin je bijna uitgedaagd wordt tot het ontwikkelen van een visie. En van dit waterschap en van dit DB verwacht ik een visie, ook op het ketenbeheer. Een motie is allemaal prachtig, daar kun je tegen zijn, natuurlijk, want het is slechts wat ik noem een motie voor de Bühne. Want het belang van PFAS is helder en dat we een stroom van bezwaren krijgen over wat de overheid wel of niet doet, zeker als de Kaderrichtlijn Water niet gerealiseerd wordt, die gaat komen. Maar we moeten naar onszelf kijken en de STOWA kijkt naar onszelf en dat moeten we serieus nemen, want gezamenlijk kunnen we tot ideeën komen over hoe we al die probleemstoffen en al die microverontreinigingen en de restanten van medicijnen nu eindelijk eens een keer gaan aanpakken. Het is jammer om een installatie die we in zestig jaar afschrijven ... Want zo lang schrijven wij die installaties af. Dat kan wel eens pijnlijk worden, want er is echt veel geld nodig om ... En dat is onze taak, hè? Je kunt wel naar de overheid wijzen, maar dan zeggen we eigenlijk: overheid,

ga onze taak financieren. En wat is het bijzondere aan waterschappen? Wij betalen onze eigen taak en ik hecht er zeer aan dat wij dat blijven doen, want dan blijven we ook baas in eigen huis. Voorzitter, het mag helder zijn, wij zullen de motie niet steunen want het is symbool.

De heer Stehouwer: Voorzitter. Ik ben bang dat ik het betoog van mijn buurman niet kan overtreffen. Ik kreeg gisteren – en dank daarvoor – van de heer Maas reeds deze motie toegestuurd en ik heb hem daar ook antwoord op gegeven. Dat antwoord wil ik hier gewoon even voorlezen, omdat daar alles in staat wat ik wil zeggen.

Allereerst wil ik graag meegeven dat wij er positief in staan om een noodoproep aan de landelijke overheid te doen met betrekking tot PFAS. Dit betekent dan ook dat wij het deel van de motie onder constatering en overwegingen zeker onderschrijven. Ten aanzien van het eerste verzoek aan het dagelijks bestuur zetten wij de punt echter achter 'een halt toeroepen'. Hetgeen daarna volgt in deze alinea draagt onze goedkeuring namelijk niet en dat is dat stukje denk ik over het juridische, ik weet het niet precies uit mijn hoofd. Bij het tweede verzoek is het begrip 'niet-essentiële producten' bij bullet 1 en 2 voor zeer brede of zeer beperkte uitleg vatbaar en zou volgens ons nader gedefinieerd moeten worden. Het derde verzoek is strijdig met BBB-beleid, waarbij wij geen juridische procedure steunen tegen de landelijke overheid. BBB zet tevens geen koppen boven op Europees beleid zoals ook vastgelegd is in de regeringsverklaring. Last but not least vragen wij ons af of het tijdsplan realistisch is om voor 01-01-2025 te komen met een concreet actieplan. Al met al onderschrijven wij het doel, maar kunnen wij de motie in totaliteit niet steunen. Dank u wel.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Wij hebben een eerdere versie van de motie besproken met de Partij voor de Dieren en wij hebben ook gezegd: wij vinden het lastig als wij een procedure tegen onszelf gaan beginnen. Dat was aanvankelijk een beetje de insteek. Die insteek is verlaten, dat is nu niet meer de bedoeling en wij vinden de motie zoals die er nu ligt wel acceptabel. Wij vinden het ook goed om hier aandacht voor te vragen. En waarom zeg ik dat? Omdat ik werkzaam ben geweest in het gebied waar PFAS een enorm probleem is geweest, namelijk de buurt van Chemours. Ik heb daar bestuurders enorm zien worstelen met het feit dat ze niet hebben kunnen handelen. Ik denk dat dat iets is dat ons dadelijk zelf in de weg gaat staan; we zullen dadelijk merken dat mensen echt ziek worden – en ik heb gemerkt dat dat kan van PFAS, van dichtbij – en het heel lastig is om dan als bestuurder te moeten accepteren dat je niet hebt gehandeld, daar waar dat wel kon.

En ik denk dat we die brandbrief echt moeten gaan sturen, omdat ik ook verwacht dat daarmee misschien zaken in gang worden gezet die nu te lang blijven liggen. PFAS is een enorm probleem, ik ben het met de heer Van der Kallen eens dat de zuiveringstechnologie misschien nog niet helemaal het antwoord is, maar het lastige is dat bij al deze problemen we altijd achteraan lopen en nooit voorop. Het zou fijn zijn als we eens een keer een beetje voorop gingen lopen en volgens mij moet dat kunnen. Ik denk dat we daarom wel die stap vooruit moeten zetten. We zijn een eigen overheid. De heer Stehouwer zei: we voeren geen acties want dat is landelijk beleid. Maar wij zijn ons eigen beleid, wij zijn onze eigen overheid, wij hebben onze eigen afwegingen te maken dus ik vind dat wij daar als Partij van de Arbeid-fractie ook gewoon zelf in kunnen beslissen. En wij vinden het als Partij van de Arbeid-fractie heel belangrijk dat wij mensen ook het gevoel geven – daarvoor zitten wij hier, dat is de reden waarom wij in een algemeen bestuur zitten – dat wij hun belangen, hun gezondheidsbelangen – want die zijn hier echt in het geding op termijn, of zelfs nu al – zeer serieus nemen en daarom steunen wij de motie. Tot zover, voorzitter.

De heer Ten Cate: Voorzitter. De PFAS komt regelmatig terug en wij zijn er eigenlijk niet zo'n groot voorstander van, van vervuiling. Ik denk dat het ook goed is, zoals de heer Van der Kallen en anderen ook zeggen, dat we een debat gaan voeren over de zeer zorgwekkende stoffen. Want alleen al van de PFAS-stoffen zijn er zesduizend ongeveer, of nog meer en dagelijks komen er nieuwe bij. Je kunt wel zeggen 'verbied PFAS', maar we moeten wel weten dat PFAS in diverse verzorgingsproducten zit; in de douche, in uw tandpasta, overal komt het in voor. Daarnaast zit het ook in heel veel medicatie. Dus als we PFAS verbieden, zul je waarschijnlijk ook een hele hoop medicijnen gaan verbieden en ik denk dat dat toch iets meer onderzoek vergt dan direct rigoureuus een verbod, want anders ga je rigoureuus ook bepaalde medicijnen een halt toeroepen. Ik denk dat zuivering aan de bron dan misschien nog beter is. Je moet dus eigenlijk kijken naar wat nu de effecten zijn van de stoffen en hoe je die in de bedrijfsprocessen kunt doen. Dus een oproep om een totaalverbod van PFAS te steunen, daar kunnen wij gewoon niet achter staan omdat wij het niet op ons geweten willen hebben dat we dingen gaan verbieden die we nodig hebben en daar nog geen alternatieven voor zijn. Ik kan de gevolgen gewoon niet overzien. Wel vind ik dat we met zijn allen een debat moeten voeren voor onze eigen verantwoordelijkheid: hoe gaan we onze zuiveringen aanpakken en hoe gaan we kijken of er alternatieven zijn voor bepaalde stoffen, bijvoorbeeld in medicijnen of wat dan ook? Daar wil ik het bij laten.

De heer Overeem: Voorzitter. Ik ben het vergaand eens met wat de heer Van der Kallen heeft voorgesteld met betrekking tot onderzoek naar hoe wij onze zuiveringen toekomstgericht althans moeten gaan

aanpakken. Het zou verstandig zijn dat we toch een onderzoek starten naar wat in de toekomst van onze zuiveringen wordt verwacht en wat we allemaal tegen kunnen komen en hoe het eruit moet gaan zien. Want als we daar niet op tijd bij zijn, dan zijn we te laat op het moment dat we echt moeten gaan vervangen. Dat is één ding. Op de tweede plaats vind ik het echt schandalig dat onze Rijksoverheid nog steeds tegenhoudt dat er iets moet gaan gebeuren, specifiek in de richting van PFAS. Je hoort wel dat bij diezelfde Rijksoverheid allerlei problemen met PFAS zijn op krijgsmachtbases in Gilze-Rijen, Leeuwarden en dergelijke, waar megahoeveelheden worden uitgestoten. Ze schuiven het onder het tapijt en ze doen er gewoon niet echt iets aan, dat vind ik ook schandalig. Aan de andere kant zeg ik: ja, om dan nu te zeggen dat er voor 1 januari een concreet actieplan moet komen, dat zou niet eens lukken, dat is veel te snel. En om een juridische procedure op te starten lijkt me ook niet handig. Dus het lijkt me wel handig dat we zelf als waterschap de hand in eigen boezem steken en zeggen: wat zouden wij toekomstgericht kunnen gaan betekenen om niet alleen PFAS maar ook andere schadelijke stoffen in het te lozen water te kunnen verwijderen? En verder zijn wij dan toch uiteraard helaas tegen de motie, maar we vinden het wel sympathiek dat er in ieder geval aandacht voor gevraagd wordt. Dank u.

Voorzitter: Dank u wel. Het is inmiddels elf uur, eigenlijk het tijdstip waarop we de vergadering zouden beëindigen. Ik stel voor om dan toch nog even door te gaan.

De heer Von Meijenfeldt: Voorzitter. Ik zal het kort houden. We drinken een glas, we doen een plas en laten de zaak zoals het was. Dat is de algemene mentaliteit die hier botviert. Niet hier in de zaal, maar als het over dergelijke problemen gaat. En economie is de drijfveer waardoor alles wordt voortgezet zoals het gaat. Wat dat betreft vind ik het ook heel jammer wat de heer Ten Cate opmerkt want ook dat, medicijnen en alles, het economisch belang voert daarbij de boventoon. Ik denk dat deze motie – en je kunt discussie voeren over een komma links of rechts – in ieder geval een discussie in gang zet en ik denk dat dat hoog tijd is. De fractie Ons Water heeft ook een vraag gesteld aan het DB over het reinigen van vloeiستoftanks en de vele honderden gifstoffen die daarmee in ons oppervlaktewater terechtkomen en ook in onze zuiveringsinstallaties. Dus het is gewoon tijd en hoog tijd om hier werk van te maken. Misschien moeten we ons nog beraden over de exacte formulering van dit voorstel, maar onze fractie is het er graag mee eens dat deze motie op tafel blijft en ook zijn vervolg gaat krijgen. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de portefeuillehouder vanuit het DB, mevrouw Hagenaars.

Mevrouw Hagenaars: Ik kan de motie heel goed begrijpen, PFAS is zeker een heel groot probleem. Een aantal stukken van de motie zou ik best willen omarmen, maar de motie zoals die nu voorligt kan ik niet omarmen. De brandbrief en het verzoek om een totaalverbod op het gebruik van PFAS, dat is iets wat wij als waterschap en als Unie al heel lang verkondigen. Alleen, ik voel wel ook een beetje mee met wat de heer Ten Cate zegt: er zijn ook gewoon gebruiksvormen waar we echt goed over na moeten denken wat het alternatief dan kan zijn. En al zouden we het verbod erin krijgen bij wijze van spreken volgend jaar, dan hebben we ook nog het na-ijleffect van alles wat in onze maatschappij ligt. Dat maakt dat ik liever insteek op: wat kunnen we op onze zuivering doen? Hoe kunnen we de bron aanpakken? Ik begrijp het gevoel dat dat niet snel genoeg gaat, maar het is gewoon een heel complex proces. Degenen die op de Brabantse Waterschapsdag zijn geweest hebben ook het stuk kunnen zien waar wij met onderzoeksbureaus al aan het werken zijn aan het vernietigen van PFAS. Op kleine schaal lukt het al, op grotere schaal wordt het nog moeilijker. Het is ook iets wat ervoor zou pleiten dat de indirecte-lozingsvergunningen wellicht weer terug zouden moeten komen bij het waterschap, omdat je dan veel meer sturing en zeggenschap hebt. Maar dat zijn allemaal heel grote onderwerpen, die ik op deze korte termijn waar de motie om vraagt nooit voor elkaar zal kunnen krijgen. Dus ja, ik zou best die brandbrief voor jullie willen schrijven, daar wil ik de Unie voor vragen om mee aan de gang te gaan, dat we dat met meerdere waterschappen gaan doen. Maar nee, het tijdspad dat erin staat kan ik niet garanderen. En nee, het feit dat we straks een rechtszaak aan zouden spannen daar kan ik ook niet mee overweg, omdat wij ook proberen te spreken als één overheid en je gaat als één overheid niet tegen elkaar procederen. Ik heb ze harder nodig op andere zaken. Ik heb hier een aantal dingen voorbij horen komen over een debat over PFAS, ik wil echt gaan kijken met welke organisatie, wat we jullie daarin kunnen bieden en hoe we daar bijvoorbeeld met een commissie of een themamiddag of een werkbezoek, hoe we daar invulling aan kunnen geven. Ik denk dat dat een zeer goede stap is om met elkaar te gaan zetten. Ik weet nog niet precies in welke vorm, daar moet ik echt even over denken: wat kunnen we daarmee en op welke termijn kunnen we dat bijvoorbeeld in de commissieagenda's inpassen? Maar ik zou toch willen vragen ... Ik wil zeggen dat de motie niet kan omarmen.

Voorzitter: Ik kijk als eerste naar de heer Maas. Het is natuurlijk de tweede termijn, maar u kunt misschien ook aangeven wat ...

De heer Maas: O, een onbedoeld extra bezoek aan het spreekgestoelte. Ik heb een paar dingen gehoord. Ik ben blij dat ik de heer Van der Kallen toch nog een betoog heb kunnen ontlokken; hij noemt het een motie voor de bühne, maar ik vrees dat de bühne zelf inmiddels van zeer zorgwekkende stoffen is gemaakt, gezien de traagheid waarmee de overheid regeert, of reageert vooral op dingen. Een paar dingen wil ik nog zeggen. Er werd een paar keer gezegd 'een totaalverbod op PFAS'; in de motie staat duidelijk in het dictum dat het gaat om niet-essentiële producten, dus medicijnen zouden daar zeker buiten vallen. Het gaat om cosmetica en dat soort dingen, die best van iets anders gemaakt zouden kunnen worden. Iets anders wat natuurlijk vaak wordt gezegd is: we zijn één overheid, dus het is niet kies, niet chique om als ene overheid tegen de andere overheid een zaak te beginnen. Maar bijvoorbeeld het ILT is wel een zaak begonnen tegen de provincie Noord-Holland, toen bleek dat Tata Steel maar dingen bleef uitstoten. Het kan dus wel, als je wilt. Even kijken, heb ik daarmee alles gezegd wat ik wilde zeggen?

Kijk, dat tijdsplan, die data, dat is niet zo belangrijk. Maar ik vind het wel belangrijk dat we op een gegeven moment tegen het rijk gaan zeggen: hee, zie hoe vast we zitten in dit dossier, we kunnen op een gegeven moment niet meer uitsluiten dat we echt juridisch iets moeten gaan doen. Zo'n juridische stap is net als zo'n onteigeningstitel; het maakt dingen vloeibaar. En ik denk dat het niet lang meer duurt – Ron is mijn trouwe assistent vandaag – dat we die stap moeten zullen gaan zetten. Gisteren was natuurlijk 'water' in de Tweede Kamer, minister Madlener lijkt nog steeds niet van plan om echt ... Hij nam drie minuten voor PFAS in beslag geloof ik, dus het zal toch vanuit ons moeten komen en dat is wel een gevoel dat ik dan probeer mee te nemen vanavond. Het is meer dan een themamiddagje, hè? We zullen er echt met die zuiveringen, maar ook met juridische acties denk ik voor moeten gaan staan. Tot zover.

Voorzitter: Ik zit ook even naar de orde van de vergadering te kijken, want we hebben de tweede termijn, we kunnen de motie in stemming brengen. Het is ook even denk ik hoe de Partij voor de Dieren de orde ziet, in het vervolgtraject? Een tweede termijn nog.

De heer Dujardin: Voorzitter. Ik had straks in de eerste termijn niks gezegd, omdat het verhaal van Ludo zodanig sterk is dat ik dat nooit zou kunnen overtreffen en ook nu niet in tweede termijn, dat ga ik ook niet proberen, dat zeker niet. Maar ik denk, met wat hij net heeft gezegd, ik ben aan de ene kant wel blij dat je bij alle fracties toch wel de noodzaak hoort van 'dit is iets wat we moeten aanpakken', alleen kijkt iedereen daar op een andere manier tegen aan en dat snap ik. Ik snap ook de dilemma's van de bestuurder. Aan de andere kant denk ik – en daar is het ons eigenlijk ook om te doen – dat het wel tijd wordt dat we inderdaad een keer een stevig signaal afgeven. Ik denk dat het misschien wel goed is dat ik straks nog even kort met Ludo kan overleggen of we de motie nu inzetten of dat we het anders doen, omdat er wel deels toezeggingen zijn om dingen te doen. Maar nogmaals, dat zeg ik ook tegen de collega's: we kunnen wel heel lang blijven praten en elke keer zeggen van het kan dit en het kan dat, laten we ook maar eens een keer dat signaal afgeven.

De heer Arnold: Voorzitter. Wij zullen de motie steunen en waarom doen wij dat? Omdat wij zelf het probleem PFAS niet op kunnen lossen, want wij krijgen het binnen omdat die vuile stoffen gewoon gemaakt worden en de centrale overheid op dit moment onvoldoende doet om dit op te lossen. En natuurlijk moeten wij ook aan de slag, laat dat helder zijn. Wij moeten laten zien dat wij alles doen wat in ons vermogen ligt om PFAS aan te pakken in de zuivering, in de assets enzovoort. Als het gaat om de motie zou ik zeggen: misschien dat we nog iets kunnen door te zeggen dat we niet gaan oproepen tot procederen, misschien dat we dat eruit laten? Als dan de motie het toch niet zou halen, dan ben ik wel benieuwd wat de portefeuillehouder dan wél gaat doen. Want u zegt wel 'ik ga aan de slag', maar is dat dan afhankelijk van de Unie of bent u bereid zelf toch iets van een brandbrief in de richting van het rijk te brengen, waarin u nadrukkelijk aandringt op maatregelen om toch een aantal PFAS-stoffen uit de samenleving te halen? Dank u wel.

Mevrouw De Regt-Taks: Voorzitter. Ik ben heel tevreden met het antwoord van mevrouw Hagenaars en ik hoop dat de anderen ook de handschoen oppakken die ze gegeven heeft. Kijk, het is niet zo sterk als wat er in de motie staat, maar ik denk dat het op dit moment meer is dan we allemaal hebben kunnen verwachten. Plus het feit dat we het nu in ieder geval uitgebreid over PFAS hebben gehad, dus dat is ook een winstpunt.

Voorzitter: Oké. Dan kijk ik naar de portefeuillehouder.

Mevrouw Hagenaars: Ik denk dat ik alleen kort op de vraag van de heer Arnold zou willen reageren. Ik zou best bereid zijn om ook alleen een brandbrief te sturen, maar het is denk ik veel sterker als die vanuit de Unie in 21 waterschappen hetzelfde geluid stellen. Dus ik zou toch wel voor willen stellen: we gaan eerst kijken of we het in Unie-verband in kunnen brengen en als we daar echt geen voet aan de grond krijgen, kunnen we altijd zelf een brief opstellen. Maar dan ben ik ook wel eerlijk: als één waterschapje de brief

stuurt, ook wat de heer Dujardin zei over het huidige kabinet, wat bereik ik dan? Dus daar moeten we wel ... Met de Unie sta ik sterker, laat ik het dan zo zeggen.

Voorzitter: Misschien een reactie van de heer Maas en dan vervolgens stemming over de motie, wel of niet? Maar dat is natuurlijk aan jullie.

De heer Maas: Voorzitter. Mijn punt blijft natuurlijk 'desperate times call for desperate measures'. En vanavond hadden we het ook nog even over de dijkgraafbenoeming, ik vond het wel leuk dat daar werd gezegd: ja, het ministerie kan ook een beetje opschieten. Dat wordt inderdaad wel tijd, ook op dit dossier. Wat betreft of we de motie in stemming brengen; laten we nog even twee minuten schorsen, dan kan ik Ron nog even aankijken.

Voorzitter: De vergadering is twee minuten geschorst.

Schorsing van omstreeks 23.20 – 23.21 uur

Voorzitter: Ik zie al dat twee minuten niet nodig waren. De heer Maas.

De heer Maas: Wat Ron en mijzelf – dus Water Natuurlijk en Partij voor de Dieren – betreft, de indieners van de motie, zouden we de motie in stemming kunnen brengen zonder dus het laatste punt, wat eigenlijk de suggestie van Anton Arnold van de AWP was.

Voorzitter: Het laatste punt: *Het rijk voorsnog niet voornemens is adequate maatregelen te nemen*. Dat onderdeel wilt u laten vervallen. Nee? Het is even, bij de constatering, het gaat natuurlijk over ... Sorry. Het gaat om 'Verzoekt het dagelijks bestuur', om het even precies dan te vragen. Daar staat: Mocht het rijk voor 1 januari ... Dat punt bedoel je? Ja. Dat we wel weten waar we over stemmen. Verzoekt het dagelijks bestuur, en dan staat er: om eventueel samenwerking. Dat blijft allemaal staan. Brandbrief het rijk op te roepen ... En dan staat er uiteindelijk: mocht het rijk voor 1 januari 2025 na deze laatste noodkreet nog altijd niet met een concreet actieplan ..., dan zal het waterschap, al dan niet optrekkend met andere waterschappen, zelf juridische ... Dat laten we nu even achterwege. Ja. De rest blijft staan. Dat is helemaal helder. Dan stel ik voor, zijn er nog ... De heer Knook.

De heer Knook: Het is misschien wel handig dat we even weten wat de portefeuillehouder ervan vindt.

Voorzitter: De portefeuillehouder.

Mevrouw Hagenaars: Zoals ik net al aangegeven heb, een brandbrief sturen kan, liefst in Unie-verband. Het tijdspad wat eraan verbonden wordt vind ik een heel lastige, daar kan ik mij denk ik niet aan conformeren. Ik kan wel vragen om voor 1 januari een actieplan op te stellen, maar ik heb niet in de hand wat daarmee gebeurt.

Voorzitter: Maar dat punt vervalt dan, of niet? Nee? Dat blijft wel staan. Oké. Dan is dus het advies om het te ontraden, vanuit het dagelijks bestuur. Ja. Dan kijk ik hoe we stemmen? Met de kastjes.

Mevrouw Jetten: Voorzitter. Mag ik één poging wagen?

Voorzitter: Ja, natuurlijk.

Mevrouw Jetten: Want volgens mij is er nu verwarring aan het ontstaan over het feit dat het ene punt vervalt, met 2025. Maar het andere punt is een oproep aan het rijk voor 1 januari 2026, maar dat is een oproep aan het rijk, dat is niet een datum voor onszelf. We moeten natuurlijk wel een bepaalde termijn stellen, want als je zegt: ja, we hebben een brandbrief maar doe maar eens wat en ik hoor het wel? Er moet altijd een termijn in, want anders is het niet geloofwaardig, ook niet bij het rijk. Dus ik vraag me af of de portefeuillehouder die twee dingen niet door elkaar haalt. En als dat zo is, dan is het misschien wel acceptabel want dan is het gewoon een datum in een brandbrief en die moet je toch hebben.

Mevrouw Hagenaars: Nee, ik haal ze niet door elkaar, want er staan echt wel gevolgen in. Er wordt gezegd 'voor 1 januari dit en voor '26 dat'. En ik kan die wel vragen in de brandbrief, maar ik heb daar geen invloed op en dat is wat ik aangeef. Ik geef duidelijk aan dat ik snap dat die datums erin staan, maar ik geef ook aan dat ik niet in de hand heb wat een andere partij doet.

Voorzitter: We gaan over naar besluitvorming. De heer Knook?

De heer Knook: Een verduidelijkende vraag over die datums, want er staat dat er een oproep moet worden gedaan om voor 1 januari 2025 met een concreet actieplan te komen. In het begin staat 2025, er staan twee verschillende datums in en ik denk dat daar de discussie over ontstaat. *[onverstaanbaar, iemand niet in de microfoon]* Nee, bovenin.

Voorzitter: Is het niet een idee om hem aan te houden via de commissie en dan vervolgens ... *[geopperd wordt 9 oktober door iemand, niet in microfoon]* Nee, dat is denk ik een andere, een bijzondere avond. Het is aan de initiatiefnemers, wat jullie willen.

Mevrouw Pallandt: Blijkbaar mag ik even het woord voeren. Het gaat bij die deadline van 1 januari 2025 dus echt over het komen met een actieplan en dat zou niet te veel gevraagd moeten zijn, want we weten al zo lang, en het rijk weet al zo lang dat deze actie nodig is. Het is niet zo dat dit nu uit de lucht komt vallen en dat we nog helemaal vanaf het begin alles moeten gaan bedenken, dus ik denk dat het heel redelijk is. En het is een verzoek, ja, ik denk dat we het gewoon ambitieus in moeten steken, want precies wat net gezegd werd, anders zeg je: ja, we willen dit graag maar doe maar wat, kijk maar hoe. Dat moeten we niet willen.

Voorzitter: U wilt dat hij vanavond in stemming komt? Want er zijn ook geluiden om hem aan te houden tot de volgende keer?

De heer Gosens: Voorzitter. Bij interruptie. Over veertien dagen zitten we hier weer bij elkaar, in die veertien dagen weten we het toch wel een beetje op orde te stellen?

Voorzitter: Ik denk, daar kunnen we natuurlijk weer een complete avond van maken, maar eigenlijk is het idee om dat over één agendapunt te doen. Ik kijk even naar de Partij voor de Dieren, want het is jullie motie, dus als jullie zeggen: vanavond in stemming?

De heer Maas: We brengen hem vanavond in stemming.

Voorzitter: Oké. Dan stel ik voor nu te stemmen. Wie is voor de motie 'Laatste noodkreet van waterschappen voor PFAS-verbod', zoals die er ligt, met de laatste bullet vervallen.

Eén persoon moet nog stemmen, alsjeblieft.

We missen nog één stem, maar hij is wel aangenomen, maar goed, dat is dan even ...

Iemand heeft zijn stem niet uitgebracht?

Ik constateer dat vijftien mensen voor hebben gestemd, veertien tegen. Daarmee is hij aangenomen.

Besloten:

Het algemeen bestuur besluit de motie 'Laatste noodkreet van waterschappen voor PFAS-verbod' aan te nemen.

3 Hamerstukken

3.a Adviesnota 'Activabeleid met ingang van 2025'

3.b Adviesnota 'BWB: zienswijze 1e begrotingswijziging 2024'

3.c Notulen en besluitenlijst vergadering algemeen bestuur 26 juni 2024

Voorzitter: Oké. Dan misschien ook even in de afronding van de vergadering. Aan het begin van de vergadering heeft mevrouw Goos gevraagd over de hamerstukken om op de notulen nog even terug te komen, dus die krijgt de gelegenheid.

Mevrouw Goos: Voorzitter. Ik heb in een vergadering eerder dus het verzoek gedaan om het maaibeleid op de agenda te zetten van de commissie, dat was in de rondvraag van het AB op 26-6. Daar heb ik niks op gehoord. Het staat ook niet in het actieplan of zo. Verder heb ik dus ook het rapport gevraagd, over dat maaibeleid. Mevrouw Van de Berg zou dat toesturen, maar dat heb ik nog steeds niet ontvangen. Nu lees ik in de DB-besluitenlijst van 30-7, agendapunt 5.e, dat er een aanpassing van het maaibestek is geweest, maar dat ging volgens mij alleen over de gedragscode. Dus graag reactie hierop.

Voorzitter: Het gaat hier om het vaststellen van de notulen. Dit is eigenlijk een vraag die niet over de notulen gaat, maar ...

Mevrouw Goos: Ja, in zekere zin wel, want ik bedoel, daar is iets gezegd wat dus niet ...

Voorzitter: Maar als het hier gaat om het vaststellen van de notulen, is het de bedoeling dat het gaat over iets dat niet goed in de notulen staat, dat u anders had gedaan, want hier kunnen we het hele maaibeleid vanavond nog doornemen, maar ... De portefeuillehouder heeft ook behoefte aan nadere toelichting, mijn voorstel is dat u gewoon even samen kijkt, bilateraal, hoe we dit kunnen oplossen dan wanneer we hier nu nog de tijd voor nemen. Eigenlijk is het hier het vaststellen van de notulen, daar wilde ik u de ruimte voor geven om een redactioneel punt te noemen, maar dit gaat echt over de inhoud, over het nakomen van het maaibeleid, dus dat is van een andere orde.

4. Rondvraag

Voorzitter: Dan zou mijn voorstel zijn dat we de rondvraag doorschuiven naar een volgende vergadering, dat we dat vanavond niet doen. Ik zie een aantal mensen knikken.

Mevrouw De Koning-Bogers: Daar ben ik het niet mee eens, dan wil ik graag een schriftelijke reactie hebben, want zou er niet schriftelijk geantwoord kunnen worden? Dat hoeft helemaal niet terug te komen op de agenda, als het gewoon schriftelijk beantwoord kan worden.

Voorzitter: Als er dus bestuurlijke vragen al schriftelijk ingediend zijn, dan krijgt u schriftelijk antwoord. Dan gaan we het zo doen, een goed idee.

Mevrouw De Koning-Bogers: Dan vind ik het niet nodig om het terug te laten komen en is er onduidelijkheid over de terugkoppeling ...

Voorzitter: Dan komt het de volgende keer bij een vergadering, ja?

Mevrouw De Koning-Bogers: ... dan kan het ... terugkomen.

Voorzitter: Een aantal zijn dus al schriftelijk bij ons de vragen gesteld, daar krijg je keurig antwoord op en anders komt het de volgende keer terug.

5. Sluiting

Voorzitter: Mogen we dan aan het einde van deze vergadering de vergadering beëindigen? Dank voor uw inbreng en ik wil u nog een goede avond wensen, maar die is nog vrij kort in tijd. Dank u wel.

Sluiting vergadering: 23.30 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 2024.

De dijkgraaf

De secretaris-directeur

K-J. de Vet

A. Meuleman